

HUMAN RIGHTS AND DEVELOPMENT FOUNDATION (HRDF): MIGRANT JUSTICE PROGRAM

มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.): โครงการยุติธรรมเพื่อแรงงานข้ามชาติ

Female Migrant Workers in Thailand: In Search of Human Dignity and Labour Rights through Justice System

แรงงานข้ามชาติหญิง บทพิสูจน์ความเป็นคน
และความเป็นลูกจ้างบนเส้นทางการกระบวนการยุติธรรม

HUMAN RIGHTS AND DEVELOPMENT FOUNDATION (HRDF): MIGRANT JUSTICE PROGRAM

มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.): โครงการยุติธรรมเพื่อแรงงานข้ามชาติ

Female Migrant Workers in Thailand:
In Search of Human Dignity and
Labour Rights through Justice System

แรงงานข้ามชาติหญิง บทพิสูจน์ความเป็นคน
และความเป็นลูกจ้างบนเส้นทางกระบวนการยุติธรรม

Human Rights and Development Foundation (HRDF): Migrant Justice Programme

Report: “Female Migrant Workers in Thailand: In Search of Human Dignity and Labour Rights through Justice System”

First Edition Copyright @2017

Human Rights and Development Foundation (HRDF)

109, Soi Sitthichon, Suthisarnwinichai Rd

Samsennok, Huaykwang, Bangkok 10310 Thailand

Tel: +66 2 277 6882, Fax: +66 2 275 4261

Written by: Phethai Kanniyom and Sirinya Nimakul

Editorial Team:

1. Darunee Paisarnpanichkul
2. Phattranit Yaodam
3. Preeda Tongchumnum

Picture by: Phethai Kanniyom and 123rf.com

Publish: Human Rights and Development Foundation (HRDF)

Cover Design & Layout: www.facebook.com/BanTaiSoiDesign

Printed in Thailand: P.Press.Co.Ltd.

HRDF wish to acknowledge lawyers, paralegals, lawyers council of Thailand, Foundation for Women, FK fellows from Myanmar and Indonesia, shelter for children and families and HRDF staffs in Chiangmai Province, Maesod District, Tak Province and Mahachai Sub-District, Samut Sakhon Province and those who help complete this report, especially the affected people who echo the facts of the problems and call for justice with bravery.

สารบัญ Contents

มาซู.....	2
เมื่อ “ผู้เสียหาย” ก้าวขึ้นมาเป็น “โจทก์”.....	7
ทางที่ถูกบังคับให้เดิน.....	12
บาดแผลของแอ.....	16
การเยียวยาที่ยังมาไม่ถึง.....	23
เอมาเบท.....	27
คินอู เพราะเธอต้องการทำทุกอย่างให้ถูกต้อง.....	34
นุयी.....	39
แรงงานข้ามชาติหญิง บทพิสูจน์ความเป็นคนและความเป็นลูกจ้าง บนเส้นทางกระบวนการยุติธรรม.....	44
คำปิดเล่ม.....	53
Ma Suu.....	55
From “Victim” to “Plaintiff”	61
A path one is forced to walk.....	67
Air’s wounds.....	72
The undelivered remedies.....	80
Emebet.....	85
Khin Oo, because she wants to make everything right.....	94
Nuyi.....	101
Female Migrant Workers in Thailand: In Search of Human Dignity and Labour Rights through Justice System.....	108
Epilougue.....	118

สารจากมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา

แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานข้ามชาติ เป็นปรากฏการณ์หนึ่งของแรงงานย้ายถิ่นซึ่งเห็นอยู่ทั่วโลก หากแต่ในประเทศไทย เมื่อกล่าวถึงแรงงานข้ามชาติ ภาพของแรงงานชาวพม่า ลาวและกัมพูชากลับกลายเป็นทั้งความหมายของแรงงานข้ามชาติด้วยเหตุที่ว่าเราค้นเคยกับกลุ่มคนเหล่านี้ซึ่งกระจายตัวอยู่ในหลายประเภทงาน ทั้งในพื้นที่ชายแดน เขตจังหวัดอื่นที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูงหรือแม้แต่กรุงเทพมหานครเอง

แม้ว่าคลื่นแรงงานดังกล่าวจะโยกย้ายเข้ามาเพื่อหางานทำในประเทศไทยเป็นเวลานาน แต่ความเข้าใจในภาษา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างผู้ซึ่งเดินทางมากับผู้คนปลายทางยังมีน้อยมาก ดังนั้น แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะประกอบอาชีพซึ่งมีเพื่อนร่วมชาติตัวเองเป็นเพื่อนร่วมงาน เช่น งานในโรงงานอุตสาหกรรม งานในกิจการประมงทะเลหรืองานก่อสร้างทั่วไป

งานบ้าน หรืออาชีพลูกจ้างทำงานบ้าน จึงเหมือนเป็นอาชีพทางเลือกของแรงงานข้ามชาติหลายคน เนื่องจากสภาพงานที่ไม่ชัดเจนว่าต้องทำมากน้อยเพียงใดอีกทั้งค่าจ้างก็ขึ้นอยู่กับการตกลงระหว่างลูกจ้างและนายจ้าง ซึ่งก็มีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับงานประเภทอื่น ถึงอย่างไรก็ตาม ยังมีลูกจ้างซึ่งเป็นแรงงานข้ามชาติหญิงหลายคนเลือกที่จะประกอบอาชีพนี้และในประเทศไทยเอง กระทรวงแรงงานได้คาดการณ์ว่ามีลูกจ้างทำงานบ้านอยู่ในประเทศไทยถึง 300,000 คนและกว่า 45,000 คน เป็นแรงงานจากสามประเทศเพื่อนบ้าน คือพม่า ลาว และกัมพูชา

ปรากฏการณ์ดังกล่าวดูเหมือนจะสวนทางกับการคุ้มครองตามกฎหมายที่ลูกจ้างทำงานบ้านได้รับ เพราะกฎหมายแม่บทของแรงงานอย่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เองกลับบัญญัติให้ลูกจ้างทำงานบ้านได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวงแทน ด้วยความที่สิทธิพื้นฐานหลายประการถูกยกเว้น งานบ้านของลูกจ้างทำงานจึงถูกตีตราว่าเป็นงานไม่มีค่า ชัดกัอย่างยิ่งกับพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเมื่อที่ประชุมองค์การด้านแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้มีมติรับรองอนุสัญญาฉบับที่ 189 ว่าด้วยงานที่มีคุณค่าสำหรับลูกจ้างทำงานบ้าน (C-189 Domestic Workers Convention, 2011) ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2556 ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะมีได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญาดังกล่าว แต่ในฐานะรัฐภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (International

Covenant on Economic, Social and Cultural Rights หรือ ICESCR) ประเทศไทยมีหน้าที่เคารพ ปกป้องและคุ้มครองสิทธิและอิสรภาพของลูกจ้างทำงานบ้านทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและในฐานะลูกจ้าง เพื่อยืนยันว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลเหล่านั้นจะต้องไม่ถูกลิดรอนลงเพราะเหตุแห่งฐานะการเป็นแรงงานข้ามชาติหรือการเป็นลูกจ้างทำงานบ้าน

มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) ในฐานะองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีแก่แรงงานข้ามชาติมานานกว่าสิบปี ตระหนักถึงประสบการณ์ของการพาลูกจ้างทำงานบ้านเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ทั้งเพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษและเพื่อเรียกร้องเอาสิทธิอันพึงมีพึงได้ของตนตามกฎหมาย ซึ่งพบว่า กระบวนการดังกล่าวมิใช่เรื่องง่าย ทั้งเพราะเหตุทางกฎหมายและการไม่เคารพสิทธิซึ่งกันและกันในฐานะมนุษย์

มสพ.จึงขอนำเสนอเรื่องราวบางส่วนของแรงงานข้ามชาติหญิงผู้ซึ่งต้องประสบกับรูปแบบการถูกละเมิดสิทธิทั้งที่ถูกกระทำโดยนายจ้าง การไม่สามารถเข้าถึงการเยียวยาด้วยข้อจำกัดของกฎหมายและกระบวนการพิจารณาความ มสพ.หวังว่าเรื่องราวเหล่านี้จะได้รับการเผยแพร่และนำมาซึ่งความตระหนักของคนในสังคม ให้รับรู้และเข้าใจความเป็นลูกจ้างทำงาน ทั้งในฐานะความเป็นคนและความเป็นลูกจ้าง มากยิ่งขึ้น

๕/๒๕

นายสมชาย หอมลออ

เลขาธิการมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา

Message from Human Rights and Development Foundation (HRDF)

Alien workers or migrant workers have become a phenomenon of labour migration seen worldwide. In Thailand, transnational workers generally mean labour from Myanmar Lao and Cambodia. This is due to the fact that they are the migrant workers which we all are familiar with. They have taken on jobs in various places including the border towns, provinces with highly developed economy or even in Bangkok.

Even though the influx of labour for work in Thailand has taken place for a long time ago, there is still a lack of cross cultural understanding between the incoming population and people in the destination country. As a result, most migrant workers would opt for working in places where their compatriots work including in industrial factories, marine fishing or construction work.

Domestic work is an option for many migrant workers given that there is no fixed amount of work and the wages are dependent on mutual negotiation between employees and employers, though it constitutes a small portion compared to other sectors of work. Nevertheless, many women migrant workers who choose to domestic work. In Thailand, by the estimate of the Ministry of Labour, there are as many as 300,000 domestic workers and more than 45,000 of them have come from three neighboring countries including Myanmar, Lao and Cambodia.

The trend seems to be contrast to the development of legal protection for domestic workers. Even the parent law such as the Labour Protection Act B.E. 2541 (1998) provides that domestic workers shall be accorded with protection by a Ministerial Regulation. It seems several fundamental rights of domestic workers have been taken for granted and such work is treated as worthless. This is contrary to international obligations, particularly when considering that at the conference

of the International Labour Organization (ILO), a resolution was made to adopt the Convention C 189 on Domestic Workers in 2011 which has become effective since 5 September 2013.

Even though Thailand has not ratified the Convention, but as a state party to the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR), it is obliged to respect, protect and uphold the rights and freedom of domestic workers as an individual and an employee. In addition, an effort must be made to ensure that their human dignities shall not be deprived of as a result of their being a migrant workers or a domestic worker.

Human Rights and Development Foundation (HRDF) has been providing legal assistance and legal representation for migrant workers for more than ten years. The HRDF have helped domestic workers to have access to the justice process and to bring the perpetrators to justice as well as to demand the rights and benefits the workers should be entitled to according to the law. The HRDF have found the process quite challenging due to legal issues and a lack of respect of rights and mutual respect as fellow human beings.

Therefore, the HRDF would like to bring to your attention some stories of women migrant workers who have been subject to various forms of rights violation perpetuated by their employers, their lack of access to remedies as a result of legal constraint and hearing legal proceeding. The HRDF hopes that their accounts would be brought to a wider attention to make people understand and be more aware of these employees, as a human being and as an employee.

Somchai Homlaor
Secretary General

Human Rights and Development Foundation

♀ 2545 ♀

- / -

แรงงานข้ามชาติหญิงกับการเข้าถึงความยุติธรรม

‘มาซู’

ร่างที่พุดูออกว่าเป็นเด็กสาว นอนอยู่ริมถนนใหญ่ในเขตจังหวัดอุทัยธานี พลเมืองดีที่พบต้องตกใจกับสภาพร่างกายที่ผิวนิ่งไหม้เกรียมสลัฟพุพองไปทั่วทั้งตัว รอยไหม้ที่มือเปิดเนื้อลึกลงไปจนเห็นสีขาของกระดูก ลมหายใจของเด็กสาวช่างแผ่วเบา รวากับพยายามประคับประคองชีวิตตัวเอง

เธอถูกส่งตัวเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลทันที

แต่ละวัน เธอดูทุกข์ทรมาน ในที่สุดความพยายามที่จะมีชีวิตต่อไปก็พ่ายแพ้ ดูเหมือนการจากโลกนี้ไปคือหนทางเดียวจะยุติความเจ็บปวดทั้งหมด เธอเสียชีวิตในวันที่หกของการเยียวยาพิษ (16 กรกฎาคม 2545)

ชื่อของเธอ คือ “มาซู”

ย้อนไปก่อนหน้านี้ เด็กสาวพม่าคนนี้เดินข้ามชายแดนเมียวดี-แม่สอด เพื่อมาหางานทำที่ประเทศไทย ตอนนั้น มาซู อายุ 17 ปี (ปี 2544) “นายหน้า” ในอำเภอแม่สอดแนะนำ “งานคนรับใช้ในบ้าน” ที่จังหวัดลพบุรี นายจ้างของมาซูเป็นผู้หญิง เป็นเจ้าของร้านเฟอร์นิเจอร์ มีสามีเป็นทหารเรือยศนาวาเอก

เรื่องราวที่เลวร้ายเกิดขึ้นในเดือนที่สี่ของการทำงาน เมื่อทรัพย์สินในบ้าน - ปิ่น สร้อยคอทองคำ โทรศัพท์มือถือ นาฬิกา แหวนทองคำ และเงินสดอีก 30,000 บาท หายไป นายจ้างกล่าวหาว่า มาซู เป็นขโมย เมื่อเธอปฏิเสธและยืนยันคำปฏิเสธ สามีของนายจ้างตีเธอด้วยสายยางฉีdnน้ำ และขังเธอไว้ในบ้านราวๆ 5 วัน เธอก็สามารถหนีออกมาได้ ด้วยความช่วยเหลือของเพื่อนบ้าน แต่ยังไม่ทันไปไหนได้ไกล ใครที่เธอไม่รู้จึกก็พาเธอไปส่งสถานีตำรวจ มาซูดีใจ เธอคิดว่าตำรวจจะช่วยพาเธอกลับบ้านได้ แต่ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจกลับติดต่อกลับไปยังพ่อของนายจ้าง เพื่อให้มารับตัวมาซูกลับไป

เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับการขอร้องให้พามาซูไปส่งที่ร้านเฟอร์นิเจอร์ของนายจ้าง เมื่อไปถึง สองสามีภรรยา ก็แจ้งกับตำรวจว่า มาซู ขโมยทรัพย์สินภายในบ้านไป ตำรวจจึงนำตัวมาซู กลับไปควบคุมตัวที่สถานีตำรวจ

เพียงคืนเดียว สามีของนายจ้างก็มาขอรับตัวมาซูกลับ โดยบอกกับตำรวจว่าจะพามาซู ไปส่งที่อำเภอแม่สอด ทางตำรวจก็ปล่อยตัวมาซูตามคำขอของสามีนายจ้าง !!

มาซูถูกพากลับมาที่ร้านเฟอร์นิเจอร์อีกครั้ง เธอถูกล่ามโซ่ไว้กับขาเตียงในห้องนอน สามีนายจ้างลงมือทำร้ายร่างกายมาซูซ้ำแล้วซ้ำเล่า

และทุกอย่างก็เลวร้ายลงไปอีก เมื่อนายจ้างไปหาคนเข้าทรง คนเข้าทรงบอก “มาซูเป็นคนขโมยของไป” เมื่อกลับถึงบ้าน นายจ้างก็เข้ามาทำร้ายทุบตี คัดค้นให้เธอสารภาพว่า เอาทรัพย์สินไปซ่อนไว้ที่ไหน นายจ้างเรียกคนงานอีก 5 คนในร้าน มาให้มาซูชี้ตัวว่า “มีใครที่รู้เห็นร่วมมืออีก” “ใครเป็นคนช่วยเหลือของไปซ่อน” เมื่อเธอยืนยันคำปฏิเสธ สามีนายจ้างก็จะเอาด้ามปืนตบเข้าที่หัวของเธอ

เธอปฏิเสธ เธอถูกทุบถูกตี ถูกตบด้วยด้ามปืน เธอเจ็บปวด เธอเสียใจ เธอโกรธ เธอกลัว เธอร้องขอความเมตตา และยืนยันว่าเธอไม่ได้เป็นคนขโมยของไป ...มันได้แต่วนซ้ำอยู่อย่างนั้น มาซูไม่รู้ว่าเวลาช่วงนั้นมันยาวนานแค่ไหน ทุกอย่างหยุดลงเมื่อนายจ้างสั่งให้คนงานลากตัวเธอไปล่ามโซ่ขังไว้ในห้องอีกครั้ง

กลางดึกคืนนั้น ชายสามคนแต่งตัวเหมือนทหาร พามาซูขึ้นรถกระบะออกไปนอกบ้าน ระหว่างนั้นเธอถูกทุบตีซ้ำแล้วซ้ำเล่า สักพักเธอก็ถูกสาดด้วยน้ำที่มีกลิ่นเหม็นเหมือนน้ำมันก๊าด หลังจากนั้นก็เกิดประกายไฟลุกวาบบนตัวเธอ และไหม้เนื้อตัวที่เปื้อนด้วยน้ำมันก๊าด

หลังจากนั้น เธอถูกนำตัวกลับมาที่ห้องพัก อีก 2-3 วันต่อมา มีชายสองคนพุงเธอขึ้นรถออกมาจากร้านเฟอร์นิเจอร์แห่งนั้น เธอไม่รู้วารถหยุดตอนไหน หรือจอดตรงไหน เธอรู้สึกเลือนลางเพียงว่าเหมือนตัวเธอถูกยกลงจากรถแล้วก็ทิ้งตัวเธอไว้ที่ตรงนั้น

เหตุการณ์ข้างต้นถูกบันทึกภาพและเสียงโดยสำนักงานข่าว VOA ในระหว่างที่มาซูเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล

โชคดีที่นักข่าวคนนั้นไม่ใช่คำถามที่นักข่าวทั่วไปชอบถามว่า “รู้สึกยังไงบ้าง”

บาดแผลบนเนื้อตัวเธอพอจะบอกเล่าแทนคำพูดของมาซูได้อยู่บ้าง แต่ดูจากแววตาตอนเธอให้สัมภาษณ์แล้วไม่ว่าจะเป็นสภาพร่างกายของเธอหรือคำพูดของเธอ ก็คงไม่สามารถบอกเล่าความรู้สึกทั้งหมดของเธอได้

ต้นเดือนกรกฎาคม 2545 หนังสือพิมพ์หลายฉบับลงเรื่องราวของมาซู เริ่มมีคนเข้ามาเยี่ยม เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเข้าเยี่ยมมาซูที่โรงพยาบาล เกิดการประสานงานของหน่วยงานต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นองค์กรต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ เช่น Asian Human Right Commission, Amnesty International, Human Rights Watch, ACILS หรือองค์กรพม่าอย่าง FTUB (Federation Trade Union of Burma) ในการติดตามกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินคดีกับนายจ้าง มีการติดต่อไปยังสหประชาชาติเพื่อขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย

ในชั้นสอบสวน พยานปากสำคัญก็คือเพื่อนร่วมงานของมาซูที่ร้านเฟอร์นิเจอร์แห่งนั้น ทั้ง 5 คน เป็นแรงงานข้ามชาติ (เข้าเมืองผิดกฎหมาย) ทุกคนให้การตรงกันว่า นายจ้างเป็นคนทำร้ายมาซู ต่อมาตำรวจพบรถกระบะคันหนึ่งมีคราบเลือดติดอยู่ จึงทำการยึดและส่งตรวจพิสูจน์ ผลการตรวจพิสูจน์พบว่า..เป็นเลือดของมาซู

ต่อมา (วันที่ 1 พฤศจิกายน 2547) พนักงานอัยการไต่สวนฟ้องสามของนายจ้างเป็นจำเลยที่ 1 และนายจ้างเป็นจำเลยที่ 2 ตามความผิดประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติว่าด้วยคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ข้อหา “ฆ่าผู้อื่นโดยทรمانและกระทำการทารุณโหดร้าย ร่วมกันหน่วงเหนี่ยวทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ร่วมกันให้คนต่างด้าวพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยเหลือให้พ้นการจับกุมและร่วมกันรับบุคคลต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตโดยฝ่าฝืนกฎหมาย” (คดีหมายเลขดำที่ 1089/2547)

สำหรับการดำเนินคดีในชั้นศาล ด้วยเพราะเพื่อนร่วมงานของมาซู “เข้าเมืองผิดกฎหมาย” พนักงานอัยการจึงหวัດอุทัยธานี จึงยื่นคำร้องขอสืบพยานล่วงหน้า พยานทั้ง 5 คน เมื่อเข้าสู่กระบวนการให้ถ้อยคำแล้วจะต้องเข้าสู่กระบวนการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งศาลก็มีคำสั่งอนุญาต

ประเด็นสำคัญที่ฝ่ายจำเลยต่อสู้คดีก็คือ “แม้จำเลยจะนำผู้ตายไปจุดไฟเผา แต่ก็ได้นำกลับมาขังไว้ที่บ้านตามเดิม แสดงว่าจำเลยที่ 1 และคนร้ายทั้งสาม ไม่มีเจตนาที่จะฆ่าผู้ตายไปเสียทีเดียว เพียงต้องการคาดคั้นเอาทรัพย์สินคืนเท่านั้น อีกทั้งผลจากเพลิงไหม้ก็เกิดขึ้นเฉพาะตามร่างกายและลำตัว ขณะที่อวัยวะสำคัญของร่างกาย ไม่ถูกไฟไหม้ และสาเหตุการตายเกิดจากการบาดเจ็บรุนแรง แผลไหม้ลึกและกว้าง ร่วมกับการติดเชื้อในปอด ซึ่งเป็นภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นจากบาดแผลไฟไหม้ พฤติการณ์ดังกล่าวฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาฆ่าผู้ตาย ไม่อาจลงโทษฐานฆ่าผู้อื่นโดยทรมานฯ ตามที่โจทก์ฟ้องได้”

ศาลจังหวัดอุทัยธานีพิพากษาจำคุกจำเลยทั้งสองคน ในฐานความผิดต่างๆ คือ จำคุกคนละ 3 ปี สำหรับความผิดฐานร่วมกันกักขังหน่วงเหนี่ยว อีกคนละ 1 ปี สำหรับความผิดฐานร่วมกันให้คนต่างด้าวพักอาศัย ซ่อนเร้นฯ อีกคนละ 1 ปี ฐานร่วมกันรับบุคคลต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงานจำคุกคนละ 1 ปี และลงโทษจำเลยที่ 1 ฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่นฯ จำคุกตลอดชีวิต เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว จำเลยที่ 1 จะต้องถูกจำคุกตลอดชีวิต และจำคุกจำเลยที่ 2 เป็นเวลา 5 ปี ส่วนรถกระบะของกลางให้รับ

จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ซึ่งศาลอุทธรณ์ภาค 6 มีคำพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น

จำเลยทั้งสองยื่นฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษาแก้เป็นว่า “จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคสอง และมาตรา 86 พินาศให้จำคุกฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุถึงแก่ความตาย ฐานร่วมกันให้คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย และฐานร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขัง รวมจำคุก 17 ปี 4 เดือน ส่วนจำเลยที่ 2 ให้จำคุกเป็นเวลา 4 ปี และมีคำพิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับความผิดฐานรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงาน ส่วนรถกระบะของกลางให้รับ

“มันเป็นเวลา 8 ปี ที่คดีนี้อยู่ในการพิจารณาของกระบวนการยุติธรรม” **อรรธรณ วิมลรั้งครัตน์** ทนายความในคดีนี้กล่าว

“แม้คดีนี้จะลุล่วงไปด้วยดี สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีทางกฎหมายได้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจ เอาจริงตั้งแต่ช่วงสืบพยาน เพราะการที่จะต้องไปตามหาพยานซึ่งเป็นแรงงานข้ามชาติ และลาออกไปแล้วหลายคน ไม่ใช่เรื่องง่าย รวมถึงการเอาใจใส่ดูแลคดี ทนายก็ไม่ต้องไปเสาะแสวงหาพยานมาก ทั้งเรื่องการคุ้มครองพยาน เพราะคดีนี้จำเลยเป็นทหารอากาศ..”

“ความยากมันอยู่ตรงที่ พยานเขาอยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง ทำงานแล้วลาออก เปลี่ยนนายจ้างบ่อย ตามตัวยาก อีกทั้งถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ให้ความร่วมมือ หรือทำสำนวนไม่แน่น ทนายก็ต้องไปหาพยานเพิ่มเติม แต่คดีนี้เราไม่ต้องยื่นบัญชีพยานเพิ่มเติม พนักงานสอบสวนให้ความร่วมมืออย่างดีมาก ส่วนเรื่องล่ามแปลภาษายังพอใช้ได้ บางทีการสื่อสารอาจไม่เต็มร้อย แต่ช่วงหลังๆ เราใช้คดีได้ล่ามที่เก่งขึ้น”

ถ้ามาชูยังมีชีวิตอยู่ คดีนี้ย่อมไม่จบลงแค่การฟ้องเป็นคดีอาญา แต่ควรต้องฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิด (คดีแพ่ง) หรือแม้ญาติจะสามารถฟ้องคดีแทนได้ แต่ญาติก็กลับประเทศพม่าไปแล้ว ไม่สามารถติดต่อใครได้ ผู้กระทำความผิดจึงรับเพียงโทษอาญา

♀ 2549 ♀

เมื่อ “ผู้เสียหาย” ก้าวขึ้นมาเป็น “โจทก์”

“ผู้เสียหายที่ 1” และ “ผู้เสียหายที่ 2” เป็นหญิงสาวชาวพม่าที่เข้ามาทำงานในเมืองไทย ทั้งสองคนเป็นลูกจ้างในโรงงานแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง ทำงานได้ 3 ปี ตำรวจที่พ้อคู่กัน บอกว่า มีคนต้องการจ้าง “คนรับใช้ในบ้านที่สามารถเป็นพี่เลี้ยงเด็กได้ด้วย” ต้องการจ้าง 2 คนโดยให้ค่าจ้างเดือนละ 4,000 บาท นายตำรวจคนนั้นให้ข้อมูลว่า นายจ้างรายนี้มีฐานะดี เป็นคนกว้างขวางในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้เสียหายทั้งสองคน คิดทบทวนอยู่ไม่นานก็ตัดสินใจตกลง

บ้านของนายจ้างคนใหม่ตั้งอยู่กลางนาทุ่ง เธอทั้งสองคนได้รับมอบหมายให้ทำงานทันที เมื่อเสร็จงานแล้ว นายจ้างให้เธอทั้งสองคนพักห้องด้านล่าง สักพักนายจ้างได้เรียก “ผู้เสียหายที่ 1” ขึ้นไปข้างบน เมื่อเธอเดินกลับลงมา พบว่า “ผู้เสียหายที่ 2” ถูกจับใส่กุญแจมือไว้กับราวบันได เธอจึงพยายามวิ่งหนีออกจากบ้าน แต่ถูกนายจ้างจับตัวไว้ได้ เธอถูกตบ ถูกตีด้วยด้ามปืนจนหัวแตก คอถูกรัดด้วยผ้า และถูกใส่กุญแจมือไว้กับราวบันไดเช่นเดียวกัน เมื่อเธอส่งเสียงดังเพื่อร้องขอความช่วยเหลือ นายจ้างก็เอาผ้ามาอุดปาก เขาชกอย่างแรงเข้าที่ท้องหลายครั้ง ตามด้วยการกระแทกด้วยเท้าที่หน้าท้องอย่างรุนแรงอีกหลายครั้ง จนเธอหมดสติไป

เมื่อเธอฟื้นขึ้นมา เธอพบว่าร่างกายของเธอเปลือยเปล่า ข้อเท้าข้างหนึ่งถูกสายยางมัดไว้กับหน้าต่าง ส่วนอีกข้างถูกมัดไว้กับราวบันได และนายจ้างได้ลงมือข่มขืน “ผู้เสียหายที่ 2” หลังจากนั้นนายจ้างก็ขึ้นไปด้านบนและลงมาข่มขืน “ผู้เสียหายที่ 1” หลังจากนั้นนายจ้างก็กลับไปข้างบน ทิ้งให้หญิงสาวทั้งสองอยู่ในสภาพที่เปลือยกาย มีกุญแจมือคล้องกับราวบันได ทั้งคืน

เช้าวันรุ่งขึ้น นายจ้างจึงมาแก้มัดข้อเท้า และพาไปอาบน้ำ เมื่อหญิงสาวเอ่ยปากขอน้ำอาหาร ผู้ชายคนนั้นบอกเพียงว่า “ไม่ต้องกิน พรุ่งนี้ พวกมึงก็จะตายแล้ว” และลงมือข่มขืน “ผู้เสียหายที่ 2” อีกหลายครั้ง

นรกบนดินของ “ผู้เสียหายที่ 1” และ “ผู้เสียหายที่ 2” สิ้นสุดลงในช่วงค่ำคืนของวันที่สอง เธอทั้งคู่ถูกพาตัวออกจากบ้านหลังนั้น ขึ้นรถบรรทุกออกไปและถูกนำมาปล่อยตัวในบริเวณที่พักคนงานชาวพม่า “ผู้เสียหายที่ 1” ขอความช่วยเหลือจากสามีภรรยาชาวพม่าคนหนึ่ง เพื่อติดต่อหาพี่สาวของเธอซึ่งมาทำงานอยู่ในตัวอำเภอเมืองสุราษฎร์ ไข้อย่างช้าๆ ...เธอสามารถติดต่อญาติของเธอได้

ตลอดเวลา “ผู้เสียหายที่ 1” มีอาการปวดท้องและรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ญาติจึงพาไปหาหมอที่คลินิกแห่งหนึ่ง หมอบอกว่าอาการของเธอรุนแรงเกินความสามารถของหมอและเครื่องมือที่คลินิก เธอจึงถูกส่งตัวไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่โรงพยาบาล หมอตรวจพบว่า มีบาดแผลที่ข้อมือและข้อเท้า ที่ดูเหมือนเกิดจากการถูกรัดด้วยเชือก สาเหตุของการปวดท้องเกิดจากลำไส้เล็กส่วนต้นฉีกขาดอย่างรุนแรง จนเกือบแยกออกจากกัน จำเป็นต้องผ่าตัดทันทีเพื่อเย็บลำไส้ให้ติดกัน ไมอย่างนั้น เธออาจเสียชีวิตได้

หลังการผ่าตัด “ผู้เสียหายที่ 1” ต้องรักษาตัวที่โรงพยาบาลนานเกือบครึ่งเดือน ระหว่างนั้นมีความพยายามจากนายจ้างที่ต้องการปกปิดความผิดของตนเอง เขาติดต่อผ่านญาติของเธอ เสนอเงินจำนวน 40,000 บาท สำหรับเธอ และอีก 10,000 บาท สำหรับ “ผู้เสียหายที่ 2” แลกการ “จบเรื่อง ไม่ไปแจ้งความ” และขู่ว่าหากไม่ทำตามข้อเสนอ หญิงสาวทั้งสองคนจะถูกทำร้ายอีก

“ผู้เสียหายที่ 2” กลัว.. เธอตัดสินใจกลับบ้านที่ประเทศพม่าทันที

ไม่นานหลังจากนั้น หมอก็อนุญาตให้ “ผู้เสียหายที่ 1” ออกจากโรงพยาบาลแต่ต้องอยู่ในความดูแลของบ้านศรีสุราษฎร์สักระยะ เพราะแม้ว่าจะได้รับการรักษาเป็นอย่างดี แต่เธอยังเจ็บช่องท้อง หมอห้ามไม่ให้ยกของหนัก เธอทานอาหารได้น้อย ไม่ค่อยมีแรง แม้แต่เดินเร็วๆ เธอก็ยังทำไม่ได้

ข้างต้นคือเรื่องราวที่ “ผู้เสียหายที่ 1” เล่าให้เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) ฟัง หลังจากนั้นทาง มสพ. จึงอาสาเข้าให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนทางกฎหมาย โดยได้ทำความเข้าใจกับเธอว่า เธอมีสิทธิที่จะดำเนินคดีกับคนที่ทำร้ายเธอได้ทั้งในทางอาญาและเรียกค่าเสียหายในทางคดีแพ่ง ไม่นานนัก “ผู้เสียหายที่ 1” ก็ตัดสินใจแจ้งความเพื่อดำเนินคดีให้ถึงที่สุด ตำรวจออกหมายจับนายจ้างที่ทำร้ายเธอ ไม่น่าแปลกใจเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งว่า เขาหลบหนีไปแล้ว

ต่อมา เจ้าหน้าที่ตำรวจส่งข่าวว่า นายจ้างที่ทำร้ายเธอเข้ามาจับตัวกับตำรวจแล้ว (เมษายน 2549) และให้การปฏิเสธ

30 มิถุนายน 2549 พนักงานอัยการจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ยื่นฟ้องนายจ้าง ข้อหาพยายามฆ่าผู้อื่นโดยทรมาน หรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย ข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่นที่มีไภรภรรยาของตน หน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น ใช้อำนาจประทุษร้าย โดยมีหรือใช้อาวุธปืน มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต (คดีหมายเลขดำที่ 1096/2549)

ด้วยการสนับสนุนของมสพ. “ผู้เสียหายที่ 1” จึงเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของไทยในฐานะ “โจทก์ร่วม” โดยมี **ทนายความอรรถธรณ วิมลรงค์รัตน์** ทีมมสพ. จัดหาให้คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการต่อสู้คดี

ในระหว่างการสู้คดีในชั้นศาล “โจทก์ร่วม” ถูกข่มขืนในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้เธอได้ยินจากคนในพื้นที่ว่า ผู้ชายคนนี้เคยก่อคดีคล้ายๆ กันนี้มาหลายคดีแล้ว แต่ก็จบเรื่องได้ ก่อนที่ศาลชั้นต้นจะพิพากษาคดี “โจทก์ร่วม” จึงตัดสินใจไม่ใช้สิทธิฟ้องคดีในทางแพ่งเพื่อเรียกค่าเสียหายแก่ร่างกาย และจิตใจ

“แม้จำเลยจะยอมรับว่า “โจทก์ร่วม” กับ “ผู้เสียหายที่ 2” อยู่ในบ้านที่เกิดเหตุ และได้ลงมือทำร้ายจริง แต่เขายืนยันว่า เขาไม่ได้ข่มขืน ที่ทำร้ายร่างกายเพราะสรว้อยข้อมือและสรว้อยข้อเท้าทองคำของลูกเขาหายไป และไปค้นเจอในกระเป๋าเสื้อผ้าของ “โจทก์ร่วม” และ “ผู้เสียหายที่ 2” จึงบันดาลโทสะ ลงมือทำร้าย และออกจากบ้านไป ที่สำคัญจำเลยอ้างว่าไม่พบความผิดปกติในช่องคลอด ซึ่งมันก็อาจเป็นไปได้เพราะว่าเป็นการตรวจร่างกายหลังเกิดเหตุนานเกือบเดือน นอกจากนี้ การข่มขืนมีทั้งทางช่องคลอดและทางทวารหนัก และ “โจทก์ร่วม” ถูกข่มขืนเพียงครั้งเดียว หลังจากถูกทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บสาหัส และอีกประเด็น จำเลยอ้างว่าไม่มีประจักษ์พยานอื่น มีเพียงตัว “โจทก์ร่วม” เพียงปากเดียว”

ทนายความอรรถวรรณ สรุประเด็นสำคัญของคดีให้ฟัง

ศาลชั้นต้นพิพากษา (24 กุมภาพันธ์ 2549) ว่า นายจ้างมีความผิด ฐานข่มขืน จริง (ลงโทษจำคุก 16 ปี), ฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุได้รับอันตรายสาหัส (จำคุก 8 ปี), ฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง หรือ กระทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย (จำคุก 2 ปี) รวม 26 ปี แต่ศาลเห็นว่าทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี จึงมีเหตุบรรเทาโทษให้ 1 ใน 4 ของโทษจำคุก จึงลดลงเหลือ 19 ปี 12 เดือน

จำเลยอุทธรณ์ในประเด็นที่เขาสู้อยู่ในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ก็มีคำพิพากษา (1 ธันวาคม 2551) ยกฟ้องในข้อหาข้อหาข่มขืนกระทำชำเรา มีความผิดในฐานกระทำอนาจาร (สั่งลงโทษจำคุก 6 ปี), ทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส (8 ปี), ฐานกักขังหน่วงเหนี่ยวผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพ (2 ปี) รวม 16 ปี และให้ลดโทษเหลือเพียง 12 ปี 6 เดือน

หากลองไปอ่านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ จะพบว่าประเด็นที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยไว้ มีความน่าสนใจในแง่การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน อาทิ

“โจทก์ร่วม และ ผู้เสียหายที่ 2 ไม่น่าจะถูกข่มขืน เพราะ บริเวณที่ถูกข่มขืนมีพื้นที่จำกัด ทั้งสองอยู่ในสภาพถูกใส่กุญแจมือติดกันที่ราวบันไดในระดับต่ำ โดยโจทก์ร่วม และผู้เสียหายที่ 2 นอนหงาย และถูกมัดแยกขาทั้งสองข้างออกจากกันในพื้นที่จำกัดเช่นนั้นได้อย่างไร โดยเฉพาะสภาพขาข้างหนึ่งของโจทก์ร่วมและผู้เสียหายที่ 2 ถูกมัด

กับรวบับได้อะไร ในเมื่อมือทั้งสองข้างถูกใส่กุญแจมือกับรวบับไดในระดับต่ำใกล้พื้นบ้าน”

“ผู้เสียหายที่ 2 อ้างว่าถูกข่มขืนที่รวบับได แต่ไม่ปรากฏว่าผู้เสียหายที่ 2 ถูกมัดขาคแยกออกจากกัน ผู้เสียหายที่ 2 จึงสามารถดิ้นรนได้ จำเลยก็ไม่ได้ทำร้ายผู้เสียหายที่ 2 จึงน่าจะสงสัยว่า จำเลยข่มขืนผู้เสียหายที่ 2 ได้อย่างไร”

“การที่โจทก์มีร่องรอยถูกมัด หรือถูกรัดที่ข้อมือและข้อเท้าทั้งสองข้าง เห็นว่า สภาพดังกล่าว เป็นพยานแวดล้อมซึ่งบ่งชี้เพียงว่าโจทก์ร่วมถูกมัดมือทั้งสองข้างและเท้าทั้งสองข้างแล้วโจทก์ร่วมดิ้นรนจนทำให้เกิดร่องรอยดังกล่าว แต่ไม่พบบ่งชี้อย่างปราศจากความสงสัยว่าโจทก์ร่วมและผู้เสียหายที่ 2 ถูกจำเลยข่มขืน..”

“ก่อนข่มขืนกระทำชำเราโจทก์ร่วมหมดสติ เนื่องจากถูกจำเลยชกและกระแทก เหตุใดช่วงที่โจทก์ร่วมหมดสติ จำเลยจึงไม่นำโจทก์ร่วมไปข่มขืน ในห้องนอน ซึ่งน่าจะสะดวกกว่าที่จะข่มขืนที่พื้นบ้านใกล้รวบับได”

สำหรับนายความอรรถธรณ เธอเห็นว่า พฤติการณ์ของนายจ้างมีลักษณะจิตผิดปกติ ชอบความรุนแรง การทำให้ “โจทก์ร่วม” บาดเจ็บจนสลบและข่มขืนที่ข้างรวบับไดที่จำกันั้น เป็นความสุขของนายจ้าง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้แตกต่างจากวิญญูชนอื่นตามปกติ

15 มิถุนายน 2552 ศาลฎีกามีคำพิพากษา (ฎีกาเลขที่ 9260/2556) ยืนตามศาลอุทธรณ์ ให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานอนาจารโจทก์ร่วม ทำร้ายร่างกาย หน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายทั้งสองคน ลงโทษจำคุก 12 ปี 6 เดือน

♀ 2553 ♀

- // -

แรงงานข้ามชาติหญิงกับการเข้าถึงความยุติธรรม

ทางที่ถูกบังคับให้เดิน

เพราะความแร้นแค้น ในบ้านเกิดเมืองนอนของเธอ ทำให้ เอ (นามสมมุติ) ออกเดินทางมาประเทศไทย เหมือนกับใครหลายคนเพราะเชื่อว่าที่แห่งนี้จะทำให้มีชีวิตที่ดีขึ้น

เอเดินเท้าเข้ามาทางด่านเมียวดี-แม่สอด เธอเข้ามาพร้อมญาติ แต่แยกย้ายกันเมื่อต่างคนต่างได้งาน เอได้งานเป็นคนรับใช้ ให้กับนายจ้างชาวกะเหรี่ยงครอบครัวหนึ่งในอำเภอแม่สอด เธอต้องตื่นนอนตั้งแต่ตีห้า เพื่อทำอาหาร ซักผ้า ถูบ้านล้างห้องน้ำ รีดผ้า พักมือจากงานบ้าน ก็ต้องมาช่วยงานขายของหน้าร้านและงานอื่นๆ อีกแล้วแต่นายจ้างจะสั่ง กว่าจะได้ล้มตัวลงนอนพัก ก็อีก 17 ชั่วโมงต่อมา โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนละ 500 บาท

ชีวิต “คนรับใช้” หยุตลงเมื่อสามปีก่อน ด้วยการถูกไล่ออก เพราะนายจ้างผู้เป็นภรรยาเชื่อว่าเอเป็นต้นเหตุ ทำให้สามีเธอป่วย หลังจากนั้น เอได้รู้จักกับ “นางสั้ม” เธอได้รับคำชวนให้ไปทำงานบ้าน โดย นายจ้างคนใหม่นี้ทำให้ชีวิตเอต้องพลิกผัน เอบอกว่า “เหมือนตกนรกทั้งเป็น”

นับตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงตุลาคมปี 2553 เธอเริ่มงานเป็นคนรับใช้ในบ้านให้กับนางสั้ม นายจ้างคนใหม่สัญญาว่าจะเพิ่มเงินให้เอ จากที่เคยได้อีกเดือนละห้าร้อยบาท เธอเริ่มงานเดือนสิงหาคม ปี 2553 ผ่านไปสามเดือน เอไม่เคยได้รับค่าจ้างแม้แต่เพียงบาทเดียว

“เปลี่ยนไปทำงานเป็นหมอนวด แล้วจะจ่ายให้ทุกบาท” คือคำตอบจากนางสั้มเมื่อเอ ทวงเงินค่าแรงของเธอ เด็กสาวชาวพม่าคนนี้เชื่อตามคำของนายจ้าง เพราะอยากได้เงินเดือนที่ยังค้างอยู่ เธอไม่เฉลียวใจกับข้อเสนอละตอบตกลง โดยนางสั้มกำชับห้ามไม่ให้ เอบอกเรื่องนี้กับใคร

เวลาต่อมาวันหนึ่ง นางสั้มไปส่งเอที่บ้านหลังหนึ่งในอำเภอแม่สอด เอ มารู้ทีหลังว่าบ้านหลังนี้เป็นจุดรวมแรงงานชาวพม่าเพื่อขึ้นรถต่อไปกรุงเทพฯ ทุกคนจะต้องจ่ายเงินให้กับคนขับรถ (ซึ่งเป็นคนไทย) คนละ 16,000 บาท สำหรับ เอ นางสั้มเป็นคนจ่ายเงินให้กับคนขับรถ

หลังจากนั้น รถปิคอัพ 2 คันออกเดินทางจากแม่สอด มุ่งสู่เมืองหลวงของประเทศ ภายในรถแต่ละคันอัดแน่นไปด้วยชาวพม่าไม่ต่ำกว่า 30 คน ผู้หญิงถูกจัดให้นั่งซ้อนกัน ผู้ชายจะถูกสั่งให้นอนคว่ำทับกันไปมา คนขับเอาผ้าแยงสีดำคลุมทับพวกเขาเพื่อตบตาเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ประมาณตีหนึ่ง รถจอด คนขับรถสั่งให้ทุกคนลงจากรถและพักที่กระท่อมแห่งหนึ่ง ไม่มีใครรู้ว่ามันคือที่ไหน ก่อนที่จะออกเดินทางอีกครั้งใน 4 ชั่วโมงถัดมา รถหยุดอีกในบางช่วงทุกคนถูกสั่งให้ลงจากรถเพื่อหลบซ่อนตัว เธอและคนอื่นๆ ต้องรอครึ่งละประมาณหนึ่ง-สองชั่วโมง จากนั้นก็เดินทางต่อ เมื่อถึงกรุงเทพฯ เธอและคนอื่นๆ ที่มาด้วยกัน ถูกจัดกลุ่มใหม่ โดยมีรถปิคอัพอีก 2 คันมารอรับ

สำหรับเธอ คนที่มารับเธอคือนางสั้ม เธอถูกพาไปร้านนวดแผนโบราณในจังหวัดสระบุรี ร้านนวดแห่งนี้เป็นตึก 4 ชั้น ชั้นแรกเป็นห้องรับรองลูกค้า ชั้นที่ 2 -3 เป็นห้องนวด ส่วนชั้น 4 เป็นห้องพักของหมอนวดในร้าน

เธอเริ่มงานใหม่ด้วยการเรียนรู้วิธีการนวดจากพนักงานของร้านลูกค้าแต่ละคนจะนวดประมาณ 3 ชั่วโมงหน้าร้านติดราคาค่านวด 250 บาทต่อชั่วโมง ต่อวันเธอจะได้รับค่าตอบแทน 250 บาทต่อลูกค้า 1 คน ซึ่งแต่ละวันเธอสามารถรับนวดให้ลูกค้าได้แค่ 1-2 คน เธอ ทำงานได้เพียง 5 วัน นางสั้มก็บังคับให้เธอขายบริการทางเพศ นางสั้มบอกว่า ค่านวดที่ เธอ หาได้แต่ละวัน ไม่พอที่จะจ่ายค่านายหน้าที่พักเธอมาที่นี่ “หนูถามว่า ไม่นอนไม่ได้เหรอ เขาบอกว่าไม่ได้ เพราะค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง และหนูต้องใช้หนี้ ถ้าหนูนอนกับลูกค้า หนูจะได้มีเงินมาใช้หนี้ แล้วอีกอย่างหนูกลัวนางสั้ม”

เธอ กล่าวว่าเธอจะเป็นเหมือน “อะไท”

เพื่อนที่ร้านนวดเล่าว่า เคยมีคนพามาจากแม่สอดเหมือนเธอ ผู้หญิงคนนั้นชื่อ อะไท และอะไทตายไปแล้ว เธอจำได้ว่าเธอเคยได้ยินชื่อ “อะไท” ตอนนั้นนางสั้มคุยโทรศัพท์กับน้องสาวเป็นภาษากะเหรี่ยง พูดทำนองว่า ถ้าอะไทไม่ยอมขายบริการ ก็ให้เอาเชือกไปรัดคออะไท ท้ายที่สุด เธอจำใจขายบริการทางเพศ ในขณะที่เธอยังทำงานในร้านนวดอยู่

เธอ เล่าว่า เธอขายบริการให้แขกประมาณ 5-6 ครั้ง นางสั้มจะเป็นคนพานั่งรถออกไปหาลูกค้าที่โรงแรม หรือห้องเช่า ลูกค้าเป็นคนจ่ายค่าห้อง และจ่ายค่าบริการในอัตรา 1,000 บาทต่อ 1 ครั้ง แต่แต่ละครั้ง เธอจะได้รับเงิน 500 บาท อีกครั้งหนึ่งนางสั้มเอาไป บอกว่า “หักค่านายหน้า” “หนูไม่อยากนอนกับลูกค้า แต่ทุกครั้งลูกค้าก็บังคับให้หนูนอนด้วย แต่ไม่ได้ตบตีอะไร ลูกค้าทุกคนเป็นไทย อายุประมาณ 30- 60 ปี”

ตลอดเวลาที่ เธอ ทำงานที่นั่น เธอถูกห้ามไปไหนเพียงลำพัง โดยนางสั้มจะไปด้วยทุกครั้งทุกที่ ตอนกลับบ้านที่แม่สอด

“หนูขอลากลับบ้านที่แม่สอด แต่นางสั้มบอกว่ายายังใช้หนี้ไม่หมด ไม่ให้กลับ แต่พอมานอนไปครบหนึ่งเดือนอยู่ๆ นางสั้มให้หนูกลับ พอถึงแม่สอด นางสั้มบอกให้หนูกลับไปพม่า ห้ามไปไหนๆ แต่หนูโกหกกว่าจำทางกลับบ้านไม่ได้แล้ว เพราะมาอยู่แม่สอดตั้งแต่เด็ก พอแยกกับนางสั้ม หนูก็ไปหาที่บ้าน”

จากนั้นญาติของเอ ก็พาเอมาที่คลินิกกฎหมายแรงงานแม่สอด ซึ่งดำเนินงานโดยมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) **จิรรัตน์ มูลศิริ** ทนายความของมสพ.ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเอ ในการฟ้องนางสั้มเป็นคดีอาญาความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยการค้าประเวณี ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และความผิดฐานเป็นธุระจัดหาพาไปซึ่งเด็กอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่ถึง 18 ปีไปเพื่อให้ค้าประเวณี หน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพ ตามประมวลกฎหมายอาญา พร้อมทั้งเรียกค่าสินไหมทดแทน

“กระบวนการเอาผิดกับนางสั้มค่อนข้างยุ่งยาก ด้วยเพราะนางสั้ม เป็นคนค่อนข้างกว้างขวางในอำเภอแม่สอด ทนายความกลายเป็นตัวหลักในการประสานงาน ตั้งแต่การให้ผู้เสียหายไปชี้ที่เกิดเหตุ การเข้าให้ข้อเท็จจริงกับเจ้าหน้าที่ ฯลฯ มีการอ้างคดีค้ามนุษย์ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรง ทีมทนายความจึงต้องพาเอ ไปแจ้งความร้องทุกข์กับหน่วยงานที่ส่วนกลางแทน หลังจากนั้นการออกหมายจับก็ยังคงล่าช้า”

ท้ายที่สุด เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองทำหน้าที่เป็นชุดจับกุมนางสั้ม ในงานประเพณีริมสะพานมิตรภาพเมื่อเดือนตุลาคม 2555 อย่างไรก็ดี นางสั้มก็ได้รับการประกันตัวโดยวางเงินประกัน 30,000 บาท

หลังจากนั้น ทั้งทางผู้เสียหายและทนายความก็ได้รับการติดต่อขอให้ถอนแจ้งความ

อย่างไรก็ตาม ด้วยความช่วยเหลือจากทั้งคลินิกกฎหมายแรงงานและโครงการต่อต้านการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เอจึงยืนยันที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับนางสั้มจนถึงที่สุด ทนายความจิรรัตน์ตลอดทั้งเจ้าหน้าที่โครงการที่เกี่ยวข้องจึงประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการเพื่อเสนอข้อเท็จจริงเข้าสู่กระบวนการศาล

ห้าปีผ่านไป ศาลชั้นต้นจึงมีคำพิพากษานางสั้มได้กระทำความผิดจริงตามฟ้อง ให้จำคุกนางสั้ม 11 ปี และให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เอเป็นเงินจำนวน 110,000 บาท

♀ 2556 ♀

บาดแผลของแอ

ปลายเดือนมกราคม 2556 ละแวกบ้านของหญิงชราคนหนึ่งอยู่ในบริเวณรอบนอกตัวอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร เธอพบเด็กหญิงตัวผอมบางกำลังเดินเหมือนมองหาบางอย่างอยู่ เมื่อสอบถามจึงพบว่า เด็กหญิงไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ จึงให้คนงานกะเหียงซึ่งมาทำงานรับจ้างในบริเวณเดียวกันมาเป็นล่าม ทำให้ทราบว่าเด็กหญิง ชื่อ แอ (นามสมมติ) และกำลังหาแม่ของนายจ้างที่ปิ่นร่วงออกมาที่บ้าน

หญิงชราสังเกตเห็นว่า เนื้อตัวของเด็กหญิงดูสกปรก ตามตัวมีบาดแผลหลายแห่ง โดยเฉพาะที่ใบหน้า มีอาการบวมช้ำอย่างรุนแรง ที่แขนมีแผลเป็นเหมือนรอยจากการถูกน้ำร้อนลวก ฯลฯ จึงบอกให้เด็กหญิงไปอาบน้ำและจัดหาอาหารให้กินก่อน เพื่อนบ้านของหญิงชราจำได้ว่าเคยเห็นแอ ซ้อนท้ายรถมอเตอร์ไซด์ของนางรัตนากร ลูกสาวของนางลัดดา ซึ่งเป็นนายจ้างเพื่อไปช่วยงานที่ร้านตัดขนสุนัขในตัวเมือง

เมื่อเปลี่ยนเสื้อผ้า ทุกคนต้องตกใจกับภาพที่เห็น แผ่นหลังของเด็กหญิงเต็มไปด้วยแผลเหมือนถูกลวกด้วยน้ำร้อน ด้านหน้าที่หน้าอกด้านซ้ายไปถึงราวนม ไปจนถึงขาทั้งสองข้าง เมื่อสอบถามในรายละเอียด แอเล่าว่าเกิดจากการทุบตีของนายจ้าง ชาวบ้านลงความเห็นว่าเด็กหญิงน่าจะถูกนายจ้างกระทำทารุณ จึงตัดสินใจเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ประสานงานส่งต่อเด็กให้กับบ้านพักเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

เด็กหญิงกะเหียงกับบาดแผลของเธอ

จากคำบอกเล่าของเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กฯ เล่าตามคำบอกเล่าของแอ

แอ เล่าว่า วันนั้น ขณะที่เด็กหญิงกำลังเล่นอยู่ที่หน้าบ้านพักคนงาน นางลัดดาขับรถมาจอดและกักมือเรียกให้ขึ้นรถไปด้วยกัน แอ ยอมขึ้นรถไปกับนางลัดดา เพราะคุ้นเคยกัน เนื่องจากก่อนหน้านี้พ่อและแม่ของเธอเคยรับจ้างตัดอ้อยให้กับนางลัดดา ต่อมาลาออกเปลี่ยนไปรับจ้างกับนายจ้างคนใหม่

เมื่อมาถึงบ้าน นางลัดดาไม่ยอมให้แอกกลับบ้านชู้ ว่าจะจับตัวส่งตำรวจ และสั่งให้ แอ ทำงานบ้าน คอยรับใช้นางรัตนกรผู้เป็นลูกสาว ช่วยเลี้ยงสุนัขและแมวของนางรัตนกร รวมถึงต้องไปช่วยงานที่ร้านรับตัดขนสุนัขในตัวเมืองด้วย

มันเป็นเวลา 5 ปี เหมือนตกรกทั้งเป็น แอ มักถูกนางรัตนกรทำร้าย ทุกครั้งที่ทำงานผิดพลาด หรือเพียงเพราะ “ไม่ถูกใจ” แอจะถูกนางรัตนกรทุบตีอย่างรุนแรง เคยโดนตีตั้งแต่สันเท้าขึ้นมาถึงก้น เคยถูกไม้กวาดตีที่ขาอย่างรุนแรง นางรัตนกรเคยใช้รองเท้าตบหน้าแอ จนปากแตก จับหัวโขกกับฝาผนัง ใช้กรรไกรตัดขนหมาตัด dinghu ข้างซ้ายจนแหว่งเป็นสองแฉก และบ่อยครั้งที่แอกถูกจับขังในกรงสุนัข ให้กินข้าวกับสุนัข

แอ ไม่กล้าร้องให้ช่วย เพราะถูกขู่ว่าจะโดนลงโทษที่หนักขึ้น ก่อนหน้านี้อเธอเคยหนีออกมาจากบ้านนี้ไปครั้งหนึ่ง แต่เมื่อมีคนพาไปส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็พากลับมาอยู่ที่เดิม และยังโดนตีหนักขึ้นอีก สุดท้ายก็ต้องกลับมาทรมานทำงานที่บ้านนายจ้างต่อไป ล่าสุด ระหว่างที่แอกถูกขังในกรงสุนัข สามีนางรัตนกร คือนายนที เอนำร้อนมาราติตัวแอ และให้นอนในกรงสุนัขทั้งคืน เช้าวันถัดมา แอ ถูกสั่งให้รักษาตัวเองด้วยการใช้น้ำเกลือทาแผล

การถูกนำร้อนลวกตัว ส่งผลกับแขนซ้ายของแอ เด็กหญิงไม่สามารถยืดแขนให้ตรงได้เหมือนคนอื่น เพราะขาดการดูแลเยียวยาแผลอย่างถูกต้องตั้งแต่ต้น ทำให้ผิวหนังตั้งแต่ช่วงข้อมือมีแผลพังผืดที่ยึดติดกันจนไม่สามารถขยับได้

ในวันที่หญิงชราพบแอ ก็เพราะว่าแอ แอบปีนรั้วบ้านออกมาเพื่อตามแมวของนางรัตนกร เพราะ แอ กลัวว่าเมื่อนายจ้างกลับมาแล้วพบว่าแมวไม่อยู่บ้าน เธอจะถูกตีอีก

ระหว่างที่อยู่ที่บ้านพักเด็กๆ มีหญิงกะเหรี่ยงคนหนึ่ง ชื่อ **ต่าย (ชื่อสมมติ)** มาขอพบแอ เธออยากรู้ว่าเด็กคนนั้น “จะใช้ลูกของฉันไหม ?” เพราะลูกสาวของเธอหายไป

นางต่าย เล่าว่า เธอและสามีเดินทางเข้ามาหางานทำที่ประเทศไทยเมื่อปี 2543 เริ่มจากเป็นคนงานในไร่้อยที่จังหวัดกำแพงเพชร ลูกที่หายไปเป็นลูกคนที่สองเกิดที่เมืองไทยนี้ เธอคลอดลูกคนที่โรงพยาบาลทุ่งโพธิ์ทะเล (ตั้งอยู่ที่ ตำบล นิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร)

ประมาณปี 2551 เย็นวันหนึ่งเธอกลับจากทำงานในไร่ เธอพบว่าลูกสาวเธอหายไป เธอออกตามหา ขอให้เจ้าแม่ของไร่้อยช่วย ขอให้ไปขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่บ้านแต่ก็ไม่เจอ นางต่ายเคยไปตามหาแอ ที่บ้านของนางลัดดา เนื่องจากต่ายและสามีเคยทำงานอยู่ที่ไร่ของนางลัดดา และเคยอาศัยอยู่ที่บ้านของนางลัดดา ต่อมาทั้งคู่

ได้เปลี่ยนงานและย้ายออกจากบ้านนางลัดดา วันที่นางต่ายและสามีไปหาที่บ้านนางลัดดา และขอเข้าไปดูในบ้านให้แน่ใจ นางลัดดาเชื่อว่า ถ้าไม่เจอตัวแอ จะฟ้องเรียกค่าเสียหาย นางต่ายจึงไม่กล้าเข้าไปในบ้าน

เธอและสามียังคงตามหาลูกสาวเธอ เธอจ้างเพื่อนคนงานพม่าที่รู้จักคนกว้างขวางในจังหวัดกำแพงเพชรช่วยตามหา โดยว่าจ้างเงินในราคา 10,000 บาท แต่ไม่เคยมีข่าวดี – อย่างไรก็ตามเธอไม่เคยหยุดตามหา

เมื่อแอ ออกมาพบนางต่าย เธอไม่แน่ใจ เธอจำเด็กหญิงไม่ได้ แต่แอ ร้อง-เรียกเธอว่า “แม่”

นางต่ายรู้สึกช็อก หน้าของแอ บวม-ช้ำมาก สภาพนั้นทำให้เธอจำหน้าลูกสาวตัวเองไม่ได้ ยิ่งเห็นเนื้อตัวที่เหี่ยวแห้ง เป็นผลจากการถูกน้ำร้อนลวก และแขนทิ้งอของแอ ...“อยากรู้ถามคนที่ทำกับลูกว่าทำไปได้อย่างไร มาทำกับลูกฉันอย่างนี้ทำไม เขาก็เป็นคน เป็นมนุษย์เหมือนกันนะ”

นางต่ายตัดสินใจ ว่า จะดำเนินคดีให้ถึงที่สุดเพื่อนำตัวนางลัดดานายจ้างรวมถึงลูกสาวและลูกเขยที่โหดร้ายมาลงโทษให้สาสมกับสิ่งที่ทำลงไปด้วย

การเริ่มต้นเหยี่ยวยา

แอ ถูกส่งตัวต่อไปเข้ารับการผ่าตัดรักษาที่โรงพยาบาลรามาริบัติ ตั้งแต่เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2556 รวมสี่เดือน จึงได้กลับมายังบ้านพักเด็กฯ ที่จังหวัดกำแพงเพชร และเข้ารับการผ่าตัดอีกครั้ง และผลที่ออกมาค่อนข้างน่าพอใจ

ในช่วงเวลาเดียวกัน เรื่องราวและภาพของแอ ถูกเผยแพร่สู่สาธารณะโดยสำนักข่าวหลายฉบับ มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) ทราบข่าวแอ ผ่านสื่อมวลชนเช่นกัน ทางมสพ. เห็นว่า สำนักข่าวหลายฉบับเผยแพร่ภาพของแออย่างไม่เหมาะสม จึงทำจดหมายเปิดผนึกถึงสำนักข่าวดังกล่าว และถึงสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยเพื่อขอให้ทบทวนการลงภาพข่าว ซึ่งต่อมาก็ได้มีการแก้ไข ลบภาพที่ถูกท้วงติง อีกด้านหนึ่ง ทางมสพ. พร้อมทนายความได้ขออนุญาตหัวหน้าบ้านพักเด็กฯ เพื่อเข้าเยี่ยมและสอบถามความคืบหน้าทางคดีของแอ และกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้ามาให้ความช่วยเหลือทางคดี ในฐานะโจทก์ร่วม

ผู้กระทำความผิดสองสามีภรรยา คือนายนทีและนางรัตนกร ถูกตั้งข้อหาทั้งหมด 7 ข้อหา ได้แก่ ร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสโดยการทรมาน หรือการกระทำทารุณ โหดร้าย, ร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังได้รับอันตรายสาหัส, ร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นและให้ผู้อื่นนั้นกระทำการใดๆ ให้แก่ผู้กระทำหรือบุคคลอื่น, ร่วมกันเอาคนลงเป็นทาสหรือมีฐานะคล้ายทาส, ร่วมกันพามาจากที่ใด หรือหน่วงเหนี่ยวกักขังบุคคลใดถ้าการกระทำเป็นการกระทำต่อเด็กอายุ ไม่เกิน 15 ปี จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายสาหัส, ร่วมกันพรากเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี และร่วมกันค้ามนุษย์

ในขั้นตอนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สองสามีภรรยาให้การปฏิเสธไม่ได้ทำร้ายร่างกายแถม พร้อมใช้หลักทรัพย์เป็นเงินคนละ 350,000 บาทขอประกันตัวออกไป เจ้าหน้าที่ตำรวจนัดให้สามีภรรยาเข้ามารายงานตัวในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2556 แต่เมื่อถึงเวลานัดหมาย ทั้งสองคนไม่มารายงานตัว และเมื่อไปตรวจสอบที่บ้านพักก็พบว่า ทั้งสองคนได้หลบหนีไปแล้ว

ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงประกาศตั้งรางวัลให้กับผู้ที่แจ้งเบาะแสจำนวน 100,000 บาท และลงพื้นที่ตรวจสอบตามจุดต่างๆ ที่คาดว่าทั้งสองคนจะไปซ่อนตัว อาทิ ที่จังหวัดปราจีนบุรีซึ่งผู้ต้องหาหนีคดีเป็นทหาร แต่ก็ไม่พบ นอกจากนี้ ยังมีการอายัดเงินในบัญชีธนาคารของทั้งสองคน และตั้งข้อหาฉ้อโกง อายุ 63 ปี มารดาของนางรัตนกร ในข้อหาร่วมกันพรางผู้เยาว์ เด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ไปจากบิดามารดา พร้อมควบคุมตัวฝากขัง ซึ่งนางรัตนกรขอประกันตัวในชั้นศาลออกมาต่อสู้อคดี

คดีนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้เข้าช่วยเหลือเยียวยาตาม พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เป็นเงิน 30,000 บาท ส่วนการฟ้องเรียกค่าเสียหายเป็นคดีแพ่งนั้น ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ข้อมูลว่า พนักงานอัยการอาจจะฟ้องต่อศาลเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 41-42) แต่ทางทนายความของ มสพ. มีความเห็นว่า การฟ้องเป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา อาจทำให้การดำเนินคดีแพ่งมีความล่าช้า เนื่องจากจะต้องรอการพิจารณาคดีอาญาให้เสร็จสิ้นก่อน และนั่นหมายความว่า การติดตามหาทรัพย์สินเพื่อการชดเชยความเสียหายแก่เด็กหญิงจะทำได้ยากขึ้นตามไปด้วย การฟ้องคดีแพ่งแยกต่างหากมาอีกคดีหนึ่งน่าจะเป็นผลดีต่อผู้เสียหายมากกว่า

อรรถธรณ วิมลรงค์รัตน์ ทนายความที่รับผิดชอบคดีของแอม ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การฟ้องเป็นคดีแพ่งที่แยกออกมาเป็นอีกคดี กระบวนพิจารณาคดีจะสามารถดำเนินไปได้โดยไม่ต้องรอผลจากคดีทางอาญาก่อน ซึ่งการพิจารณาคดีหนึ่งๆ นั้น โดยเฉพาะคดีนี้น่าจะต้องใช้เวลานาน เพราะตอนนี้จำเลยสองสามีภรรยาที่อยู่ระหว่างการหลบหนีคดี การแยกฟ้องทางแพ่งย่อมเป็นวิธีที่ดีกว่า

วันที่ 17 กันยายน 2556 ทาง มสพ. โดยทนายความจึงได้ยื่นฟ้องนายจ้างทั้งสองคนเป็นคดีแพ่งเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการถูกทำร้ายร่างกาย

วันที่ 30 มิถุนายน 2557 ศาลจังหวัดกำแพงเพชร นัดอ่านคำพิพากษา

ค่าเสียหายที่สามารถคำนวณเป็นจำนวนเงินได้*

• เป็นค่าชดเชยอันต้องสูญเสียไปและค่าเสียหายเพื่อการที่เสียความสามารถประกอบการงานซึ่งเชิงตามแต่บางส่วนทั้งในเวลาปัจจุบันและในอนาคตโดยศาลพิจารณาแล้วจะกำหนดให้เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งความร้ายแรงตามกรณี ประกอบด้วย

- (1) ค่ารักษาพยาบาล จำนวน 303,233 บาท ตามรายละเอียดใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลของโรงพยาบาลรามาริบดี
- (2) ค่ารักษาพยาบาลในอนาคต 800,000 บาท
- (3) ค่าเสียหายที่จะต้องสูญเสียความสามารถในการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่า 50 ปี เป็นเงิน 1,000,000 บาท

ค่าเสียหายที่ไม่อาจคิดคำนวณเป็นจำนวนเงินได้**

• ค่าทนทุกข์ทรมานระหว่างเจ็บป่วย ค่าเสียสูญเสียสมรรถภาพในการเจริญพันธุ์ และ ค่าเสียหายจากความสวยงามของแอ โดยโจทก์มีสิทธิเรียกได้ตามกฎหมาย มิจำต้องคำนึงว่าโจทก์จะได้ประกอบอาชีพหรือไม่ ประกอบด้วย

- ค่าทนทุกข์ทรมานระหว่างเจ็บป่วย 600,000 บาท
- ค่าเสียสูญเสียสมรรถภาพในการเจริญพันธุ์ 700,000 บาท
- ค่าเสียหายจากความสวยงามของโจทก์ 700,000 บาท

ทั้งนี้ ศาลยังสั่งให้จำเลยจ่ายค่ายานพาหนะสำหรับโจทก์ในการเดินทางไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลรามาริบดี เป็นเงิน 500,000 บาท

รวมค่าเสียหายที่ศาลสั่งให้จำเลยทั้งสองชำระแก่โจทก์ 4,603,233 บาท

* ตามมาตรา 444 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

** มาตรา 446 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

การที่ครอบครัวของแอ จะได้รับเงินค่าเสียหายจริงๆมาน้อยเพียงใด ยังต้องผ่านกระบวนการบังคับคดีเอา กับทรัพย์สินของจำเลยทั้งสองอีกขั้นตอนหนึ่งจึงจะสามารถนำเงินมาชำระเป็นค่าเสียหายให้แก่โจทก์ตามที่ศาล พิพากษาได้ ซึ่งทนายความพบว่านายจ้างของแอมิทรัพย์สินที่เป็นบ้านพักอยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร จึงได้ดำเนิน ขั้นตอนของการบังคับคดี และเมื่อสำนักงานบังคับคดีประกาศขายทอดตลาดแล้ว แอก็ยังไม่ได้รับค่าเสียหายแต่อย่างใด เนื่องจากบ้านหลังดังกล่าวนายจ้างได้จำนองไว้กับธนาคาร ดังนั้น เมื่อบ้านถูกขายได้ ก็ต้องนำรายได้จากการขายบ้าน จ่ายคืนให้กับธนาคารก่อน ซึ่งก็พบว่ารายได้จากการขายบ้านของนายจ้างยังไม่เพียงพอกับหนี้สินที่นายจ้างไปกู้ไว้กับ ธนาคาร

ต่อมาทนายความได้สืบทราบว่ามีคดีที่เกี่ยวข้องมาขึ้นศาล มีการโอนทรัพย์สินกัน เป็นทรัพย์สินของนายนิ ที่ โอนให้กับน้องชาย ของนางรัตนกร โดยใช้คำสั่งของศาลแทนการแสดงเจตนา เพราะหลังจากนางรัตนกรต้องคดี และหนีไป ทางตำรวจมีการอายัดทรัพย์สินไว้ ถ้ามีการโอนต้องแจ้งตำรวจ เมื่อญาตินางรัตนกรทำการโอนไม่ได้ เลยไปร้องขอต่อศาลเพื่อใช้คำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนาของนายนิ

ทั้งนี้ เมื่อเห็นว่าศาลออกคำสั่งให้โอนได้ ทนายความอรรถธรณ์ จึงไปร้องศาลว่า ทรัพย์สินนี้เป็นของนางรัตนกร ซึ่งเป็นจำเลยที่หนึ่ง ในคดีที่ศาลจังหวัดกำแพงเพชรมีคำพิพากษา ทรัพย์สินดังกล่าวถูกโอนไปหลังจากกระทำความผิดทางอาญาแล้ว ฉะนั้นขอให้ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการโอน และให้ทรัพย์สินตกเป็นของจำเลยอย่างเก่า ซึ่งจะทำให้สามารถยึดทรัพย์สินของจำเลยเพื่อขายทอดตลาดได้ ซึ่งศาลมีคำพิพากษาไปเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2558 ให้การโอนสัญญาจะซื้อจะขายดังกล่าวตกเป็นโมฆะ ปัจจุบันนี้ทางฝ่ายจำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษา โดยศาลอุทธรณ์ ได้กำหนดฟังคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ในเดือนมกราคม 2560

♀ 2558 ♀

การเย็บยาที่ยังมาไม่ถึง

ผู้ที่พบเจอ สัม (นามสมมติ) สาวชาวกระเหรี่ยงร่างเล็ก มักจะคุ้นชินกับการแต่งกายของเธอที่ค่อนข้างมิดชิด สัม มักใส่ปลอกแขนและเสื้อแขนยาวอยู่เสมอ เหตุผลนั้น ไม่ใช่เพื่อความสวยงาม แต่เป็นเพราะต้องการปกปิดรอยแผลจากไฟไหม้ผิว และความเจ็บ-แสบร้อนที่เกิดขึ้นทุกครั้ง เมื่อผิวหนังที่แสนบางของเธอถูกแสงแดดกระทบ

สัมเป็นลูกหลานของคนที่มีนิสัยการสู้รบมาจากพม่า เกิดและอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว (หรือที่เรียกกันว่า “ค่ายผู้อพยพ”) แห่งหนึ่งในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เธอตัดสินใจออกจากบ้าน มาเป็นแรงงานในไร่สัมแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก สักพัก มีคนมาชวนให้เธอไปกรุงเทพฯ เพราะมีคนต้องการจ้าง คนรับใช้ทำงานในบ้าน โดยบอกว่าจะได้เงินเดือนๆ ละ 8,000 บาท

เธอตกลงรับงานใหม่ เพราะตัวเลขค่าตอบแทน และเมื่อมาทำงาน ทุกอย่างเป็นไปตามสัญญา ชีวิตของสัม กำลังเดินไปได้ด้วยดี ทว่าระยะเวลาการทำงานของเธอสั้นกว่าที่คิดไว้มากนักทุกอย่างก็จบลงในช่วงวันนั้น

15 กุมภาพันธ์ 2558 สัมกำลังทำงานในห้องครัวตามปกติ แต่เหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อแก๊สที่เธอเปิดเพื่อหุงหาอาหารเหมือนเช่นทุกวันกลับระเบิดขึ้น เปลวไฟได้ลุกขึ้นท่วมร่างของเธอ และแม่บ้านอีกหนึ่งคนอย่างรวดเร็ว ไม่มีใครหนีได้ทัน ทั้งคู่ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลตำรวจเพื่อให้การรักษาในทันที

โชคร้ายเป็นของเธอ เมื่อหมอพบว่าพื้นที่กว่า 37 เปอร์เซ็นต์ของร่างกายถูกไฟลวกอย่างรุนแรง โดยเฉพาะช่วงบนของลำตัว ส่วนเพื่อนร่วมงานของสัมโชคดีกว่าเธอ

สัม เล่าว่า แม่ของนายจ้างมาเยี่ยมเธอที่โรงพยาบาล พร้อมให้คำมั่นว่าจะดูแลเธอเป็นอย่างดี บอกว่าจะออกค่ารักษาพยาบาลให้ทั้งหมด แต่นั่นเป็นครั้งเดียวและครั้งสุดท้ายที่สัมได้เห็นตัวแทนของนายจ้าง หลังจากนั้นเธอไม่สามารถติดต่อนายจ้างของเธอได้อีกเลย

เกือบหนึ่งเดือนที่สัมต้องนอนอยู่ที่โรงพยาบาล หมอจึงอนุญาตให้สัมกลับไปพักที่บ้านได้ แต่สัมก็ไม่ได้กลับบ้าน เธอถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจพาร่างกายที่ยังเต็มไปด้วยผ้าพันแผลไปโรงพักเพื่อตั้งข้อกล่าวหา “เป็นบุคคลต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต” อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มาตรา 51

ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ พร้อมขออำนาจศาล ผากังในเรือนจำ

สัมนั้นใจว่าใบอนุญาตทำงานของเธอยังไม่หมดอายุ แต่พนักงานสอบสวนบอกว่า นายจ้างที่เธอเคยทำงานด้วย ที่จังหวัดพิษณุโลกได้แจ้งยกเลิกการจ้างงานและ นายจ้างคนใหม่ไม่ได้มีการแจ้งต่อนายทะเบียนอีก นับจากที่สัมนั้นได้งานใหม่ที่กรุงเทพฯ ในคราวนั้น ศาลไม่อนุญาตให้ประกันตัว สัมถูกนำตัวเข้าเรือนจำทันที ทั้งที่ร่างกายของเธอเต็มไปด้วยผ้าพันแผล

“ตอนไปถึงผู้คุมก็ตกใจ ว่าทำไมถึงให้หนูมาอยู่ในคุก เขาบอกว่าจะอยู่ยังไง ผ้าพันแผลเต็มตัวแบบนี้ และเขาก็กลัวว่าแผลของหนูจะติดเชื้อ” สัมเล่าถึงวินาทีแรกที่เธอเหยียบเรือนจำครั้งแรกในชีวิต ผ่านถามข่าวมา สัมไม่ได้รับอนุญาตให้แยกไปนอนที่ห้องพยาบาล เธอต้องนอนรวมกับนักโทษคนอื่นๆ รวมถึงต้องกรอกน้ำ ธุป และงานอื่นๆ ตามกฎของเรือนจำ ด้วยความทรมานที่เกิดขึ้นถูกระบายออกมาพร้อมกับน้ำตา จากการร่ำไห้ระหว่างที่เธอถูกจองจำ

“หนูไม่ได้ทำผิด ทำไมต้องติดคุกด้วย นายจ้างก็ติดต่อไม่ได้ เขาไม่รับผิดชอบอะไรเลย” สัม ยังคงร้องไห้เมื่อถูกถามถึงความเป็นอยู่ในเรือนจำ

ระหว่างนั้นมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) พยายามดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือสัม เริ่มต้นด้วยการขอความเป็นธรรมต่อพนักงานอัยการ โดยให้เหตุผลว่าการดำเนินการในชั้นสอบสวนมีความคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง เพราะภายหลังการตรวจสอบแล้ว พบว่า สัมมีใบอนุญาตทำงาน เพียงแต่ทำงานผิดประเภท และเปลี่ยนนายจ้างโดยไม่ได้ขออนุญาต ซึ่งตามกฎหมายแล้วเป็นความผิดที่มีโทษปรับเท่านั้น (ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ตามมาตรา 26 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว ฯ)

ด้วยพยานหลักฐานทั้งหมดทำให้พนักงานอัยการสั่ง “ไม่ฟ้อง” ด้วยเหตุผลที่ว่า สัมทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย **แม้ว่านายจ้างเดิมจะแจ้งยกเลิกการจ้าง แต่ก็ไม่ได้ส่งผลให้การได้รับอนุญาตทำงานสิ้นสุดลงไปด้วย**

“การทำงานของพนักงานสอบสวนที่สัมไปฝากขัง ทั้งที่สัมยังต้องรักษา ฟันฟุตัวเองอยู่ เป็นการกระทำที่ไม่ค่อยมีมนุษยธรรมเท่าไร ขณะเดียวกันการอนุญาตให้ฝากขัง ก็เป็นไปโดยไม่พิจารณาถึงสภาพร่างกายของสัมเลยว่า สัมมีสภาพร่างกายอย่างไร สมควรที่จะได้รับการรักษา มากกว่าส่งไปอยู่ในเรือนจำหรือไม่ เพราะควรต้องตระหนักว่าในเรือนจำ มีสภาพแวดล้อมไม่สะอาด อาจทำให้แผลติดเชื้อได้ง่าย” **จันทร์จิรา จันทร์แผ้ว** ทนายความ ผู้รับผิดชอบคดีกล่าว

ด้วยเหตุนี้แม้เวลาจะผ่านไป 1 ปีแล้ว แต่แขนด้านขวาของสั้มยังใช้งานได้ไม่ปกติ เพราะมีการรั้งดึง ของบาดแผล หน้าที่ยังมีการปวดเป็นระยะๆ ทำให้เธอไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ วันนี้ เธอจึงทำงานในโรงงาน ได้ค่าแรงวันละ 250 บาทเท่านั้น

นายความจันทร์จิรา ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า อีกประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องในคดีก็คือ การเปลี่ยนนายจ้าง ความรับผิดชอบอยู่ที่นายจ้างด้วย ไม่ใช่ผลภาระให้ไปอยู่ที่ลูกจ้างเพียงฝ่ายเดียว อีกทั้งความเข้าใจของพนักงานสอบสวนที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรมที่ควรมีความ เข้าใจในข้อกฎหมาย และ “ดีความ” ให้ “เป็นคุณ” กับลูกจ้างมากกว่าที่เป็นอยู่ ที่สำคัญข้อปฏิบัติที่ผ่านมา พนักงานสอบสวนมักจะพ่วงข้อหาการทำงานโดย ไม่ได้รับอนุญาต เข้าไปด้วย

“ในเคสของสั้ม ถ้าไม่มีการเข้าไปช่วยเหลือ สั้มก็จะถูกขังไปเรื่อยๆ เกินกว่าความผิดตามข้อกล่าวหา ซึ่งเท่ากับ เป็นการละเมิดสิทธิของสั้ม ในส่วนของศาล ที่ถือว่าเป็นกระบวนการในชั้นถัดไปมีหน้าที่ กลั่นกรองรายละเอียด ควรทำหน้าที่ของตัวเองให้เต็มศักยภาพและให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ให้มากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่แรงงานข้ามชาติมักจะ ต้องติดคุกเกินกว่าข้อหาที่ตัวเองถูกดำเนินคดี ซึ่งเกิดจากการที่พนักงานอัยการ หรือศาลไม่ได้กลั่นกรอง ที่จะ ให้ความเป็นธรรมกับเขาในชั้นนั้น”

“แม้ว่าระบบศาลไทยเป็นระบบกล่าวหา ตัวแรงงานมีหน้าที่ให้การเพื่อต่อสู้คดี แต่จะมาบอกว่า เพราะศาล ไม่ใช้ระบบไต่สวน จึงไม่สามารถไต่สวนหาความจริงในส่วนนั้นได้ แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าศาลจะใช้ระบบอะไร การที่คดีมาอยู่ต่อหน้า พนักงานอัยการ ศาล บุคคลากรในกระบวนการยุติธรรม มีหน้าที่ทำให้ข้อเท็จจริงปรากฏ ให้ความยุติธรรมนั้นเกิดขึ้นจริงๆ ไม่ใช่ตัดสินตามตัวเอกสาร เพราะไม่ใช่ความยุติธรรม บนพื้นฐานข้อเท็จจริง”

โดยสาเหตุมาจากการ “ดีตรา” ว่าพวกเขาเหล่านี้ คือ แรงงานข้ามชาติ ที่จะสร้างปัญหาให้กับประเทศ

“ทัศนคติของคนในกระบวนการยุติธรรม แรงงานยังถูกมองว่าเป็นปัญหาสังคมอยู่ เข้าเมืองผิด กฎหมาย ดุ่ง่ายๆที่ศาลทำตราประทับ เพื่อสแตมป์คดีแรงงาน เช่น ศาลอาญากรุงเทพใต้ จะประทับคำว่า เป็น “ความผิดอาญา ร้ายแรง” หรือ กรณีที่เห็นว่าเป็นแรงงานข้ามชาติไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง จึง “ไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว” เกรงว่าจะหลบหนีเลยให้ฝากขัง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เป็นทัศนคติด้านลบที่ซ่อนอยู่ในขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม”

นายความจันทร์จิรา ยืนยันว่า สำหรับคนเป็นนายความไม่ว่าจะเป็นคดีอะไร สุดท้ายแล้วการทำหน้าที่ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการสร้างความยุติธรรมในสังคม

“ไม่ว่าจะเป็นคดีธุรกิจ คดีสิทธิ หรือ คดีอะไรก็ตาม การทำหน้าที่ของทนายความทำไปเพื่อให้ ความยุติธรรม มันยังเป็นที่พึงของคนในสังคมได้ ไม่ว่าคนนั้นจะรวย จน หรือต่างชาติ ก็ต้องได้รับสิทธิตามกฎหมาย เข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน”

นี่จึงเป็นเหตุผลให้ทนายสาวรายนี้ ยังคงทำหน้าที่ทนายความพิทักษ์สิทธิให้กับแรงงานข้ามชาติ เพราะเธอเชื่อว่าเธอสามารถเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนในกระบวนการยุติธรรมเข้าใจแรงงานข้ามชาติได้มากขึ้น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงมาตรฐาน และรักษาสีทธิให้กับบุคคลเหล่านี้

ส่วนการเรียกร้องค่าเสียหายในส่วนอื่นนั้น ทนายความจันทร์จิรา ได้พา สัม เข้าร้องเรียนกับกรมสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้ได้รับค่าจ้างในส่วนที่เหลือที่นายจ้างไม่ได้จ่ายให้ครึ่งเดือน จำนวน 4,000 บาท และอยู่ระหว่างการดำเนินการยื่นคำร้องต่อกรมคุ้มครองสิทธิ กระทรวงยุติธรรม เพื่อขอให้จ่ายเงินเยียวยา กับ “สัม” ในกรณีที่ถูกฝากขังในเรือนจำ 49 วันด้วย

ขณะที่การสอบสวนถึงเหตุแก๊สระเบิดนั้น เป็นอีกหนึ่งคดีที่ถูกแยกสำนวนการสอบสวน พนักงานสอบสวนกำลังรวบรวมหลักฐานเพื่อพิจารณาว่าเหตุที่เกิดขึ้นเป็นเพราะการชำรุดของแก๊ส หรือ ความประมาทของสัม ซึ่งหากมีสาเหตุมาจากการชำรุดของแก๊ส สัมจะสามารถเรียกร้อง ค่าเสียหายทางแพ่งจากนายจ้างได้ แต่คดีในส่วนนี้ยังไม่มี ความคืบหน้าเท่าที่ควร

ทุกวันนี้ สัม ยังสะดุ้งตื่นขึ้นในกลางดึกอยู่ เพราะเหตุการณ์ที่เธอถูกไฟคลอกยังตามหลอกหลอนเธออยู่ ซึ่งเธอยังคงรอคอยว่าสักวันเธอจะได้รับความยุติธรรม

เอมาเบท

บ่ายวันที่ 8 มีนาคม 2558 เป็นการตัดสินใจครั้งสุดท้ายที่สำคัญที่สุดในชีวิต เธอมุ่งมั่นว่าจะต้องทำมันให้สำเร็จ สองเท้าก้าวเร็วๆ แข่งกับแสงแดดที่ลามเลียและแผดเผาใบหน้าของเธอ เหงื่อที่หยดเข้าดวงตาทั้งสองข้างไม่ระคาย ดวงตาของเธอได้เท่ากับน้ำตาที่เอ่อท้นท่วมดวงตาทั้งคู่

เอมาเบท เป็นชื่อของเธอ เท่าที่จำความได้สองมือและสองเท้าของเธอต้องต่อสู้และดิ้นรนเพื่อให้ตนเองอยู่รอด บนโลกอันผู้พองบดเบี้ยวนี้มาตลอดชีวิต

เอมาเบท เกิดและเติบโตที่ประเทศเอธิโอเปีย ประเทศที่ถูกจัดอันดับเรื่องความยากจนขั้นแค้นเป็นอันดับต้นๆ ของโลก เมื่ออายุ 5 ขวบพ่อของเธอตาย โดยสงสัยได้ว่าถูกรัฐบาลเอธิโอเปียสังหารด้วยข้อหาต่อต้านรัฐบาล เพียงเพราะไม่ยินยอมยกที่ดินที่เป็นแหล่งทำมาหากินของครอบครัวให้กับรัฐบาล หลังจากพ่อเสียชีวิตไปเพียง 3 วัน เธอต้องสูญเสียแม่จากอุบัติเหตุระเบิดทางรถยนต์ไปอีกคน เมื่อเสาหลักของครอบครัวไม่เหลือ เอมาเบท จึงถูกส่งให้ไปอยู่ในความดูแลของญาติ

หากเราขีดเส้นชะตาชีวิตได้เอง เราคงวาดชะตาชีวิตให้สวยงาม ไม่มีเรื่องร้าย มีแต่สิ่งที่ดีงามเกิดขึ้นในทุกช่วง ของชีวิต เอมาเบท ก็เช่นกัน หลังจากที่สูญเสียพ่อและแม่และต้องเข้าไปอยู่ภายใต้การปกครองของญาติแล้ว เธอหวัง ว่าคงไม่เจอเรื่องที่เลวร้ายไปกว่านี้อีก เอมาเบทยังฝันเห็นตัวเองได้เรียนหนังสือ มีการงานที่ดี และมีครอบครัว ที่สมบูรณ์ หากแต่ความฝันของเธอก็ยังเป็นได้เพียงความฝัน เพราะชีวิตจริงเอมาเบทไม่ได้ถูกให้ส่งเข้ารับการศึกษ่า ำร้ายเธอยังถูกข่มขืนกระทำชำเราจากคนในครอบครัวที่เลี้ยงดูเธอมาตั้งแต่เล็กจนทำให้เธอตั้งท้อง

ลูกสาวที่เกิดขึ้นจากความไม่ตั้งใจ ไม่ใช่มรดกของความชั่วร้ายที่จะทำให้เธอเกลียดและชิงชังเด็กตัวเล็กๆ ที่เป็นลูกของเธอได้ เอมาเบทเลี้ยงดูลูกของเธอด้วยความรัก และความรักที่มีต่อลูกจึงทำให้เธอต้องแสวงหาหนทางที่ดีที่สุดสำหรับลูก เธอตัดสินใจมาทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านที่ประเทศไทย ผ่านการติดต่อของนายหน้า นายจ้างของเธอคือ นายโยนัส เทกเก็น โวลเดอแมเรียน และนางเชอกาเรม การ์เดีย โดยนายโยนัสมีตำแหน่งเป็นผู้แทนองค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย

“สถานะตอนนั้นของฉันท่ำบากมาก ฉันทักลวงการตามล่าจากรัฐบาล และฉันทักยังมีลูก ฉันทอยากเลี้ยงและดูแลลูกให้ดีที่สุด ไม่อยากให้เราต้องลำบาก ฉันทจึงจำเป็นต้องหางานทำที่ได้เงินดีที่จะทำให้ฉันทและลูกพ้นจากสภาพความอดอยากที่เป็นอยู่นี้ได้ ฉันทจึงตัดสินใจไปงานเป็นคนรับใช้ให้กับคุณโยนัสและคุณเชอการเม เพราะเชื่อว่าอนาคตที่ดีของฉันทและลูกรออยู่ตรงหน้าแน่ๆ” เอมาเบทเล่าถึงการตัดสินใจมาทำงานเป็นคนรับใช้

ดูเหมือนครอบครัวของผู้แทนองค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย จะเป็นแสงสว่างและความหวังในการสร้างอนาคตใหม่ให้กับเอมาเบท ด้วยค่าจ้างที่ตกลงกันด้วยวาจาราว 2,000 เบลอร์เอธิโอเปีย หรือหากเทียบเป็นอัตราเงินไทยก็จะเท่ากับ 3,229 บาท พร้อมเงินค่าตัวเครื่องบินเดินทางไปกลับ และวันหยุดพักผ่อนประจำปีสัปดาห์ สัปดาห์ละสองวันคือเสาร์และอาทิตย์ ตลอดทั้งการให้ค่าจ้างอย่างหนักแน่นของนางเชอการเม การ์เดีย ภรรยาของนายโยนัสว่างานที่จะต้องไปทำที่ประเทศไทยนั้นเป็นงานสบายไม่หนักหนาอะไร เอมาเบทจึงรับคว้าแสงสว่างนั้นไว้โดยไม่รีรอ

วันที่ 16 มิถุนายน 2556 เป็นวันเริ่มงานวันแรกของเอมาเบทกับครอบครัวนี้ และเป็นวันแรกที่แสงสว่างแห่งความหวังของเธอได้มอดดับลงด้วย เมื่อเอมาเบทต้องมาพบกับความจริงที่โหดร้าย โดยเธอถูกบังคับให้ต้องทำงาน 19-20 ชั่วโมง ตั้งแต่ตีห้าถึงเที่ยงคืนทุกวันโดยไม่มีวันหยุด และในบางวันเธอต้องทำงานลากยาวไปจนถึงตีหนึ่ง โดยขณะที่งานเก่าที่เธอทำอยู่ในประเทศเอธิโอเปียตำแหน่งคนรับใช้ในบ้านเหมือนกันเธอทำงานแค่ 9 ชั่วโมงคือหกโมงเช้าจนถึงบ่ายสามและยังได้หยุดวันเสาร์อาทิตย์อีกด้วย

การที่ต้องทำงานนอกเหนือจากเวลาที่ตกลงกันไว้ เป็นแค่ปฐมบทของความโหดร้ายที่เอมาเบทต้องพบเจอ แต่สิ่งที่ตามมาภายใต้การทำงานรับใช้ในบ้านของนายโยนัส และนางเชอการเม กลับกลายเป็นฝันร้ายในชีวิตของเอมาเบทที่เธอจะไม่มีวันลืม

“ในบางครั้งฉันโดนคุณนายเชอการเมเรียกชื่อของฉันทด้วยถ้อยคำดูหมิ่นเหยียดหยาม บางทีเธอก็เรียกฉันทว่า นังลา นังตัวเหม็น หรือนังสวะ ฉันทรู้สึกว่าทำไมฉันทต้องถูกปฏิบัติแบบนั้น อย่างน้อยเราควรที่จะให้เกียรติและปฏิบัติต่อกันในฐานะที่เป็นมนุษย์ แต่สิ่งที่ฉันทพบเจอภายในบ้านหลังนี้กลับไม่ใช่เลย นอกจากฉันทจะต้องทำงานเกินกว่าเวลาที่ได้ตกลงกันไว้แล้ว ฉันทยังถูกทุบตีและทารุณกรรมในหลากหลายรูปแบบ ครั้งแรกที่ฉันทถูกทำร้ายร่างกายคือเมื่อครั้งที่ป่าและหลานของคุณโยนัสเดินทางมาเยี่ยมและพักอาศัยที่บ้าน และวันหนึ่งทั้งสองต้องการดื่มกาแฟฉันทจึงชงกาแฟให้ทั้งสองดื่ม เมื่อทั้งสองดื่มกาแฟเสร็จแล้วหลานของคุณโยนัสต้องการจะดื่มชาอีกฉันทจึงไปชงชาให้หลานของคุณโยนัสดื่ม

เมื่อคุณเซอกาเรมมาเห็นจึงเรียกฉันขึ้นไปพบบนห้องและถามฉันว่าทำไมต้องขงทั้งขาและกาแพให้ทั้งสองคน ตี้ม เธอเริ่มตำทอและทูปตีฉัน ฉันไม่เข้าใจสาเหตุว่าทำไมคุณเซอกาเรมถึงชอบทำร้ายร่างกายของฉัน มีอยู่ครั้งหนึ่ง คุณเซอกาเรมเธอกลับมาจากไปชุมชนเอธิโอเปียในตัวเมืองกรุงเทพ เธอก็เข้ามาตบตีและทำร้ายฉันโดยพูดแต่เพียงว่าได้ยินเรื่องบางอย่างเกี่ยวกับฉัน

นอกจากนี้แล้วในเรื่องของสุนัขก็เช่นกัน ตามที่ครอบครัวของคุณโยนัสเลี้ยงสุนัข และเมื่อสุนัขเห่าเสียงดัง คุณเซอกาเรมก็จะโทษว่าฉันเลี้ยงสุนัขไม่ดี แล้วก็เริ่มทูปตีฉัน ฉันยังถูกทำร้ายร่างกายด้วยหลากหลายเหตุผลในบ้านหลังนี้ มีอยู่วันหนึ่งฉันรู้สึกปวดฟันมาก จึงนำน้ำไปอุ่นในเตาไมโครเวฟเพื่อจะนำมากลั้วปากเพื่อบรรเทาอาการเจ็บปวด เมื่อคุณเซอกาเรมมาเจอก็ไม่พอใจและเข้ามาทูปตีฉันบอกว่าฉันใช้ไฟฟ้าเปลือง

หรือแม้กระทั่งการทำอาหารไม่ถูกปากคุณเซอกาเรม ฉันก็จะถูกทำร้ายร่างกายด้วยการตบที่ก้นจนมาถึงสามสี่ครั้งจนทำให้หูของฉันอื้อและได้ยินเหมือนเสียงกริ่งตลอดเวลา ซึ่งในครั้งนั้นคุณโยนัสได้ซื้อยามารักษาอาการเจ็บปวดให้ฉันและบอกว่าหากฉันถูกคุณเซอกาเรมทำร้ายร่างกายอีกให้อยู่นิ่งๆ และห้ามร้อง ให้คุณเซอกาเรมทูปตีจนพอใจ ไม่อย่างนั้นแล้วคุณเซอกาเรมจะทูปตีฉันไม่หยุดจนกว่าฉันจะได้บาดเจ็บและเลือดไหล ฉันเคยถามคุณเซอกาเรมว่าทำไมต้องทำร้ายร่างกายฉันอย่างรุนแรงแบบนี้เธอตอบกลับมามาว่า ไม่ใช่เรื่องของแก ฉันจะทำอะไรแกก็ได้ เพราะที่นี้มันบ้านของฉัน” เอมาเบทเล่าถึงความโหดร้ายที่เธอต้องพบเจอให้พวกเราฟัง

เอมาเบทถูกจัดให้นอนรวมกับสุนัขของบ้าน ทุกครั้งที่สุนัขฉี่ เธอจะต้องรีบทำความสะอาดเพื่อให้มีที่นอนที่สะอาด และเมื่อสุนัขร้องหรือเห่านางนางเซอกาเรมจะให้เธอรีบพาสุนัขออกไปเดินนอกบ้านเพื่อยุติการเห่า จึงทำให้เวลานอนและพักผ่อนของเธอนั้นลดน้อยลงไปด้วย

ส่วนอาหาร เอมาเบทได้รับการอนุญาตให้รับประทานเพียงข้าวเปล่าเท่านั้น มีอยู่ครั้งหนึ่ง เอมาเบททนความหิวโหยไม่ไหว จึงได้นำแป้งในตู้เก็บอาหารออกมาทำพิซซ่าแบบเอธิโอเปียรับประทาน เมื่อนางเซอกาเรมทราบเรื่องก็โกรธทูปตีเธออย่างหนัก และหลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์เธอก็ยังถูกทูปตีอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นการตบหน้า ทูปตีบริเวณหลัง โดยเฉลี่ยในหนึ่งสัปดาห์เอมาเบทจะถูกทำร้ายร่างกายมากถึง 3 ครั้ง

ตลอดระยะเวลาที่เอมาเบทเดินทางมาทำงานในประเทศไทยจนถึงกว่า 2 ปี เธอไม่เคยได้รับค่าจ้างเลยแม้แต่ครั้งเดียว และเมื่อถามถึงค่าจ้าง นางเซอกาเรมจะบ่ายเบี่ยงตลอดเวลา บ้างอ้างว่าธนาคารปิดแล้ว หรือจะจ่ายให้เธอก็ต่อเมื่อกลับไปประเทศเอธิโอเปีย เอมาเบทต้องทำงาน 19-20 ชั่วโมงต่อวันโดยไม่มีชั่วโมงพักผ่อนระหว่างการทำงาน และไม่ได้รับการอนุญาตหยุดพักผ่อนประจำปีสัปดาห์ หรือออกนอกบ้านไปคุยกับบุคคลภายนอก รวมถึง

ไม่ได้รับการอนุญาตให้โทรหาครอบครัวอีกด้วย การออกนอกบ้านของเธอนอกจากการพาสุนัขไปเดินเล่นแล้ว คือเธอถูกทำโทษให้ออกมาอยู่นอกบ้านในตอนตีหนึ่งตีสองเพียงเพราะความไม่พอใจของนางเชอกาเร็มในบางเรื่อง

“ฉันตัดสินใจขอลาออกจากงานและขอให้คุณเชอกาเร็มส่งฉันกลับไปประเทศเอธิโอเปีย แต่เธอบอกฉันว่าให้ใช้หนี้ค่าตัวเครื่องบินและค่าเดินทางให้หมดก่อน ซึ่งเฉพาะค่าตัวเครื่องบินเที่ยวเดียวนั้นฉันจะต้องทำงานให้ครอบครัวอย่างน้อย 10 เดือนถึงจะใช้หนี้หมด เมื่อฉันขอหนังสือเดินทางที่คุณเชอกาเร็มนำไปเก็บไว้เธอก็ไม่ยอมให้หนังสือเดินทางฉันคืน” เอม่าเบทกล่าวทั้งน้ำตา

เอม่าเบทยังเล่าอีกด้วยว่านางเชอกาเร็มเคยขู่เธอว่าสามารถสั่งให้นายหน้าที่เอธิโอเปียนำลูกของเธอไปทิ้งเมื่อไหร่ก็ได้ หากเธอทำให้นางเชอกาเร็มไม่พอใจ พร้อมทั้งขู่เรื่องการติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในบ้านซึ่งหากเธอหลบหนีก็จะให้เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายในหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่นางเชอกาเร็มกล่าวอ้างว่าเป็นพวกของตนเองจับกุมเธอเสีย จึงทำให้เอม่าเบทเกิดความหวาดกลัวและไม่กล้าหนีไปไหน

วันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2558 จึงเป็นการตัดสินใจครั้งสุดท้ายที่สำคัญที่สุดในชีวิต หลังจากการทุบตีและขบไล่เธอออกจากบ้านครั้งล่าสุดของนางเชอกาเร็ม เอม่าเบทจึงมุ่งมั่นว่าจะต้องทำมันให้สำเร็จ การตัดสินใจครั้งสุดท้ายที่สำคัญที่สุดในชีวิตเธอคือการจบชีวิตของตนเองลงที่ทะเลสาบในหมู่บ้านนิซดาเพื่อยุติความทุกข์ทรมานที่เธอต้องพบเจออยู่ในขณะนี้

และก่อนที่ทุกอย่างจะสายเกินแก้ เอม่าเบทก็ได้รับการช่วยเหลือไว้ได้อย่างทันท่วงทีจากกลุ่มเพื่อนบ้านที่ดีของนางเชอกาเร็ม ซึ่งพวกเขาเมื่อทราบเรื่องที่เอม่าเบทถูกทำร้ายร่างกายและได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในการจ้างงานจึงได้ร่วมกันช่วยเหลือเอม่าเบท โดยได้เข้าไปช่วยเจรจาให้สห.โยนัสและนางเชอกาเร็มจ่ายค่าตัวเครื่องบินเดินทางกลับเอธิโอเปียให้กับเอม่าเบท พร้อมทั้งเรียกร้องให้จ่ายค่าจ้างและคืนหนังสือเดินทางให้กับเอม่าเบทด้วย ซึ่งทั้งคู่ก็ปฏิเสธที่จะทำตามข้อเรียกร้องดังกล่าวของพวกเขา

เมื่อการเจรจาไม่เป็นผล พวกเขาจึงได้พาเอม่าเบทไปที่ฝ่ายรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้านนิซดาเพื่อแจ้งเหตุอาญา และติดต่อไปยังมูลนิธิผู้หญิงเพื่อเข้ามาช่วยเหลือในกรณีดังกล่าว

เส้นทางในการต่อสู้เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมให้กับเอม่าเบทเริ่มขึ้นทันทีหลังจากที่มูลนิธิผู้หญิงได้รับเรื่องร้องเรียน จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลทุกอย่างจากเอม่าเบทแล้วพบว่าการกระทำของนายจ้างที่มีต่อเอม่าเบทนอกจากเป็นการผิดกฎหมายแรงงานแล้ว ยังผิดกฎหมายอาญาหลายข้อหา และเข้าข่ายการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ด้วย ตัวแทนจากมูลนิธิผู้หญิงจึงพาเอม่าเบทเข้าไปแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สถานตำรวจภูธรปากเกร็ด

เพื่อดำเนินคดีกับพ.โยนัสและภรรยาฐานทำร้ายร่างกายหน่วงเหนี่ยวกักขัง เอาคนลงเป็นทาสและค้ามนุษย์ และได้ประสานความร่วมมือไปไปยังสหภาพนิคม มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) ให้เข้าให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย ซึ่งได้แต่งตั้งให้ น.ส. กรวิไล เทพพันธุ์กุลงาม และ น.ส. อวรรรณ วิมลรังครัตน์ ให้เข้ามาเป็นทนายความต่อสู้ในเรื่องนี้

ทนายความกรวิไลเล่าถึงเส้นทางของการต่อสู้เพื่อเรียกร้องความยุติธรรมกลับคืนมาให้กับเอมาเบทว่า “หลังจากที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นทนายความคดีนี้ เราพยายามไกล่เกลี่ยให้ครอบครัวของพ.โยนัสชดใช้ค่าเสียหายทั้งหมดให้กับคุณเอมาเบทแต่การไกล่เกลี่ยไม่เป็นผล โดยคุณโยนัสและภรรยายืนยันว่าตนเองไม่ได้ทำอะไรผิด และเชื่อว่าเขาและภรณานั้นได้รับความคุ้มครองจากการชด แต่ในแง่ของกฎหมายแล้วไม่เป็นเช่นนั้น เพราะความคุ้มครองทางการชดจะใช้ได้กับบุตรของแต่ละประเทศเท่านั้น ไม่รวมถึงเจ้าหน้าที่ในองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในองค์กรระหว่างประเทศนั้น กฎหมาย ระหว่างประเทศได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายภายในประเทศที่เจ้าหน้าที่เข้าไปทำงานด้วย โดยเฉพาะเมื่อเป็นความผิดส่วนตัวไม่ใช่จากการทำหน้าที่ในฐานะผู้แทนองค์การอนามัยโลกทั้งสองคนยังต้องรับความผิดที่ตนเองก่อขึ้นตามกฎหมายไทย” ทนายความกรวิไลกล่าว

ทนายความกรวิไลยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่า ตำแหน่งของพ.โยนัสนั้นมีผลต่อการสืบสวนคดีมาก เพราะพ.โยนัสและภรรยาอยู่ในสภาพที่มีอำนาจเหนือกว่าคุณเอมาเบทและมีตำแหน่งทางเศรษฐกิจและสังคม เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องบังคับคดีทางกฎหมายกับพ.โยนัสและภรรยาจึงไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร และมีผลต่อความเป็นกลางของคดี ปรากฏการณ์เช่นนี้จึงทำให้สถานะของเหยื่ออย่างเอมาเบทยิ่งถูกกดทับและเปราะบางและยิ่งเสี่ยงที่จะถูกละเมิดและไร้เส้นซึ่งความคุ้มครอง แต่ในกรณีนี้ถือเป็นการมีธรรมาภิบาลขององค์การอนามัยโลกที่ได้ส่งเจ้าหน้าที่ลงมาสืบสวนทันทีเมื่อทราบข่าวและได้มีคำสั่งให้พนักงาน พ.โยนัสในระหว่างที่มีการสอบสวนคดี จึงทำให้การต่อสู้คดีมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

“อย่างไรก็ตาม ในเรื่องความเป็นกลางและความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการพิจารณาคดีค้ามนุษย์ของคุณเอมาเบทมีปัญหามาก ไ้เรียงไปตั้งแต่เรื่องของความเชี่ยวชาญในการคัดแยกผู้เสียหาย โดยเมื่อเกิดเรื่องขึ้นนั้นเราได้พยายามชี้แจงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่ากรณีที่เกิดขึ้นกับคุณเอมาเบทนั้นมันเข้าข่ายในเรื่องของค้ามนุษย์มันไม่ใช่แค่เรื่องการกระทำทางร่างกายอย่างเดียว มันเป็นเรื่องการจำกัดเสรีภาพ การจำกัดการใช้ชีวิตส่วนบุคคล เป็นการจำกัดที่มากเกินไปจนสมควร และเป็นลักษณะของการใช้แรงงานบังคับ เพราะตัวลูกจ้างไม่มีอำนาจในการตัดสินใจว่าเขาสามารถที่จะเปลี่ยนงานได้หรือไม่ ไม่มีอำนาจที่จะบอกว่าเขาออกจากงานได้หรือไม่

“แม้กระทั่งเขาบอกกับตัวนายจ้างว่าเขาอยากกลับประเทศ ช่วยส่งเขากลับไปหน่อยได้หรือไม่ นายจ้างก็ไม่ยอม จนกระทั่งสุดท้ายเขาต้องตัดสินใจต้องฆ่าตัวตาย แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ยังไม่แน่ใจว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดฐานค้ำมนุษย์หรือไม่ ซึ่งหลังจากที่เราบอกข้อมูลทั้งหมดแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องสอบสวนและแสวงหาพยานหลักฐานมาประกอบในการพิจารณาคดี แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่ทำ จำได้ว่ายังให้สัมภาษณ์กับนักข่าวในเชิงเข้าข้างฝ่ายของ นพ.โยนส์อีกด้วย เรื่องของความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงกลายเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้การคืนความเป็นธรรมให้กับคุณเอมาเบเทลล่าช้า” กรวิไลกล่าว

อย่างไรก็ตามเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความพยายามที่จะดำเนินคดี กรวิไลจึงได้แนะนำให้มูลนิธิผู้หญิงแสวงหาพยานหลักฐานเองและพาเหยื่อไปตรวจร่างกายและรักษาพยาบาลทางด้านจิตใจด้วยตนเอง จนกระทั่งได้พยานหลักฐานที่พอสมควรและมีน้ำหนักมากพอในการเอาผิดนพ.โยนส์และภรรยาได้

ทนายความกรวิไล ยังได้ถอดบทเรียนเพิ่มเติมถึงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับคดีของคุณเอมาเบเทลล่าที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ผู้เสียหายในกรณีเช่นเดียวกันนี้ได้รับความเป็นธรรมว่า “หากสรุปประเด็นปัญหาอย่างชัดเจนในกรณีของคุณเอมาเบเทลล่านอกจากเรื่องแนวทางการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจและความเป็นกลางสิ่งที่เรามองเห็นอย่างชัดเจนว่าต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วนเลยคือกระบวนการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ซึ่งแบบฟอร์มที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสภ.ปากเกร็ดใช้นั้น ไม่ได้ระบุสัญญาณเสียงของการแสวงหาผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับแบบฟอร์มคัดแยกผู้เสียหายของประเทศเช่น อังกฤษ อเมริกา ที่ระบุชัดเจนว่าสัญญาณบอกเหตุอะไรที่อาจเข้าข่ายการค้ำมนุษย์ เช่นการยึดหนังสือเดินทาง หรือการไม่จ่ายค่าจ้าง ซึ่งแน่นอนว่าสัญญาณที่ระบุลงไปแบบฟอร์มนั้นมันไม่ได้บอกอย่างชัดเจนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่าเป็นการค้ำมนุษย์ แต่มันเป็นแนวทางที่จะบอกเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเมื่อนำสัญญาณบ่งชี้หลายอย่างมารวมกันแล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะสามารถไปแสวงหาพยานเพิ่มเติมเพื่อเอาผิดผู้ที่ถูกกล่าวหาได้

ในเรื่องของความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ที่ทำการคัดแยกควรจะเป็นหน่วยงานที่เชี่ยวชาญโดยเฉพาะหรือถ้าไม่ใช่เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะก็ต้องมอบอำนาจให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญลงมาดูแลในคดี ยกตัวอย่างจากประเทศอังกฤษจะมี ในขั้นตอนแรกของการทำคดีหน่วยงานที่คัดแยกจะเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ว่าจะมีองค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศอังกฤษ ซึ่งมีอำนาจจากักับดูแลเข้ามาช่วยพิจารณาในการคัดแยกและช่วยในการดำเนินคดีด้วย ซึ่งความเห็นขององค์กรต่อต้านการค้ามนุษย์จะต้องได้รับการพิจารณาในคดีด้วย ซึ่งแตกต่างจากของประเทศไทยที่อำนาจสอบสวนยังอยู่ในพื้นที่เป็นหลัก เพราะถึงแม้ของประเทศไทยจะมีหน่วยงานอย่างกองบังคับการปราบปรามความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (ปคม.) ซึ่งยกตัวอย่างหาก ปคม.ลงมาดูคดีในพื้นที่แล้วบอกว่าคดีนี้

เข้าช่วยการค้ำนุชย์ แต่หากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่บอกว่าไม่เข้าช่วย ปคม.ก็ไม่มีอำนาจในการดำเนินคดีหรือเอาผิดกับผู้ที่กระทำความผิดได้

ในส่วนของกระบวนการยุติธรรมในเรื่องนี้เราจะต้องมีการปรับปรุง โดยเฉพาะในส่วนของกระบวนการคัดแยกผู้หายจากการค้ำนุชย์เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการสอบสวน และเป็นจุดเริ่มต้นที่จะทำให้ผู้เสียหายจากการค้ำนุชย์ได้รับความคุ้มครองไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองในฐานะพยานของคดี หรือคุ้มครองแบบสวัสดิการสังคม ดังนั้น เรื่องนี้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญและทำให้กระบวนการสามารถคืนความยุติธรรมให้กับผู้เสียหายได้ หากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ยังไม่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องกระบวนการดังกล่าวก็ต้องให้หน่วยงานอื่นที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาช่วยในการควบคุมดูแล และต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

“เราควรที่จะทำให้นับพัฒนาขึ้นเพื่อไม่ให้มันแย่มากนัก เพราะในขณะนี้มันผู้ตกเป็นเหยื่อเพิ่มมากขึ้น หากเราไม่พัฒนาก็เท่ากับเราปล่อยให้คนที่ทำผิดกฎหมายมีอำนาจมากขึ้นและรวบขึ้น ซึ่งคนกลุ่มนี้เขาสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ที่จะทำให้กลไกมันเสียเพราะเขาจะได้รับประโยชน์จากกลไกที่เสียและบกพร่อง ซึ่งยิ่งทำให้สังคมไม่มีความเป็นธรรม การกระจายรายได้ทางสังคมก็จะเป็นไปอย่างไม่เป็นธรรมซึ่งประชาชนทั่วไป ถึงแม้เราไม่ได้สัมผัสการค้ำนุชย์โดยตรง แต่เราได้รับผลกระทบในทางอ้อมจากกลไกทางสังคมมันเสียหายไปโดยที่เราไม่รู้ตัว”

นายความกรวิไลยังได้กล่าวทิ้งท้ายไว้ด้วยว่า “ปัญหาในเรื่องนี้ถ้าจะแก้มันต้องแก้ทั้งระบบ ทำคนเดียวไม่ได้ ต้องช่วยกันหลายฝ่ายและหลายคน ซึ่งแต่ละฝ่ายต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด โดยในเคสนี้ที่ประสบความสำเร็จในการเรียกร้องความยุติธรรมให้กับผู้เสียหายได้ก็เพราะมีหลายฝ่ายเข้ามาช่วยกันไม่ว่าจะเป็น มูลนิธิผู้หญิง สภาพนายความ มสพ. ปคม. ตำรวจในพื้นที่ กรมสอบสวนคดีพิเศษ นักข่าว ศาลอาญา ศาลแรงงาน แล้วก็ที่สำคัญคือเพื่อนบ้านที่เป็นคนดีช่วยเหลือและไม่เพิกเฉยต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเหยื่อ คดีนี้จึงประสบความสำเร็จได้จากทุกฝ่าย ถ้าฝ่ายไหนบกพร่องต้องมีฝ่ายอื่นมาเติมเต็ม สุดท้ายตัวผู้เสียหายเองหลังจากผ่านเรื่องนี้ไปแล้วเขาจะมีพลังมากขึ้น และเขาแสดงความประสงค์ด้วยว่าในอนาคตเขาอยากจะช่วยเหลือคนในกลุ่มเดียวกับเขา นอกจากช่วยผู้เสียหายที่เป็นปัจเจกบุคคลแล้ว มันก็ยังเป็นการช่วยเหลือสังคมในทางอ้อมเราไม่ได้ปล่อยผ่านให้กระบวนการยุติธรรมเสียหาย เราสามารถทำให้มันดำรงอยู่ได้โดยการรักษาความโปร่งใสแล้วก็ในขณะเดียวกันผู้เสียหายได้รับพลัง เขาก็จะเป็นหน่วยหน่วยหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมในอนาคตมีความสดใสมากขึ้น” นายความกรวิไล ยังได้กล่าวทิ้งท้าย

ในส่วนของความคืบหน้าของคดีปัจจุบันผู้บริหารระดับสูงองค์การอนามัยโลกและภริยา กับ เอมาบเทสามารถไกล่เกลี่ยกันได้โดยยินยอมชำระเงินจำนวนหนึ่งให้ เอมาบเทเพื่อยุติการดำเนินคดีทั้งคดีแรงงานและคดีอาญา !!!!!

คินอู

เพราะเธอต้องการทำทุกอย่างให้ถูกต้อง

ภาพหนึ่งภาพจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อไม่มีส่วนใดเว้นหายไป เช่นเดียวกับคดีความ ความเป็นธรรมจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ ก็อยู่ที่ความครบถ้วนของข้อเท็จจริงที่ถูกรวบรวมขึ้น เป็นประโยชน์ที่**ปรีดา นาคผิว** ทนายความผู้ซึ่งทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในคดีนี้ สะท้อนต่อกรณีของ **คินอู** ลูกความซึ่งเป็นหญิงสาวชาวพม่าของเขา ซึ่งถูกผู้ที่อยู่ในต้นทางของกระบวนการยุติธรรมกล่าวโทษในความผิดที่คินอูไม่ได้ทำ

คินอู และสามีของเธอ **อ่องซุมิน** เป็นชาวพม่า เข้ามาหางานทำที่เมืองไทย ทั้งคู่ได้งานเย็บผ้าในโรงงานแห่งหนึ่งในเขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ รายได้รวมกันของทั้งสองคนที่แลกมาด้วยแรงกายเป็นผลลัพธ์ที่ทั้งคู่พึงพอใจ ประมาณ 25,000 บาทต่อเดือนเพียงพอสำหรับการจัดสรรปันส่วนให้กับความจำเป็นต่างๆ ของชีวิต - ส่วนหนึ่งถูกแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายให้กับลูกที่กำลังเติบโตอยู่ที่ประเทศพม่า อีกส่วนถูกแบ่งเป็นเงินค่าใช้จ่ายสำหรับแม่ที่แก่ชราของคินอู ซึ่งอยู่ที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ยังเหลือพอสำหรับค่าครองชีพของทั้งสองคนในกรุงเทพฯ แต่เงินเก็บนั้นยังเป็นเรื่องยาวไกล

วันที่ 10 มีนาคม 2558 คินอู ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สน.ท่าข้าม จับกุมในฐานะผู้ต้องหา ข้อหาลักทรัพย์ รับของโจร

เรื่องมีอยู่ว่า - หนึ่งวันก่อนหน้าที่คินอูจะถูกจับ ก่อนที่เธอจะออกไปทำงานตามปกติ คินอูได้รับโทรศัพท์สายหนึ่ง ปลายสายแนะนำตัวเองว่าชื่อ **อนงค์** - พี่สะใภ้ของ **ซูซู** - ภรรยาของ **ทู่หน่าวิน** - น้องชายคนที่ 3 ของเธอ - ที่ไม่ได้มีการไปมาหาสู่กันมานานพอสมควร

อนงค์บอกกับคินอูว่าทู่หน่าวิน “เป็นขโมย” โดยได้ขโมยรถจักรยานยนต์ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และโทรศัพท์กันไป อนงค์บอกว่า หากนำของมาคืนครบ ก็จะไม่เอาเรื่องกับน้องชายของเธอ

ด้วยความร้อนใจ คินอูรีบติดต่อไปยังทู่หน่าวินแต่ไม่สามารถติดต่อได้ จึงสอบถามกับซูซูจนได้เบอร์โทรศัพท์ของเพื่อนน้องชาย คินอูฝากข้อความว่าให้ทู่หน่าวินติดต่อเธอกลับให้เร็วที่สุด

บ่ายวันนั้น คินอู ได้พูดคุยกับน้องชายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทูหน่าวินเล่าว่าเขาทะเลาะกับซูซู เขาเข้าใจว่า ภรรยาหนีกลับไปบ้านพี่ชายซึ่งเป็นสามีของอนงค์

วันที่ 7 มีนาคม 2558 เขากับเพื่อนๆ ประมาณ 4-5 คนได้ไปดื่มเหล้าที่บ้านพี่ชายพี่สะใภ้ของซูซู ซึ่งอยู่ เขตบางบอน

ก่อนกลับบ้าน ทูหน่าวิน ถามถึงซูซู และขอให้พี่ชายและพี่สะใภ้ของซูซูช่วยพูดให้ซูซูกลับบ้านพร้อมกันกับ ทูหน่าวิน แต่ได้รับการบอกเล่าว่าซูซูไม่ได้อยู่ที่บ้านหลังนั้น ทูหน่าวินจึงชี้ว่า ถ้าซูซูไม่กลับบ้านพร้อมกัน จะยก ข้าวของไปแทน แล้วทูหน่าวินกับเพื่อนๆ ก็ทำจริง โดยยกทรัพย์สินในบ้านไป 3 รายการ

คินอูพยายามเกลี้ยกล่อมให้ทูหน่าวิน นำของไปคืน แต่ทูหน่าวินกลัวความผิด เพราะรู้ว่า อนงค์ได้ไปแจ้ง ความกับตำรวจไว้แล้ว คินอูจึงบอกให้น้องชายนำของพี่ชายมาไว้ที่ตนเอง แล้วเธอจะเป็นคนคืนของให้แก่อนงค์เอง คินอูติดต่อกับอนงค์ อนงค์ยอมรับว่าได้แจ้งความไว้แล้วจริง และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจคุยกับทูหน่าวิน โดยได้รับแจ้งว่า ถ้านำทรัพย์สินมาคืน จะไม่มีการจับกุมดำเนินคดี คินอูบอกอนงค์ว่า ถ้าได้ของคืนมาเมื่อไร จะติดต่อกลับไปให้อนงค์ มารับของคืน

กลางดึกวันนั้น ทูหน่าวินและเพื่อนๆ ก็นำทรัพย์สินมาไว้ที่บ้านของคินอู เธอจึงโทรศัพท์กลับไปหาอนงค์ เพื่อให้อนงค์มารับของคืนในวันรุ่งขึ้นหลังจากที่เธอเลิกจากงาน

วันที่ 10 มีนาคม “คินอู” ไปทำงานตามปกติ เธอเล่าเรื่องน้องชายเธอให้กับเพื่อนที่ทำงาน 2 คนฟัง ก่อนเวลา เลิกงาน เธอยังโทรศัพท์หาอนงค์เพื่อยืนยันเวลานัดหมายรับของคืน คือเวลา 17.00 น. และเมื่อใกล้ถึงให้โทรหาเธอ เพื่อที่เธอจะได้เดินออกไปรับที่หน้าปากซอย อนงค์บอกว่า จะขับรถกระบะไป ระหว่างการสนทนาทางโทรศัพท์ เพื่อนของ คินอู สองคนได้ยื่นสิ่งที่คินอูพูดกับอนงค์

เนื่องจากซอยเข้าบ้านของคินอู แคบและอาจไม่สะดวกสำหรับอนงค์ เมื่อเลิกงาน อ่องซูมินจึงชวนของมาฝาก ไว้ที่บ้านเพื่อนของคินอู ซึ่งอยู่บริเวณถนนซอย ขณะที่คินอูไปยืนรออนงค์ที่หน้าปากซอย และคุยโทรศัพท์เพื่อบอก เส้นทางอนงค์เป็นระยะๆ และด้วยความที่คินอูพูดไทยไม่ชัด จึงได้ขอให้แม่ค้าขายไก่ทอด แม่ค้าขายก๋วยเตี๋ยวบริเวณ นั้น ช่วยบอกทางให้กับอนงค์ด้วย เมื่ออนงค์มาถึง คินอูก็เดินนำไปยังบ้านเพื่อนของเธอเพื่อนำทรัพย์สินคืน แต่แล้ว สิ่งที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ 4 นายตามมาถึง อนงค์ ซ้ำมาที่ คินอู โดยบอกว่าคินอูคือผู้ครอบครอง ทรัพย์สินที่ถูกขโมยมา

เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเข้าจับกุม คินอูและสามีรวมถึงเพื่อนอีก 2 คน แต่คินอูและสามีพยายามชี้แจงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจว่า เพื่อนทั้ง 2 คนไม่มีส่วนรู้เห็นใดๆ เป็นเพียงเจ้าของสถานที่ที่เป็นจุดนัดพบเพื่อคินอูจะขายสินค้านั้นท้ายที่สุดเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจับกุมและควบคุมตัวเพียงคินอูและสามี โดยนำไปที่สน.ท่าข้าม

แม้ว่าคินอูจะพยายามอธิบายข้อเท็จจริงให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจฟังแล้วก็ตาม

ต่อมาในเวลาตีหนึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ปล่อยให้สามีของเธอกลับบ้าน ส่วนคินอูยังคงถูกควบคุมตัวไว้ในห้องขัง จนเช้าวันต่อมาพนักงานสอบสวนได้สอบปากคำ และให้เธอลงลายมือชื่อ โดยที่เธอไม่รู้ไม่เข้าใจว่าเอกสารภาษาไทยดังกล่าวเขียนไว้ว่าอย่างไร พนักงานสอบสวนอธิบายกับคินอูสั้นๆ ว่า เธอถูกดำเนินคดีในข้อหาจับของโจรตามที่ผู้เสียหายได้พาเจ้าหน้าที่ตำรวจไปจับกุม และก็พาเธอไปทำเรื่องขออนุญาตต่อศาลอาญารธนบุรี (คดีหมายเลขดำที่ 768/2558) เพื่อฝากขัง (ที่ทัณฑสถานหญิง เรือนจำพิเศษธนบุรี) ในวันที่ 12 มีนาคม 2558

“โดยหลัก พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องรวบรวมข้อมูล พยานหลักฐานให้ครบถ้วน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม แต่ปัญหาของคินอู ก็คือเธอเป็นคนพม่า พูด-ฟังภาษาไทยง่ายๆ ได้ แต่ไม่สามารถเข้าใจภาษาไทยได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ พูดไทยยังไม่ชัดเลย ดังนั้น พนักงานสอบสวนจึงจำเป็นต้องทบทวนให้คินอูเข้าใจ ระหว่างสิ่งที่คินอูให้ถ้อยคำ กับสิ่งที่เจ้าหน้าที่บันทึก มันเป็นสารที่คินอูต้องการจะสื่อหรือไม่ เรากำลังพูดถึงข้อเท็จจริงทั้งหมด จะผิดจะถูกอย่างไรก็ว่ากันไปตามข้อเท็จจริงหลักยุติธรรมไม่ควรมีทางปฏิบัติแบบนี้” นายความปริดา สะท้อนถึงปมปัญหาในคดีนี้

สิ่งที่นายความปริดา ลงมือทำในทันทีที่ **คดีคินอู** มาอยู่ในมือเขาก็คือ การเข้าไปพบคินอูในเรือนจำ เพื่อสอบข้อเท็จจริงใหม่ทั้งหมด โดยละเอียด หลังจากนั้นก็มาถึงขั้นตอนการเตรียมยื่นขอประกันตัวขณะเดียวกัน นายความปริดาก็ได้ยังประสานไปยังพนักงานสอบสวน สน.ท่าข้าม เพื่อทบทวนข้อเท็จจริงทั้งหมด โดยชี้ประเด็นว่า จากถ้อยคำของคินอู พยานบุคคลแวดล้อม รวมถึงคู่กรณีคือ อนงค์ เอง ต่างยืนยันได้ดีว่า คินอูยอมรับตามคำบอกเล่าของน้องชายเธอ ที่ว่าน้องชายของเธอขโมยทรัพย์สินมาจากอนงค์จริง โดยเธอไม่เห็นด้วยกับการกระทำของน้องชาย การติดต่อกันดหมายกับอนงค์ก็เพื่อต้องการคินอูจะขายสินค้านั้นทั้งหมดให้กับเจ้าของ ย่อมแสดงว่าคินอูไม่มีส่วนรู้เห็นกับการขโมย จึงขาดเจตนากระทำผิด ในการทำส่งสำนวนคดีทั้งหมดให้พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนย่อมสามารถทำความเข้าใจ “สิ่งไม่ฟ้อง”

แต่นายความปริดาได้รับคำตอบว่า พนักงานสอบสวนอาจต้องทำตามแนวทางเดียวกันกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในชุดจับกุม และหากมีการส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการเมื่อใด จะแจ้งให้เขาทราบ

หลังจากนั้น ทนายความปริดาที่ไม่สามารถติดต่อพนักงานสอบสวนได้อีก

ด้วยประสบการณ์ของทนายความ เขาจึงติดต่อไปยังพนักงานอัยการสำนักงานคดีอาญาธนบุรี ในวันที่ 24 เมษายน จึงทราบว่าพนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนคดีให้อัยการแล้วตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน ตอนนั้นอัยการเจ้าของสำนวนกำลังเตรียมที่จะยื่นคำฟ้องในวันที่ 27 เมษายน เพราะใกล้จะครบกำหนดฝากขังระหว่างการสอบสวน ครั้งที่ 4 ในวันที่ 28 เมษายน

“เป้าหมาย ณ ตอนนั้นก็คือ ต้องไม่ให้อัยการ “สั่งฟ้อง” เพราะหากสั่งฟ้องแล้ว การต่อสู้ในชั้นศาลจะยากลำบากกว่ามาก ตอนนั้นผมจึงเสนอต่อท่านอัยการว่า ก่อนที่ท่านอัยการจะมีคำสั่ง “ฟ้องคดี” ผมอยากขอโอกาสให้ผู้ต้องหาได้มีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงอีกด้าน ซึ่งทางพนักงานอัยการพร้อมที่จะรับฟัง แต่ขอให้ยื่นเป็นหนังสือเข้ามาภายในวันที่ 27 เมษายน”

มันเป็นเวลา 2 วัน สำหรับทำหนังสือขอความเป็นธรรมต่อพนักงานอัยการ และมันน่าจะดี-หากเขาได้พบกับคินอู่อีกสักครั้งเพื่อเก็บรายละเอียดบางอย่างสำหรับการเขียนหนังสือขอความเป็นธรรม และเขาต้องการลายมือชื่อของคินอูด้วยติดตรงที่ว่าเวลาที่เหลืออยู่นั้นเป็นวันเสาร์และอาทิตย์ ที่เรือนจำดะเอียมผู้ต้องหา

เขาคิดแล้วว่า “ต้องเข้าถึงลูกความให้เร็วที่สุด แม้จะเป็นวันหยุดราชการ” เรื่องบางเรื่องเขาไม่ใช่ผู้ชี้ขาดสิ่งที่ทำได้คือการทำคำร้องขออนุญาตผู้อำนวยการทัณฑสถาน เพื่อเข้าพบคินอูในวันเสาร์ที่ 25 มีนาคม

หนังสือขอความเป็นธรรมพร้อมส่งถึงพนักงานอัยการตามวันนัดหมาย แต่พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนยังคงยืนยันว่าคำสั่งในวันรุ่งขึ้นคือ “คำสั่งฟ้อง” อย่างแน่นอน

ทนายความปริดาไม่ยอมจำนนกับข้อสรุปของพนักงานอัยการ ในวันเดียวกันนั่นเอง เขาได้ทำหนังสือขอเข้าพบอธิบดีอัยการ พร้อมแนบบันทึกข้อเท็จจริงเพื่อขอความเป็นธรรมให้กับลูกความของเขา

“คดีอาญา ต้องถือเอา “เจตนา” เป็นสำคัญ กรณีคินอู ข้อเท็จจริงก็สะท้อนโดยตัวของมันเองอยู่แล้วว่าเจตนาของคินอูเป็นอย่างไร เขาไม่มีได้มีเจตนาที่จะกระทำความผิดอาญา คนทุกคนจะต้องได้รับความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย แม้เขาจะเป็นคนต่างด้าว กระบวนการยุติธรรมเราเลือกปฏิบัติไม่ได้ อีกอย่าง- คินอูเป็นแค่คนต่างด้าวคนหนึ่งที่เขาเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อส่งเงินกลับไปที่บ้านที่พม่า ก็เหมือนกับคนไทยหลายคนที่ไม่เคยไปขายแรงงานในต่างประเทศเพื่อส่งเงินกลับมาช่วยเหลือครอบครัวในประเทศไทย ไม่ว่าใครอยู่ที่ประเทศไหน ก็ล้วนแต่ต้องได้รับความยุติธรรม โดยเสมอภาค”

ในที่สุดอธิบดีอัยการได้เรียกหัวหน้าฝ่ายอัยการในคดีนี้มาพูดคุยและให้พิจารณาหนังสือร้องขอความเป็นธรรมของคินอู ตอนทนายปริดาได้รับแจ้งความเห็นของอธิบดีอัยการ เจ้าหน้าที่ผู้แจ้งข่าวแล้วว่า “หน้าห้องอธิบดีถามว่า มีทนายความที่ทำขนาดนี้ด้วยหรือ เพราะมันไม่เคยมีมาก่อน”

เย็นของวันที่ 28 พฤศจิกายน ผลของความพยายามก็ปรากฏ นั่นก็คือ ศาลมีหมายปล่อยตัวผู้ต้องหาออกจากเรือนจำ เนื่องจากพนักงานอัยการมีคำสั่ง “ไม่ฟ้อง”

“ผมคิดว่า การทำเต็มที่โดยรอบคอบกับช่องทางต่างๆ ที่พอจะช่วยเหลือลูกความได้ เป็นมุมที่สำคัญ ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าผมมัวแต่นั่งรอว่า เมื่อไรพนักงานสอบสวนจะติดต่อกลับมา ตามที่เขาบอกว่า เขาจะแจ้งผมด้วย หากว่า จะส่งสำนวนให้อัยการ นั่นก็จบเลย อัยการคงมีคำสั่งฟ้องแน่ๆ กระบวนการพิจารณาโดยศาลก็จะเริ่มต้น ซึ่งความยากมันก็จะยากขึ้นไปอีก”

ขั้นตอนนี้ ทนายความปริดา ค่อนข้างให้ความสำคัญ เพราะจากประสบการณ์ส่วนตัวเขาเห็นว่าส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมที่มีปัญหา ก็คือ ที่ต้นทางของกระบวนการยุติธรรม คือ พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ ซึ่งมีหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริง ต้องถ่วงถ่วง ต้องรอบคอบก่อนที่จะขึ้นสู่ศาล แต่บางครั้ง ต้นทางของกระบวนการยุติธรรมก็หละหลวม ซึ่งในความเห็นของทนายความปริดาแล้ว เขาเห็นว่ามันเป็นปัญหาในเชิงระบบ เพราะแม้ การสอบสวนจะมีหลักว่าจะต้องดำเนินการโดยเป็นอิสระ แต่ในความเป็นจริงแล้ว พนักงานตำรวจชุดจับกุม กับชุดสอบสวนก็คือเพื่อนร่วมงานในสถานีดำรวจเดียวกัน ไม่ค่อยปรากฏให้เห็นบ่อยนักที่แนวทางคดีของพนักงาน ตำรวจชุดสอบสวนจะหักล้างกับแนวทางที่พนักงานตำรวจชุดจับกุมดำเนินไปก่อนหน้านี้ จึงเป็นจุดที่ทนายความ จะต้องเพิ่มความละเอียด รอบคอบ และตามติดการทำงานเจ้าพนักงานสอบสวน รวมถึงพนักงานอัยการ “ผมคิดว่า เราต้องไม่หลุดในประเด็นนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเราเห็นว่าข้อเท็จจริง พยานหลักฐานมันบกพร่อง ขาดความ สมบูรณ์รอบคอบ เพราะมันกระทบต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล คนที่ไม่ได้ทำความผิดก็ต้องไม่ถูกกล่าวหาว่าทำ ผิด ไม่ควรต้องรับโทษ หรือมีความผิดเพียงเล็กน้อย แต่หลักฐานที่ขาดวัน ไม่สมบูรณ์ไปสรุปว่าเขากระทำความผิด ร้ายแรงกว่าที่เป็นจริง ซึ่งหากเริ่มต้นกระบวนการยุติธรรม ก็ย่อมหมายถึงการสูญเสียทรัพยากรบุคคล งบประมาณ และเวลาโดยไม่จำเป็น

และนี่คือหนึ่งในผลงานของ “ทนายความปริดา นาคผิว” ที่มีส่วนเติมเต็มคดีของ “คินอู” ด้วยจิกซอร์ ที่หายไป จนภาพนั้นมีความสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งถือเป็นเครื่องยืนยันเจตนาของเธอว่าไม่ได้กระทำผิด และทำให้เธอ ได้กลับมาใช้ชีวิตดังเดิมอีกครั้ง

นุ้ย

อิสรภาพของ นุ้ย เกือบต้องสูญสิ้นไปเพียงเพราะแค่แหวนวงเดียว โชคดีที่เธอยังหนักแน่นและยืนหยัดต่อสู้เพื่อความถูกต้อง แม้จะเต็มไปด้วยความสับสนและอุปสรรคไม่น้อย ที่สำคัญเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนับเป็นประสบการณ์อันเลวร้ายที่สุดในชีวิตจนยากจะลืมเลือน ถึงขั้นทำให้ นุ้ย แรงงานพม่า อายุ 47 ปี ที่เข้ามาทำงานที่เมืองไทยยาวนานกว่า 13 ปี ตัดสินใจเดินทางกลับไปพม่าเพื่อความสบายใจหลังเรื่องราวทุกอย่างคลี่คลาย

เรื่องของเรื่องมาจากงานล่าสุดที่รับหน้าที่แม่บ้านซึ่งรับผิดชอบทั้ง งานสวน งานบ้าน งานครัว และงานจิปาณะอื่นๆ ให้กับครอบครัวแห่งหนึ่ง ใน จ.สมุทรสาคร หลังเริ่มงานมาได้ 3 เดือน เธอรู้สึกว่าการที่ได้รับความหนักเกินไป แม้จะมีแม่บ้านคนไทยอีกคนหนึ่งที่น่าายจ้างว่าจ้างให้มาช่วยทำงาน แต่ดูเหมือนงานทุกอย่างในบ้านจะต้องตกเป็นหน้าที่ของเธอ ที่ต้องทำงานตั้งแต่ 6 โมงเช้า ถึง 2 ทุ่ม ไม่มีวันหยุด แลกกับค่าจ้าง 7,500 บาท ต่อเดือน สุดท้ายเธอจึงตัดสินใจขอลาออกในช่วงก่อนสิ้นปี 2558 ทว่า นายจ้างขอให้เธออยู่ทำงานอีกสักพักเพราะแม่บ้านคนไทยเพิ่งลากลับไปเยี่ยมบ้านต่างจังหวัด จึงขอให้เธอแม่บ้านคนไทยกลับมาก่อนถึงค่อยลาออก นุ้ย จึงไม่อาจปฏิเสธได้

เหตุการณ์ทุกอย่างดำเนินมาด้วยดี จนกระทั่งครอบครัวนายจ้างเดินทางไปพักผ่อนปีใหม่ที่บ้านพัก จ.ราชบุรี พร้อมกับพานุ้ยไปช่วยทำงานบ้านที่นั่นด้วย เรื่องมาเกิดหลังจากเดินทางกลับมาถึง จ.สมุทรสาคร ในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 รุ่งขึ้น มารดาของนายจ้าง รู้ว่าแหวนที่ใส่อยู่เป็นประจำหายไป จึงได้เรียก นุ้ย ให้เข้าไปช่วยหาแหวนในห้องนอนแต่ก็ไม่พบ นุ้ย จึงเดินออกไปทำงานบ้านต่อให้เสร็จ

แต่ทำไปทำมา นุ้ย กลับตกมาเป็นผู้ต้องสงสัยในสายตาของนายจ้าง ด้วยเหตุผลเพียงเพราะเธอเป็นคนรับหน้าที่หิ้วกระเป๋าใส่แหวนวงดังกล่าวรวมกับของมีค่าอื่นๆ ขึ้นมาเก็บในรถยนต์ก่อนเดินทางกลับจาก จ.ราชบุรี เมื่อวันที่ 31 ธ.ค. 2558 ทั้งที่ ในช่วงขบวนกระเป๋าจากรถยนต์มาเก็บที่บ้านนั้น แม่บ้านคนไทยรับหน้าที่หิ้วกระเป๋าและสัมภาระอื่นๆ ของนายจ้างขึ้นไปเก็บไว้ที่ห้องนอน โดย นุ้ย รับหน้าที่ขนของที่เหลือไปเก็บไว้ในห้องครัว และนำไปเก็บล้างทำความสะอาด

อีกสาเหตุที่อาจทำให้นายจ้างคิดว่า นุ้ย เป็นคนนำแหวนไปนั้น คงเป็นเพราะค่านันนั้นเธอเดินขึ้นไปเอากระเป๋าของเธอเอง ที่ห้องมารดานายจ้าง ซึ่งแม่บ้านคนไทยชนกระเป๋าของเธอติดไปพร้อมกับกระเป๋าของนายจ้างด้วย ซึ่งประเด็นนี้ นุ้ย อธิบายว่า ระหว่างขึ้นไปเอากระเป๋า มารดาของนายจ้างก็อยู่ในห้องด้วย จึงเป็นไปได้ที่เธอจะแอบขโมยแหวนในช่วงนั้น

อีกด้านหนึ่ง นายจ้าง ที่คิดว่านุ้ยเป็นคนเอาแหวนไปนั้นเป็นเพราะ นุ้ย เห็นทุกขั้นตอนว่ามารดาของนายจ้างเอาแหวนและของมีค่าอื่นๆ ใส่ไว้ในถุงผ้าและใส่กระเป๋าหิ้ว ซึ่งนุ้ยเองให้การระหว่างไปลงบันทึกระจำวันที่ สก. โคกขาม เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2559 โดยระบุว่า ไม่เห็นขณะที่มารดานายจ้างนำแหวนมาใส่กระเป๋า เห็นแต่กระเป๋าดอนนำมาเก็บใส่รถยนต์ซึ่งไม่รู้ว่าจะข้างในกระเป๋ามีอะไร และเห็นครั้งสุดท้ายตอนที่นำใส่ขึ้นรถยนต์ที่ จ.ราชบุรีโดยหลังจากนั้นก็ไม่ได้เห็นอีกเลย

ทางนายจ้างพยายามกดดันให้นุ้ย ยอมรับว่าเป็นคนนำแหวนไป แต่เมื่อ นุ้ย ยืนกรานปฏิเสธว่าไม่ได้เอาไปจริงๆ ทำให้นายจ้างถอดเสื้อผ้าคันตัว นุ้ย และเข้าไปคันข้าวของในห้องนอนของนุ้ย แต่เมื่อไม่เจอแหวน นายจ้างจึงคิดว่านุ้ยอาจกลืนแหวนลงท้องไปแล้ว จึงใช้วิธีสุดท้ายคือการจู่ดรูปสาบานว่าไม่ได้เอาไปจริงๆ ซึ่งเธอก็ยอมสาบานเพราะเชื่อมั่นในความบริสุทธิ์ของตัวเอง แม้นายจ้างจะให้เธอสาบานด้วยถ้อยคำที่รุนแรงมากก็ตาม

สุดท้ายเมื่อเธอทวงถามเรื่องลาออก เพราะแม่บ้านคนไทยกลับมาจากต่างจังหวัดตามที่เคยได้ตกลงกันแล้ว แต่รอบนี้นายจ้างกลับยังบ้ายเบี่ยงไม่ยอมให้เธอลาออก และหยิบยกเรื่องแหวนที่หายไปเป็นประเด็นให้เธอต้องยอมชดใช้เป็นเงินเกือบ 8 หมื่นบาทถึงจะไปได้ ทั้งที่เธอก็ยืนยันว่าไม่ได้เป็นคนเอาแหวนไป เมื่อนุ้ยบอกว่าไม่มีเงินมากมายขนาดนั้น นายจ้างจึงยื่นเงื่อนไขทำงานชดใช้เป็นเวลา 7 เดือน เพื่อชดใช้ค่าแหวนแทน

เรื่องราวอึมครึมอยู่พักใหญ่ เมื่อนุ้ยเองก็ไม่กล้าออกไปทำงาน เก็บตัวอยู่แต่ในห้องเพราะเกรงว่าจะถูกใครเอาแหวนมาซ่อนในห้องจนทำให้เธอต้องตกเป็นจำเลยจริงๆ พร้อมกับปฏิเสธที่จะคืนเงินหรือทำงานชดใช้เพราะเธอไม่ได้เป็นคนเอาแหวนไป และยื่นคำขาดขอลาออกเป็นครั้งสุดท้าย แต่ทางนายจ้าง กลับไม่ยอมให้นุ้ยลาออก และพยายามกักขังเธอไว้ไม่ให้ไปไหน ถึงขั้นพาตำรวจนอกเครื่องแบบมาข่มขู่ ให้นุ้ยกลัวและยอมรับผิด ทำให้ นุ้ยตัดสินใจโทรไปหาหลานสาวที่อยู่ละแวกนั้น เพื่อขอความช่วยเหลือ

หลังจากหลานสาวทราบเรื่องราวทั้งหมด จึงได้ประสานขอความช่วยเหลือมาทางมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) ผ่านทาง เอ มาร์ โซ ผู้ประสานงานโครงการยุติธรรมเพื่อแรงงานข้ามชาติ สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งหลานสาวของนุ้ยรู้จักเมื่อครั้งมาขอความช่วยเหลือ ไม่นานมานี้ และนำไปสู่การติดตามเข้าไปช่วยเหลือพานุ้ยออกมาจากบ้านนายจ้าง

แต่ไม่ใช่เรื่องง่าย รอบแรกวันที่ 5 มกราคม 2559 เอ มาร์ โซ พร้อมทีมงานเดินทางเข้าไปถึงหมู่บ้านของ นายจ้างแล้ว แต่กลับไม่สามารถติดต่อ นุ้ย ผ่านทางโทรศัพท์มือถือเช่นเดิมได้ จึงไม่รู้ว่าเธออยู่บ้านหลังไหน สุดท้ายทีมงานต้องกลับมาตั้งหลักกันใหม่ ก่อนจะเดินทางไปรอบสอง รอบนี้ทาง มสพ.ได้พูดคุยกับนายจ้างของนุ้ย พร้อมประสานขอเข้ารับตัว นุ้ย ในวันที่ 6 มกราคม 2559 โดย มี ชัน มล ผู้ช่วยผู้ประสานงานด้านการศึกษา ร่วมกับ ออง จอ รองประธานเครือข่ายสิทธิแรงงานข้ามชาติ (Migrant Workers Rights Network หรือ MWRN) ร่วมเดินทางไปช่วยเหลือ

เมื่อเดินทางไปถึงพบตำรวจนอกเครื่องแบบอยู่ภายในบ้านหนึ่งซึ่งทราบภายหลังว่าเป็นตำรวจที่ นายจ้างพา มาข่มขู่ นุ้ย ให้ยอมรับว่าเป็นคนนำแหวนไป สุดท้าย เมื่อทีมงานจาก มสพ.และ MWRN พูดคุยกับ นายจ้าง นายจ้าง จึงยอมให้พาตัว นุ้ย ไปได้ แต่มีเงื่อนไขขอให้พานุ้ยไปเอ็กซ์เรย์เพื่อตรวจสอบว่ามีแหวนในท้องหรือไม่ ทาง นุ้ย เองก็ อยากจะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตัวเอง ทั้งหมดจึงตัดสินใจเดินทางไปโรงพยาบาลเอกชน ในวันที่ 6 มกราคม 2559

ปัญหาทำท่าจะบานปลาย เมื่อผลเอ็กซ์เรย์รอบแรก ออกมา พบว่ามีวัตถุทึบแสงทรงกลมอยู่ในช่องท้อง ทาง แพทย์ที่โรงพยาบาลเองก็ไม่อาจสรุปแบบฟันธงได้ว่าเป็นแหวนหรือไม่ ทว่าจากคำบอกกล่าวก่อนเอ็กซ์เรย์ของฝั่ง นายจ้าง ทำให้แพทย์มองว่ามีความเป็นไปได้ที่จะเป็นแหวน ด้วยรูปทรงและตำแหน่งที่พบ แต่ทางนุ้ยยืนยันว่าไม่ใช่ แหวนถึงขั้นบอกว่าให้ผ่าดูตอนนั้นเลย ซึ่งทางแพทย์อธิบายว่าเพื่อความมั่นใจขอให้มาเอ็กซ์เรย์ คู่อีกรอบเพราะหาก เป็นแหวนจริงจะต้องเคลื่อนไปตามลำไส้ และหากเป็นแหวนจริงรูปทรงแต่ละครั้งในการเอ็กซ์เรย์จะแตกต่างกันไป แล้วแต่แหวนจะหันไปด้านไหนในลำไส้

ถัดจากนั้นอีก 2 วัน เจ้าหน้าที่จาก มสพ.นำโดย ว่าที่ ร.ต.วิชาญ ทำไร่ นักกฎหมายประจำโครงการยุติธรรม เพื่อแรงงานข้ามชาติ พา นุ้ย มาเอ็กซ์เรย์ อีกรอบ ผลรอบนี้ชี้ขาดว่าไม่ใช่แหวน แต่เป็นนิ่วเพราะประวัติของ นุ้ย เป็น นิ่วมาหลายปียังไม่ได้รับการรักษา อีกทั้งตำแหน่งของวัตถุที่ทึบแสงนั้นยังอยู่ที่เดิม เช่นเดียวกับรูปทรงที่ยังเป็นทรง วงรีเหมือนเดิมไม่ใช่ทรงกลม

ทุกอย่างคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น นุ้ย หลุดพ้นจากสถานะผู้ต้องสงสัย นายจ้างก็ไม่ติดใจเอาความ สุดท้าย นุ้ย ตัดสินใจเดินทางกลับพม่าไม่กี่วันหลังจากนั้น ทั้งที่ในแง่คดีความ นุ้ย สามารถฟ้องกลับนายจ้างเรียกค่าเสียหาย ได้จากการที่ถูกกล่าวหาว่าขโมยแหวนทำลายศักดิ์ศรี รวมทั้งเรื่องประเด็นค่าแรงขั้นต่ำที่ถูกละเมิด การทำงานไม่มี วันหยุด ที่สามารถฟ้องร้องย้อนหลังได้ ซึ่งหลานของนุ้ยก็อยากให้ฟ้อง แต่ทางนุ้ยอยากกลับบ้านเพราะกว่าคดีจะเสร็จ สิ้นต้องใช้เวลานาน

ในสายตาของ เอ มาร์ โซ บทเรียนที่ได้จากเรื่องนี้คือ แรงงานข้ามชาติถูกใส่ร้ายหรือกลายเป็นผู้ต้องสงสัย ในคดีแบบนี้ได้ง่ายมาก ยิ่งหากทำหน้าที่แม่บ้าน ก่อนหน้านั้นก็มีคดีนายจ้างที่เป็นพยาบาล มารดาเขาทำแหวนหายลูก ก็ไปแจ้งความจับแรงงานข้ามชาติที่เป็นแม่บ้าน แต่สุดท้ายพอมหาอีกทีก็ตกอยู่ข้างตุ่มในห้องน้ำเพราะถอดไว้ตอน อาบน้ำแล้วทำหล่นไปเอง อีกคดีแม่บ้านตกเป็นจำเลยข้อหาลักทรัพย์ นาฬิกาและแหวนสองรายการรวมมูลค่า 450,000 บาท ซึ่งแรงงานไม่ได้เอาไปแน่นอนเพราะของชิ้นหนึ่งหายไปก่อนเขาจะมาทำงานที่บ้านนายจ้างด้วยซ้ำ

แต่คดีนั้น ทนายแนะนำให้แรงงานยอมรับว่าเป็นคนเอาไป เพราะจะได้ลดโทษ รวมระยะเวลาที่คุมตัวแล้วอีก ไม่กี่ปีก็พ้นโทษ ดีไม่ดีหากต่อสู้คดีอาจใช้เวลามากกว่าโทษจำคุกที่ต้องรับด้วยซ้ำ เพราะจำเลยที่เป็นแรงงานข้ามชาติ ส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการประกันตัวเนื่องจากกลัวว่าจะหลบหนีคดี พี่ชายจำเลยเคยนำเงิน 200,000 บาทไปวางประกัน ก็ไม่ได้รับอนุญาต แรงงานข้ามชาติปัญหาหนึ่งที่เจอคือเรื่องประกันตัวถือเป็นเรื่องยากต้อง ใช้หลักทรัพย์สูงกว่า คนไทยและแทบไม่ได้ประกันตัว

เอ มาร์ โซ มองว่า คดีลักษณะนี้หากหลักฐานไม่ครบก็ไม่ควรไปจับเขา ดำรวจควรเป็นกลาง คดีลูกจ้างขโมย ของต้องคิดเพื่อแรงงานด้วยว่าถูกใส่ร้ายหรือเปล่า ไม่ได้บอกว่าแรงงานเป็นคนดีทั้งหมด แต่ตำรวจควรต้องค้นหา ความจริง ปกป้องสิทธิมนุษยชน ไม่ใช่นายจ้างพูดอะไรก็เอาเขาเข้าคุกหมด ทนายบอกให้รับสารภาพอีก ถือเป็นการละเมิดสิทธิของเขาโดยตรง เหมือนแรงงานไม่มีสิทธิที่จะต่อสู้อะไร

“อีกประเด็นสำคัญคือ เรื่องลாம் ที่ผ่านมามองเห็นว่าได้ลாம்ไม่เป็นกลาง ลாம்เป็นคนของตำรวจ ดังนั้นจะทำ อะไรกับแรงงานก็ได้ อย่างคดีเกาะเต่าเห็นชัดเจน ที่ใช้ลാംตำรวจมาสัมภาษณ์ ไม่ใช่ลാംคนกลาง การได้ลാംไม่มี ผลต่อคดีอย่างมากถึงขั้นทำให้คดีเปลี่ยนไปคนละเรื่อง ลാംคนกลางเขาจะอธิบายให้ฟังว่าคุณทำจริงไหม ไม่จริงก็มี สิทธิขอทนาย หรือสามารถรอนายก่อนให้ถ้อยคำ หากไม่ทำจริงก็มีสิทธิปฏิเสธ เหมือนกรณี นุ้ย เราก็บอกว่า ถ้าไม่ได้ทำผิดก็ไม่จำเป็นต้องรับ ต้องปฏิเสธว่าไม่ได้ทำ ต้องยืนยันว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ นุ้ย เขาชัดเจนว่าเขาไม่ได้ทำ ถึงขั้นให้ผ้าท้องเขาได้เลย ตรงนี้ต้องเน้นให้ความรู้แรงงาน หากเจอสถานการณ์แบบนี้

“วันก่อนมีคดีคล้ายกันนี้ ทนายบอกให้รับไปเลย คนไทยเองก็ยังไม่ถูก ทำไม่ตำรวจต้องไปกล่อม ให้เขายอมรับ คุณเป็นเจ้าของหน้าที่ตำรวจ เป็นคนกลางต้องเอาความจริงออกมา คุณต้องสอบคดีให้ได้ความจริงที่สุดไม่ใช่ เร่งปิดคดี มูลนิธิก็เหมือนกัน เราจะทำงานเร่งให้จบๆไปก็ไม่ใช่ เราทำงานต้องค้นหาความจริง ลูกจ้างผิดหรือนายจ้าง ผิด อย่างกรณี นุ้ย ตำรวจมากล่าวหาไม่ได้ หรือที่นายจ้างเชิญตำรวจมาเพื่อขู่แรงงาน ตรงนี้ตำรวจไม่เป็นกลาง ต้องถามนายจ้างก่อนว่าเห็นไหมว่านุ้ยเอาแหวนไป ถ้าไม่เห็นก็ทำไม่ได้” เอ มาร์ โซ กล่าว

อีกมุมมองจาก ชัน มล ผู้ช่วยผู้ประสานงานด้านการศึกษา กล่าวสะท้อนปัญหาจากเรื่องนี้ว่า จำเป็นต้องให้ความรู้เรื่องสิทธิกับแรงงาน ว่าแรงงานมีสิทธิอะไร เหมือนกรณี นุ้ย ถ้าไม่ได้เขาก็ไม่ต้องยอมรับ และต้องเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงต้องรู้เรื่องกฎหมายต่างๆ หรือหากมีปัญหาต้องไปขอความช่วยเหลือจากที่ไหน ต้องต่อสู้คดียังไง ทุกวันนี้ แรงงานกว่า 80 % ไม่รู้เรื่องเหล่านี้ จากการพูดคุยไม่รู้ว่หากไม่ได้รับค่าจ้างต้องร้องที่ไหน เกิดอุบัติเหตุต้องไปร้องสิทธิจากไหน ตรงนี้มีความสำคัญอย่างมาก

ว่าที่ ร.ต.วิชาญ สะท้อนปัญหาของแรงงานข้ามชาติว่า เรื่องเงินประกันนี้เป็นปัญหามากเพราะแรงงานข้ามชาติไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งทำให้ส่วนมากจะไม่ได้รับการประกันตัว หลายรายจึงต้องยอมติดคุกเพราะรู้ว่าหากต่อสู้อย่างถูกต้องตามกฎหมายต้องใช้เวลานาน ดังนั้นเพื่อที่จะได้รับอิสระโดยเร็วเขาจึงยอมรับผิดแทนที่จะไปต่อสู้คดีที่ใช้เวลานาน หรือกองทุนยุติธรรมที่จะมาเยียวยาความเสียหายตรงนี้ก็คำนวณไม่ได้เลยกับการเสียอิสรภาพที่ต้องมาติดคุก

“จริงๆ แล้วปัญหาของแม่บ้าน น่าจะมีกฎหมายคุ้มครองโดยตรง ในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำให้มองแรงงานข้ามชาติด้วยอคติ อย่างกรณี นุ้ย ทั้งที่บ้านดังกล่าวมีแม่บ้านคนไทยอยู่ด้วยแต่ก็ไม่เคยตกเป็นผู้ต้องสงสัย มีการลากลับบ้านด้วยไม่รู้ว่าเคยมีการไปสอบข้อเท็จจริงหรือไม่ คนไทยยังมีอคติ ต่อแรงงานข้ามชาติ ไม่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งที่แม่บ้านก็มีความสัมพันธ์เหมือนพี่น้อง ลูกหลานในบ้านทำให้เกิดการใช้ความสัมพันธ์นี้ไปละเมิดสิทธิแบบแยบยล” ว่าที่ร.ต.วิชาญ กล่าว

บทเรียนที่สำคัญจากกรณีของนุ้ยคือปัญหาเรื่องแรงงานในบ้านที่ไม่มีกฎหมายคุ้มครองเป็นการเฉพาะ หรือมีแต่ก็ไม่ได้รับการคุ้มครอง ตัวแม่บ้านเองก็ไม่เคยได้รับสิทธิที่กำหนดไว้ ด้วยเงื่อนไขหลายประการทั้งความไม่รู้กฎหมายไม่รู้ภาษารวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างลูกจ้าง ต้องอยู่ด้วยกันทั้งวันทั้งคืน ไม่สามารถไปไหนต่อไหนเหมือนแรงงานกลุ่มอื่นๆ จนกลายเป็นกลุ่มแรงงานที่ถูกละเมิดได้ง่าย

ทางแก้จึงอยู่ที่การต้องให้ความรู้ทั้งสองฝั่ง ลูกจ้างก็ควรจะให้ความรู้เขาว่ามีสิทธิอย่างไร และต้องอบรมนายจ้างด้วยว่าต้องดูแลแรงงานอย่างไร เพื่อให้สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและลดปัญหาที่จะตามมาในอนาคต

แรงงานข้ามชาติในนิม

บทพิสูจน์ความเป็นคนและความเป็นลูกจ้างบนเส้นทางกระบวนการยุติธรรม

แรงงานข้ามชาติหรือแรงงานต่างด้าว ต่างคำแต่เป็นความหมายเดียวกันที่ใช้อธิบายกลุ่มบุคคลซึ่งมิใช่คนไทย แต่เดินทางเข้ามาและพำนักอยู่ในประเทศไทยเพื่อประกอบอาชีพหรือกิจการ แต่หากพิจารณาเฉพาะความเข้าใจของคนส่วนใหญ่ คำว่าแรงงานข้ามชาติหรือแรงงานต่างด้าว (ต่อไปนี้จะเรียก แรงงานข้ามชาติ) มักถูกจัดให้เป็นคำนิยามแก่บรรดาแรงงานวัยฉกรรจ์ทั้งหญิงและชายจากประเทศบ้านใกล้เรือนเคียงอย่าง พม่า ลาว กัมพูชา เสียมากกว่า

นานนับสิบปีที่แรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้เข้ามาเป็นฟันเฟืองขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจให้ประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย กลายเป็นแหล่งผลิตปัจจัยขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้ประกอบการทั้งระดับปัจเจกและแหล่งทุนใหญ่ส่งออกระดับภูมิภาคตลอดจนระดับโลก อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์หรือกำไรที่แรงงานข้ามชาติ “ให้” กลับสวนทางกับระดับความคุ้มครองตามกฎหมายที่แรงงานข้ามชาติ “ได้” ขณะที่อยู่ประเทศไทยอย่างน่าใจหาย

ลูกจ้างทำงานบ้าน เป็นอีกประเภทงานที่กลายเป็นบททดสอบความอดทนของแรงงานข้ามชาติหญิงผู้เลือกเข้ามาอยู่ในบ้านนายจ้างและสร้างรูปแบบของการจ้างงานใหม่ที่แทบจะยกเว้นทุกสิทธิขั้นพื้นฐานที่บัญญัติไว้ในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

ตั้งแต่ปี 2548 ถึงปี 2558 หลายกรณีร้องเรียนหรือแม้กระทั่งคดี ที่ทางมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.) ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายปรากฏเป็นข่าวสู่สาธารณะ ข้อเท็จจริงที่มสพ.ตระหนักได้ภายหลังต้องนำทั้งแรงงานข้ามชาติหญิงหรือแม้แต่เด็กหญิงคนแล้วคนเล่า “เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม” เพื่อ “แสวงหาความยุติธรรม” คือ แรงงานไม่เพียงแต่ถูกละเมิดสิทธิในฐานะลูกจ้าง หากแต่ยังตกเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติและย่ำยัดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพราะเหตุแห่งเพศ เชื้อชาติและฐานะทางสังคมที่ด้อยกว่า กลไกป้องกันอาชญากรรมและการคุ้มครองแรงงานโดยเจ้าหน้าที่รัฐจึงไม่อาจเอื้อมถึงก่อนที่บุคคลเหล่านี้จะถูกละเมิด ซ้ำร้ายไปกว่านั้น เหยื่อหลายคนยังตกเป็นเหยื่อของกระบวนการยุติธรรมซ้ำสอง เมื่อการดำเนินการทางกฎหมายไม่สามารถคืนความเป็นธรรมให้แก่พวกเขาเหล่านั้นได้

มสพ.ในฐานะองค์กรที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้แรงงานข้ามชาติเข้าถึงสิทธิอันพึงมีพึงได้ของตนผ่านการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและคดีมากกว่า 10 ปี ตระหนักดีว่า ผลการละเมิดสิทธิของแรงงานข้ามชาติหญิงตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน หรือแม้แต่การฆ่า ข่มขืน ทำร้ายร่างกาย ข่มขู่คุกคาม ยัดเยียดข้อหา ย่อมเป็นเหตุที่ละเมิดทั้งบทบัญญัติภายในและพันธกรณีระหว่างประเทศอันประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีพึงเคารพ ส่งเสริมและปกป้องตัวอย่างของข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวบางส่วนของชีวิตแรงงานข้ามชาติหญิงเหล่านี้จึงถูกทบทวนและปรับเข้ากับข้อกฎหมาย เพื่อให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของบทบัญญัติที่มุ่งจะคุ้มครองและประสานมิให้คุณค่าความเป็นคนของบุคคลกลุ่มดังกล่าวถูกกดทับลงเพียงเพราะฐานะการเป็นลูกจ้างทำงานบ้านอีกต่อไป

ตราสารที่บัญญัติหลักการอันสำคัญยิ่งต่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของมวลมนุษยชาติ คือ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Universal Declarations of Human Rights หรือ UDHR) หลังจากนั้น มีกติการะหว่างประเทศอีกสองฉบับถูกบัญญัติขึ้นมาขยายความหลักการในปฏิญญาดังกล่าว ได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights หรือ ICCPR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights หรือ ICESCR)

ดังนั้น สิทธิและอิสรภาพของแรงงานข้ามชาติหญิง ซึ่งเป็น “คน” ที่มีฐานะ “ถูกจ้าง” ตามที่กำหนดไว้ในตราสารดังกล่าวจึงต้องได้รับการปกป้อง คุ้มครองและส่งเสริมจากประเทศไทยในฐานะรัฐภาคี โดยปราศจากการแบ่งแยกเพราะเหตุแห่งเชื้อชาติ เพศ ภาษา สถานะทางกฎหมายหรือดินแดนที่บุคคลเหล่านี้สังกัด

หากแต่ความจริงกลับไม่เป็นเช่นนั้น...

บางส่วนของแรงงานข้ามชาติหญิง สิทธิของพวกเธอในฐานะ “คน” ที่ถูกบัญญัติไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ กลับถูกละเมิด ความหวังในการมีชีวิต เสรีภาพและความมั่นคงแห่งบุคคลของพวกเธอถูกลดทอน บางรายตกอยู่ในฐานะทาส หรืออยู่ในภาวะจำยอมที่ต้องทำงานอย่างหนัก บางรายถูกระทำทารุณหรือถูกล่วงละเมิดด้วยความโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือแม้แต่ถูกจับกุม คุมขัง ด้วยความผิดที่ตนมิได้เป็นผู้กระทำ ดังเช่น

“เอ แรงงานข้ามชาติหญิงชาวพม่า อดีตลูกจ้างบ้านซึ่งต้องทนทุกข์จากการทำงานอย่างหนักและจากการถูกบังคับให้ขายประเวณีเพื่อแลกกับค่าจ้างที่เธอควรได้รับอยู่แล้ว” (ดู ข้อ 3 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ¹)

“แอ หรือเด็กหญิงแอ ลูกสาวของแรงงานข้ามชาติชาวกระเหรี่ยงที่ถูกอดีตนายจ้างลักพาตัวไปกระทำทารุณเยี่ยงทาสเป็นเวลานานกว่า 5 ปี เพียงเพราะอดีตนายจ้างไม่พอใจที่พ่อแม่ของเธอลาออกจากงานที่ทำอยู่ สองสามีภรรยาแม่กระทั่งมารดาของอดีตนายจ้าง จึงใช้งานแอเยี่ยงทาส ทำร้ายร่างกาย กักขัง ตลอดทั้งกระทำการอันย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จนทำให้เด็กหญิงอายุเพียง 7 ขวบคนนี้มีบาดเจ็บสาหัส ต้องสูญเสียสมรรถภาพในการสืบพันธุ์และมีร่องรอยจากการกระทำอันโหดร้ายติดตัวเธอไปจนตาย” (ดู ข้อ 4 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วย

¹ ข้อ 4 บุคคลใดจะถูกบังคับให้เป็นทาส หรืออยู่ในภาวะจำยอมใดๆมิได้ การเป็นทาสและการค้าทาสจะมีไม่ได้ในทุกรูปแบบ

สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ²⁾

“มาซู เด็กสาวชาวพม่า อายุเพียง 17 ปี ที่เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างในบ้านของเจ้าของร้านขายเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งมีสามีเป็นนายทหารเรือยศนาวาเอก มาซูถูกใส่ร้ายจากสองสามีภรรยาซึ่งเป็นนายจ้างของเธอเองว่าเธอขโมยทรัพย์สินของทั้งคู่ไป แทนที่มาซูจะถูกส่งเข้าพิสูจน์ความจริงตามกระบวนการของกฎหมาย นายจ้างกลับอาศัยอำนาจบาตรใหญ่ของตัวเอง ทำร้ายร่างกายและจุดไฟเผามาซูทั้งเป็นเพื่อเค้นเอาค่ารับสารภาพจากเธอ มาซูทนทุกข์ทรมานจากการลงโทษที่โหดร้ายและไร้มนุษยธรรมอยู่นานกว่า 6 วัน เธอจึงเสียชีวิตลง” (ดู ข้อ 5 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน³⁾)

นอกจากนี้ การลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของลูกจ้างทำงานบ้าน กลับไม่ได้เกิดจากเพราะนายจ้างเพียงผู้เดียว หากแต่ข้อบกพร่องในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐไทยก็ยังมี เช่น

“ส้ม ลูกจ้างทำงานบ้านที่มีเอกสารการทำงานครบและถูกต้องทุกประการ แต่เธอกลับถูกส่งเข้าคุกเพียงเพราะความคลาดเคลื่อนในรวบรวมข้อเท็จจริงของพนักงานสอบสวน ที่กล่าวหาว่าส้มไม่มีใบอนุญาตทำงาน ส้ม จึงต้องหอบสภาร่างกายที่ถูกไฟลวกขณะทำกับข้าวพร้อมทั้งบาดแผลไหม้ผุพองกินพื้นที่ผิวหนังไปกว่า 37 เปอร์เซ็นต์เข้าไปอยู่ในทัณฑสถานหญิงนานกว่า 49 วันก่อนที่เธอจะถูกปล่อยตัวออกมาเพราะพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง” (ดู ข้อ 9 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ⁴⁾)

อย่างไรก็ตาม ข้อบทดังกล่าวบัญญัติขึ้นและผูกมัดความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับองค์ไว้ในฐานะรัฐภาคีที่ต้องปฏิบัติตามในเบื้องต้นด้วยการทบทวนและส่งรายงานเท่านั้น บทบัญญัติในมาตราต่างๆตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และมาตรา 4 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ จึงเป็นจุดเชื่อมโยง

²⁾ ข้อ 4 บุคคลใดจะถูกบังคับให้เป็นทาส หรืออยู่ในภาวะจำยอมใดๆมิได้ การเป็นทาสและการค้าทาสจะมิได้ในทุกรูปแบบ

³⁾ ข้อ 5 บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงทัณฑ์ซึ่งทารุณโหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือหยาบเถื่อนมิได้

⁴⁾ ข้อ 9 บุคคลใดจะถูกจับ กักขัง หรือเนรเทศโดยพลการมิได้

ที่จะทำให้สิทธิตามตราสารข้างต้นของแรงงานข้ามชาติหญิงได้รับการคุ้มครองด้วยกฎหมายลูก โดยเฉพาะกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ อีกทั้งยังเป็นหลักประกันในการกล่าวอ้างและยืนยันสิทธิของตนในชั้นศาลได้อีกด้วย

อย่างที่ทราบกันดีว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เป็นกฎหมายลูกที่บัญญัติขึ้นเพื่อรับรองสิทธิของลูกจ้างทุกประเภทงาน ทั้งลูกจ้างคนไทยและลูกจ้างซึ่งเป็นแรงงานข้ามชาติ แต่สำหรับลูกจ้างในประเภทงานรับใช้ในบ้านหรือลูกจ้างทำงานบ้านกลับถูกยกเว้นมิให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ด้วยผลของกฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ซึ่งออกตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (2) ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2541 ที่แม้แต่สิทธิขั้นพื้นฐานบางประการ เช่น อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ วันหยุดประจำปี สัปดาห์ วันหยุดตามประเพณี วันหยุดพักผ่อนประจำปี เป็นต้น รวมถึง การยกเว้นการใช้แรงงานที่กำหนดอายุขั้นต่ำตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พวกเธอก็มิได้รับการคุ้มครอง

กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้มานานกว่า 13 ปีนับตั้งแต่ปี 2541 นั้นหมายความว่าการทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านและได้รับเงินเดือนเพียงเดือนละ 500 บาท ไม่เป็นการกระทำที่ขัดต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เพราะกฎกระทรวงให้การคุ้มครองไว้แต่เพียงเท่านี้

นอกจากนี้ ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างที่สำคัญอีกสองฉบับ แต่มิได้ใช้บังคับกับลูกจ้างทำงานบ้าน ได้แก่

1. พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ มุ่งคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างไว้ทั้งสิ้น 7 ประการ ได้แก่ กรณีเจ็บป่วยหรือประสบอันตราย กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีเสียชีวิต กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงาน

2. พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้มุ่งคุ้มครองลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ให้สามารถเรียกร้องเอาเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทนหรือจากนายจ้างในบางประเภทกิจการได้

ดังนั้น ตลอดชีวิตการทำงานในฐานะลูกจ้างทำงานบ้านกว่า 17 ปีของนุ้ยหรือแม้แต่แรงงานข้ามชาติอื่นทั้งที่ถูกบันทึกไว้ในหนังสือเล่มนี้หรือโดยทั่วไป พวกเธอไม่แม้แต่มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากทั้งกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน ในกรณีที่เกิดกรณีเจ็บป่วย แม้เป็นการเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงานก็ตาม

ต่อมา ในปี 2555 นายเผด็จชัย สะสมทรัพย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานในขณะนั้น ได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ 14 ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2555 กำหนดสิทธิเพิ่มเติมให้แก่ลูกจ้างทำงานบ้านเพิ่มขึ้นอีก 7 ประการ คือ

- กำหนดให้มีวันหยุดประจำสัปดาห์ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (มาตรา 28)
- กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้มีวันหยุดตามประเพณี ปีละไม่น้อยกว่า 13 วัน ซึ่งรวมถึงวันแรงงานแห่งชาติด้วย และหากวันหยุดตามประเพณีตรงกับวันหยุดประจำสัปดาห์ให้ลูกจ้างหยุดเป็นวันหยุดชดเชยเพิ่มอีก 1 วัน (มาตรา 29)
- กำหนดให้ลูกจ้างที่ทำงานครบ 1 ปี มีสิทธิหยุดพักผ่อนประจำปี ปีละไม่เกิน 6 วันทำงาน (มาตรา 30)
- กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยตามที่ป่วยจริงได้และหากลา 3 วันขึ้นไป นายจ้างสามารถขอใบรับรองยืนยันจ้างลูกจ้างได้ (มาตรา 32)
- กำหนดให้ห้ามมิให้จ้างเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี และให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่เด็กโดยตรง (มาตรา 44 และมาตรา 51 วรรค 2)
- กำหนดให้ลูกจ้างที่ทำงานในวันหยุดต้องได้รับเงินค่าทำงานในวันหยุด (มาตรา 56)
- กำหนดให้ลูกจ้างต้องได้รับค่าจ้างในวันที่ลาป่วยโดยไม่เกิน 30 วันทำงาน (มาตรา 57 วรรค 1)

ทั้งนี้ยังมีการคุ้มครองการห้ามมิให้นายจ้างกระทำการล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างที่เป็นหญิงหรือเด็กอีกด้วย แม้กฎหมาย ซึ่งในที่นี้คือกฎกระทรวงฉบับที่ 14 จะไม่มีผลบังคับใช้ย้อนหลังไปคุ้มครองลูกจ้างทำงานบ้าน ก่อนปี 2555 แต่กฎกระทรวงฉบับดังกล่าว ยังเป็นบ่อเกิดแห่งสิทธิที่ทำให้แหวหรือเด็กหญิงแหวและเอมาเบทลูกจ้างทำงานบ้านชาวเอธิโอเปีย สามารถเรียกร้องต่อนายจ้างในชั้นศาลได้

อย่างไรก็ตาม หนทางการพิสูจน์ความเป็นคนและความเป็นลูกจ้างบนเส้นทางกระบวนการยุติธรรมของทั้งคู่และเหล่าแรงงานข้ามชาติหญิงที่ถูกบันทึกเรื่องราวไว้ในหนังสือเล่มนี้ไม่ได้จบเพียงแค่การทราบวาสิทธิของตนได้รับการรับรองไว้ในตราสารระหว่างประเทศหรือการถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ตลอดจนกฎกระทรวงทั้งสองฉบับเท่านั้น เพราะเมื่อถึงเวลาเรียกร้องสิทธิกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ ศาล และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ทำให้ผู้หญิงที่ตกเป็นผู้สูญเสียต้องมาเสียอีกครั้งในฐานะผู้เสียหาย พยานหรือแม้กระทั่งโจทก์

ทนายความ นักกฎหมายและเจ้าหน้าที่ของแต่ละโครงการอันดำเนินงานโดยมสพ. จึงกลายเป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนสนับสนุนให้ลูกจ้างทำงานบ้านซึ่งอยู่ในฐานะผู้เสียหาย นำความจริงเข้าไปเสนอเพื่อเรียกร้องให้บุคลากรของกระบวนการยุติธรรมในแต่ละช่วงชั้น พิจารณาและนำความเป็นธรรมคืนสู่ตน

มสพ.จึงขอหยิบยกข้อขัดข้องบางประการในกระบวนการยุติธรรมที่ผู้เสียหายเหล่านี้ประสบด้วยตนเองมานำเสนอ โดยเฉพาะในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งมสพ.พบว่าโครงสร้างภาพรวมใหญ่ของระบบกล่าวหายังต้องได้รับการปรับปรุง เช่น

บทบาทการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายของทนายความ บางกรณีเมื่อลูกจ้างทำงานบ้านตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา ซึ่งผู้ที่กล่าวหาที่มักเป็นนายจ้างหรือครอบครัวของนายจ้าง นักกฎหมายหรือทนายความที่ดูแลกลับแนะนำให้ลูกจ้างเหล่านี้รับสารภาพเพื่อขอลดโทษเหลือกึ่งหนึ่ง มสพ.เห็นว่า แม้ทนายความจะมีได้เป็นเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งอยู่ในกระบวนการแสวงหาและรวบรวมข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับคดีอาญา หากแต่ทนายความมีหน้าที่โดยตรงในการทำการแทนลูกความ หนึ่งในหน้าที่นั้นคือการนำเสนอข้อเท็จจริงของลูกความต่อบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การแนะนำให้รับสารภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีที่ปรากฏภายหลังว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด เปรียบเสมือนการก่ออาชญากรรมแก่ผู้บริสุทธิ์ให้ต้องรับโทษ สมควรอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การปฏิเสธคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ⁵ เป็นที่ทราบกันดีว่าการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ หรือที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า การแจ้งความ เป็นขั้นแรกของการเริ่มต้นกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิเสธไม่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษหรือไม่สอบถามถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก็แทบเป็นการตัดโอกาสของผู้เสียหายในการดำเนินการขั้นต่อไป เช่นกรณีของมาซู ในช่วงแรกที่เธอถูกทำร้าย เธอถูกขังอยู่ในบ้านนานกว่า 5 วันก่อนที่จะหลบหนีออกมาเพื่อขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่กลับถูกส่งตัวกลับไปบ้านนายจ้างซึ่งที่เป็นเหตุให้เธอถูกทารุณกรรมและเสียชีวิตในเวลาต่อมา

ผู้ต้องหาหลบหนีระหว่างระยะเวลาการปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวน⁶ จากเรื่องราวของแอหรือเด็กหญิงแอ ภายหลังที่เธอได้รับการช่วยเหลือจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เจ้าหน้าที่พร้อมทั้ง

⁵ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (7) ประกอบกับมาตรา 121

⁶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมวด 3 ปล่อยชั่วคราว ตั้งแต่มาตรา 106 -119

ทนายความได้นำน้องแอและแม่ของเธอเข้าร้องทุกข์เพื่อนำผู้กระทำความผิดคือสองสามีภรรยาซึ่งเป็นนายจ้างและมารดาของภรรยามารับโทษตามกฎหมาย แม้พนักงานสอบสวนจะแจ้งข้อกล่าวหาว่าสองสามีภรรยาร่วมกันกระทำความผิดถึง 7 ฐานทั้งตามประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และมีพยานหลักฐานอย่างชัดเจนของความผิดดังกล่าว เพราะร่องรอยการถูกทำร้ายร่างกายที่ปรากฏบนเนื้อตัวของแอที่ไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ แต่ในชั้นพนักงานสอบสวน สองสามีภรรยากลับให้การปฏิเสธทุกกล่าวหา พร้อมใช้หลักทรัพย์เป็นเงินคนละ 350,000 บาท ขอลปล่อยชั่วคราวหรือขอประกันตัวออกไป สุดท้ายทั้งสองก็ผิวนัดพนักงานสอบสวนและหลบหนีคดีจนกระทั่งถึงปัจจุบันก็ยังไม่สามารถติดตามตัวได้ ทำให้คดีอาญาต้องหยุดชะงักลง

แม้ดุลพินิจในการปล่อยตัวชั่วคราวจะเป็นของพนักงานสอบสวนและศาลผู้พิจารณาคำร้อง อีกทั้งในคดีอาญามีหลักการว่าการจำกัดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาควรกระทำเท่าที่จำเป็นและตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ก็ตาม แต่กรณีของแอ เมื่อไม่มีตัวผู้ต้องหาทั้งสองมาพิสูจน์ความจริงในชั้นศาล ความยุติธรรมที่เธอได้รับจากคำพิพากษาของศาลแพ่งจังหวัดกำแพงเพชรที่สั่งให้สองสามีภรรยาต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่เธอเป็นจำนวนเงินกว่า 4 ล้านบาท จึงยืดเยื้อยาวนานไปถึงขั้นบังคับคดีเพื่อนำทรัพย์สินมาขายทอดตลาด เนื่องจากตัวทั้งคู่ไม่อยู่ให้คดีใช้แล้ว ความยุติธรรมที่แท้จริงสำหรับแอจึงยังไม่ถึง

ข้อจำกัดของการพิจารณาพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา⁷ ระบบศาลยุติธรรมของไทยมีสามชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา ปกติเฉพาะในศาลชั้นต้นเท่านั้นที่มีการสืบพยานกันต่อหน้าผู้พิพากษา เมื่อคดีถูกอุทธรณ์หรือฎีกาไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ผู้พิพากษาในศาลดังกล่าวมักวินิจฉัยพยานหลักฐานจากบันทึกของศาลชั้นต้นเท่านั้น เช่น คดีที่ถูกจ้างทำงานบ้านสองคนถูกนายจ้างข่มขืนจนคนนึงบาดเจ็บสาหัสต้องตัดลำไส้ส่วนล่างทิ้ง ทั้งคู่ตัดสินใจนำข้อเท็จจริงซึ่งตนเป็นผู้เสียหายเข้าสู่การพิจารณาของศาล

การที่ต้องก้าวมาเป็นโจทก์ในคดีข่มขืน นับว่าต้องอาศัยความกล้าหาญเป็นอย่างมาก ดังนั้น นอกจากหวังจะได้รับความเป็นธรรม ทั้งคู่ยังหวังที่จะหยุดยั้งการกระทำอันโหดร้ายป่าเถื่อนของนายจ้างที่ก่อเหตุมานับครั้งไม่ถ้วนอีกด้วย

⁷ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 4 อุทธรณ์และฎีกา ตั้งแต่มาตรา 193 - 225

อย่างไรก็ตาม แม้ศาลชั้นต้นจะมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดฐานข่มขืนผู้เสียหายทั้งสองจริง แต่ผลของคำพิพากษาทั้งศาลอุทธรณ์และศาลฎีกากลับเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ด้วยเหตุจากการพิจารณาเฉพาะพยานหลักฐานที่ถูกบันทึกไว้ในแล้วในเอกสาร ศาลเห็นว่า “จำเลยกักขังโจทก์ไว้ในพื้นที่แคบตรงราวบันได จนเป็นเหตุให้สงสัยว่าโจทก์จะข่มขืนจำเลยได้อย่างไร” จำเลยจึงถูกลงโทษในฐานะกระทำอนาจารเท่านั้น

การจบขั้นตอนตามกระบวนการยุติธรรมด้วยการไกล่เกลี่ย ปัจจุบันกระบวนการไกล่เกลี่ยถูกใช้เพื่อยุติการดำเนินคดี ซึ่งสามารถกระทำได้ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา เฉพาะคดีแรงงานซึ่งใช้กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งมีวัตถุประสงค์ในการไกล่เกลี่ยนอกจากจะยุติการดำเนินคดีแล้วยังมุ่งหวังให้ทั้งลูกจ้างและนายจ้างยังความสัมพันธ์อันดีหรืออาจถึงขั้นยังสามารถจ้างงานได้อีก แต่ในกรณีของเอมาเบท ลูกจ้างทำงานบ้านจากเอธิโอเปีย ที่ติดตามนายจ้างสองสามีภรรยามาทำงานในประเทศไทย เธอกลับตัดสินใจยุติการดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาซึ่งรวมทั้งข้อหา คำนวณด้วยการไกล่เกลี่ย แม้ว่าก่อนได้รับการช่วยเหลือ เธอจะถูกหลอกลวงและถูกทำร้ายร่างกายจนเคยพยายามจะฆ่าตัวตายมาแล้วก็ตาม จึงดูเหมือนว่าการยุติการดำเนินคดีของเธอ ไม่มีผลข้อใดต้องตรงกับวัตถุประสงค์ของการไกล่เกลี่ย อาจจะเป็นแค่ความต้องการของเธอที่ต้องการจะยุติเรื่องราวทั้งหมด เหมือนที่เธอเคยพยายามจะฆ่าตัวตายมาแล้วนั่นเอง

มสพ.หวังว่าเรื่องราวของแรงงานข้ามชาติหญิงบางส่วนที่ถูกถ่ายทอดลงในหนังสือเล่มนี้ จะทำให้ผู้อ่านถือโอกาสย้อนมองไปถึงเพื่อนมนุษย์นามว่าลูกจ้างทำงานบ้านไม่มากนักน้อย มสพ.ทราบดีว่า การพัฒนาข้อมูลหมายและนโยบายเพื่อให้มีผลเป็นการคุ้มครองลูกจ้างทำงานบ้านนั้นมีความสำคัญและหากสำเร็จ ย่อมเป็นนิมิตหมายอันดีแก่ทั้งตัวลูกจ้างและนายจ้างเอง หากแต่มสพ.อยากจะเน้นย้ำว่า ความสำเร็จใดในฐานะองค์กรให้ความช่วยเหลือกฎหมายคงไม่มีค่าเท่าการที่เราเห็นว่าคนอื่น มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีความเป็นคนเหมือนกัน

ด้วยความเคารพในเสรีภาพและหลักสิทธิมนุษยชน
มูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา (มสพ.)

คำปิดเล่ม

สุนิ ไชยรส*

เราเคยสะเทือนใจ ถึงข่าวแรงงานหญิงไทย ที่ต้องดิ้นรนไปทำงานในต่างประเทศเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว โดยเฉพาะกลุ่มคนทำงานรับใช้ในบ้าน ที่ต้องไปอยู่โดดเดี่ยวตามบ้านของนายจ้าง บางรายต้องเผชิญกับการถูกทารุณ การล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งถูกตั้งข้อหาโดยไม่เป็นธรรม ต้องติดคุก หรือเสียชีวิต ปัญหาเหล่านี้ ทำให้พี่น้องแรงงาน ได้พยายามรวมตัวกัน และร่วมมือกับแรงงานหญิงจากหลายประเทศที่ทำงานแบบเดียวกัน เพื่อร่วมกันต่อร้องให้รัฐบาลของประเทศตนเองให้ความช่วยเหลือพวกเธอให้มากขึ้น รวมทั้งร่วมกันรณรงค์ผลักดันให้ประเทศที่พวกเธอไปทำงานอยู่นั้น ได้ปรับปรุงนโยบายและกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานให้ดีขึ้น แน่นอนว่าแม้ปัญหาไม่สามารถ แก้ไขได้ทั้งหมด แต่เราก็ตอบยืนยันในสิ่งที่แรงงานหญิงไทยได้มีพลังต่อร้องที่จะปกป้องสิทธิของตนเอง สิทธิของผู้หญิงและคุณค่าแห่งความเป็นคนให้ดีขึ้น

หากแต่เรื่องราวชีวิตของแรงงานข้ามชาติหญิง จากประเทศเพื่อนบ้านเรา ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยซึ่งปรากฏใน หนังสือเล่มนี้ มีความน่าเศร้าสะเทือนใจมาก เมื่อปัจจุบันทั่วโลก รวมทั้งไทย ต่างพูดถึงกลไกระหว่างประเทศและ กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การดูแลคุณภาพชีวิตของแรงงานที่ดูเหมือนจะก้าวหน้าไปมากแล้ว แต่แรงงานข้ามชาติหญิง หลายรายยังต้องประสบกับความเจ็บปวด จากการถูกเอารัดเปรียบ การทารุณ ข่มเหง และการล่วงละเมิดทางเพศจากนายจ้าง จนทำให้บางคนต้องเสียชีวิต ทั้งที่ชีวิตของพวกเธออยู่ตามบ้าน ตามโรงงาน บ้านคนที่มีฐานะทางสังคม... อยู่รอบๆตัวเราเอง แต่กลไกทั้งหลายในสังคมไทยแทบไม่สามารถช่วยเหลือเธอได้ กระทั่งกลไกเหล่านี้กลับมามีชีวิตในหลายกรณี โดยเฉพาะจากตัวบุคคลากรของรัฐ และกลไกในกระบวนการ ยุติธรรมที่ซับซ้อนและยืดเยื้อ

สังคมไทยเราจึงต้องมีส่วนรับผิดชอบร่วมกันต่อเรื่องนี้ รวมทั้งร่วมกันสร้างกลไกในประเทศ ระดับอาเซียน และในการคุ้มครองความเป็นมนุษย์ และสิทธิของแรงงานข้ามชาติทั้งหญิงและชายที่มีอยู่ทั่วโลกในปัจจุบัน

* สุนิ ไชยรส ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรม วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

♀ 2002 ♀

‘Ma Suu’

A girl-looking body was found lying by a main road in Uthai Thani. Her heavily burned skin stunned the person who first stumbled on her, the burns cut deep exposing the white bones. She breathed so thinly and mustered all the energy left just to keep her alive.

She was immediately transferred to hospital for treatment.

Every day, she had to struggle painfully though it was like a fight for a lost cause. It seemed to her the only way to end all the pains was to die and she died on the sixth day of the treatment, on 16 July 2002. Her name was “Ma Suu”.

Harking back, this young from Myanmar came across the Myawaddy-Mae Sot border pass to look for job in Thailand. At 17 years of age in 2001, the ‘agent’ in Mae Sot recommended her to work as “domestic worker” in Lopburi. Ma Suu’s employer was a woman who owned a furniture outlet and married to a Group Captain.

The heinous incidence took place in the fourth month of her work. When properties in the house including gun, gold necklace, mobile phone, watch, gold ring and cash worth 30,000 baht, disappeared, the employer accused Ma Suu of being the culprit. She denied and denied persistently. The employer’s husband whipped her with a hose and confined her in the house for about five days until she could escape with help from neighbors. She has gone too far, someone who she did not know of brought her to the police station. At first, Ma Suu was delighted thinking the police would help to bring her home. It turned out the police contacted the father of the employer asking them to pick her up.

The police were asked to bring Ma Suu back to the furniture shop of the employer. Upon their arrival, the couple reported to the police that Ma Suu had stolen properties from their house and asked the police to hold Ma Suu in custody at the police station.

After one night, the employer's husband asked to bring Ma Suu back telling the police that he would bring Ma Suu to Mae Sot District. The police allowed him to bring her back!!

Ma Suu was brought back to the furniture shop. This time, she was chained to the bed inside her bedroom. The employer's husband then started to beat her up repeatedly.

It got even worse. The employer asked for help from a medium and the medium pointed finger to Ma Suu accusing her for being the robber. Upon arrival at her home, the employer started to beat her and forced her to give confession as to where the belongings were hidden. The employer brought to Ma Suu five more workers in the shop asking her to say "which one was helping you", "who helped you to hide the properties." Still, she insisted she had taken nothing. The employer's husband hit her in the head by the gun handle.

The more she denied, the more she was beaten up and hit by gun handle. She was traumatized, agonized, furious, and scared. She pleaded for mercy and insisted that she had taken nothing away....It repeated like as a loop. Ma Suu lost all sense of time. Everything was brought to a standstill again when the employer asked her workers to drag her back and chain her in the room again.

The middle of the night, three men clad in military fatigues brought Ma Suu on to a pickup truck and drove outside. During the time, they beat her up repeatedly. A while later, she was soaked with some liquid smelling like kerosene and all of a sudden, it got flared up on her body. She was burned.

After that she was brought back to the room again. A couple days later, two men helped to bring her into a car and drove from the furniture shop. She had no idea when or where the car stopped as she could scantily recalled that she was brought outside the car and just left there.

Detail of the event was video-recorded in an interview by the VOA reporter when she was receiving treatment in the hospital.

Luckily, the reporter did not fire with a typical question like ‘how did you feel?’

The wounds all over her body could probably gave some clue instead of her speaking. How she looked during the interview and the body condition or her word may not depict all the feelings she had.

Early July 2002, several newspapers carried the story of Ma Suu and people started to visit her at the hospital including staff from nongovernmental organizations. Some coordination was made with various organizations, mostly international, including Asian Human Right Commission, Amnesty International, Human Rights Watch, ACILS or organizations working on Myanmar issues such as FTUB (Federation Trade Union of Burma) to ensure the police take legal action against the employer. The Lawyers Council of Thailand was also approached for legal assistance.

At the police level, prime witnesses were fellow workers of Ma Suu at the furniture shop, all five of them were undocumented migrant workers and all said similarly that it was the employer who physically abused Ma Suu. The police later found a pickup truck with blood stain. It was seized for forensic test to see if it was from the blood of Ma Suu.

On 1 November 2004, the public prosecutor indicted the case against the employer’s husband as defendant no.1 and the employer, defendant no.2 for violating the Penal Code, the Immigration Act BE 2522 (1979) and the Working of Alien BE 2521 (1978). They were formally charged for “murdering the other person by employing torture or acts of cruelty, complicit in confining and depriving the other person of liberty, complicit in harboring, concealing or helping an alien to evade the arrest and for employing an alien without permission and by violating the law” (the Black Case no. 1089/2547).

As to the trial, since Ma Suu’s fellow workers were “undocumented”, the public prosecutor of Uthai Thani decided to have an advanced witness examination and the five of them have been

asked to give evidence and then enter to the process of deportation at the order of the Court.

The main defence of the defendants was “even though the defendants had the deceased burned by fire, but they had brought her back to the house. It indicated that they had not intent to kill her instantly and simply wanted to get a clue from her about the lost properties. Also, the burn wounds happened only on her body and abdomen, while her vital organs did not sustain such wounds. And the cause of death was grievous bodily injuries including deep and lacerated wounds coupled with lung infection, which was a complication as a result of the burn wounds. Judging from the manner, it could not be construed that the defendant no.1 intended to have the deceased killed, and therefore he would not be held accountable for murdering other person by employing torture or acts of cruelty as alleged.”

The Provincial Court of Uthai Thani found both guilty and sentenced them to three years of imprisonment for the confinement and deprivation of liberty, one year for harboring and concealing an alien, one year for employing undocumented aliens to work, and life for the defendant no.1 as an accomplice of the murder. In all, the defendant no.1 was sentenced to life and the defendant no.2 to five years while the pickup truck shall be forfeited.

Both appealed the order with the Appeals Court Region 6, which later ruled to uphold the verdict of the Lower Court

Both appealed with the Supreme Court.

The Supreme Court ruled slightly different and found the defendant no.1 guilty of the Penal Code’s Section 290, second paragraph and Section 86 for murder and harboring an alien plus confinement and deprivation of liberty and sentenced him to 17 years and four months, while the defendant no.2 shall be imprisoned for four years. The defendants were acquitted on employing an alien without permission. The pickup truck would still be forfeited.

“It took eight years in the justice process” said Orawan Wimolrangkharat, attorney in this case.

“The investigation has progressed smoothly and the perpetrators could be brought to face justice This could partly be attributed to the serious effort of the police during the witness examination. It was not easy at all to track down all the witnesses who were migrant workers and left the jobs. With much attention to the investigation, the attorney did not have to spend much time getting the witnesses. The witness protection was important as well since one of the defendants in this case was a royal air force officer....”

“It was difficult for the witnesses had no permanent address and they had left the jobs already and changed to new employer very often. It was difficult to track them down. If the police failed to cooperate or failed to write good investigation report, the attorney would have to find more witnesses. But in this case, we did not have to make any addition to the witness list proposed and well prepared by the inquiry official. The interpretation service was also fine, though some words might missed out, but it was understandable. In later hearings, we were lucky to have more able interpreters.”

If Ma Suu still lived, it would not have ended just as a criminal case, but a tort claim to demand damages through the civil procedure. In this case, even though her relatives could have sued for damages on her behalf, but since they had returned to Myanmar and could not be contacted, the perpetrators could then be held accountable only for the criminal offence.

♀ 2006 ♀

From “victim” to “plaintiff”

“Victim 1” and “victim 2” were young women from Myanmar who came to work in Thailand. They were employed in a factory in Rayong. After three years, a police official whom they knew remotely told them that someone wanted to hire a “domestic worker who could also babysit. They wanted two workers, each of whom would be paid 4,000 baht per month. According to the police, the employer was well to do and widely known in Suratthani. It did not take it long for the two victims to agree with the proposal.

The new employer’s house was located in the middle of prawn farm. Both were put to work immediately. After their work was done, the employer asked them to stay in a room downstairs. A while later, the employer called “victim 1” to come upstairs. When she walked down, she found “victim 2” had her hand cuffed with the stair rail. She tried to run away, but was apprehended by the employer who slapped her and hit her in the head by gun handle until she bled. She was strangled with clothe and had her hand cuffed with the stair rail just like her friend. When she screamed for help, the employer stuffed clothe in her mouth and punched strongly on her stomach and then stamped her on her abdomen several times, until she passed out.

Upon gaining consciousness, she found herself naked and one of her ankles was tied with the window and another the stair rail using rubber. Then the employer started to rape “victim 2”. Then he went upstairs and came down to rape “victim 1”. Then he left again upstairs leaving both naked women with their hands cuffed to the stair rail the whole night.

The next morning, the employer came to untied the ankles and took them to bath. When the women asked for food, he simply said “You don’t need to eat. Tomorrow, you will die anyway.” And then he started to rape “victim 2” again several times.

The living hell of “victim 1” and “victim 2” was brought to an end the second night. Both were brought from the house into a truck which drove off. They were disposed of at a shelter of Myanmar migrant workers. “Victim 1” asked for help from a Myanmar couple, who contacted her older sister who worked in the city of Suratthani. Luckily, she could manage to contact her relative.

During that time, the abdominal pains suffered by “victim 1” started to get much worse and she was taken by her relatives to a clinic. They were told that the condition was too severe and the doctor with the equipment there could not handle her case. She was transferred to the Provincial Hospital of Suratthani. The doctor there found wounds on her wrists and ankles, which could have been caused by being tied with ropes. As to her abdominal pain, it was due to the grave laceration of the upper part of her small intestine. It was nearly fallen apart and needs immediate operation to connect them otherwise she could have died.

After the operation, “victim 1” stayed in hospital for nearly a month. During the time, an effort was made by the employer to conceal his crime. He contacted her relative and offered her 40,000 baht and another 10,000 baht for “victim 2” to have all the legal wrangle end. He even threatened that if they refused the offer, the two women would get more harm.

Scarred, “victim 2” decided to rerun to her home in Myanmar immediately.

Not long after, “victim 1” was discharged from hospital, though she continued to stay in a shelter for children and families, Ban Sri Surat, for a while. Even though the treatment was good, she continued to feel the pain in her abdominal cavity and the doctor warned her against lifting heavy load. She could eat very minimally and was weak. She was even unable to walk swiftly.

It was an account “victim 1” recalled to staff of the Human Rights and Development Foundation (HRDF). After that, HRDF offered to help her and provide legal assistance. We helped her to understand that she had the right to take legal action against the perpetrator through criminal suit and civil suit for damages. Not long after, “victim 1” decided to take legal action and the police issued a warrant to have the employer arrested. It took no one by surprise when the police told them that the employer had already gone.

Later, the police told her that the employer had turned himself in in April 2006 and denied all the charges.

On 30 June 2006, the public prosecutor of Suratthani indicted the employer on attempting to murder other person by employing torture or acts of cruelty, raping a woman who is not wife, depriving other person of liberty, committing an act of violence using firearm and have in possession firearm without permission (Black Case no. 1096/2006).

With support from HRDF, “victim 1” has got engaged in Thailand’s justice process as “co-plaintiff” with Ms. Orawan Wimolrangkharat provided for by HRDF acting as her attorney.

During the court hearings, the “co-plaintiff” was subject to various forms of intimidation. She has also heard from local people that this man had committed such crime several times, but he could put it to rest. Before the decision was made by the Lower Court, the “co-plaintiff” decided to renounce her right to sue for damages claim to compensate for her physical and mental trauma.

“Even though the defendant admitted that the “co-plaintiff” and “victim 2” were at the house where the crime took place and he had abused them, but he insisted that he did not rape them. The abuse was made because of the loss of gold wrist lace and ankle lace of his child and he had found them in the bags of the “co-plaintiff” and “victim 2”. Being angry, he physically attacked them and left the house. Most importantly, the defendant claimed no irregularity was found in the vaginas (of the victims), which could have been attributed to that the physical examinations were made almost a month after the incidence. In addition, the rape was committed through both vagina and anus. And the “co-plaintiff” was raped just once, after she had been abused and suffered grave injuries. Another argument made by the defendant was there was no other eyewitnesses, but the “co-plaintiff”.”

Orawan summarized the issues of the case.

The Lower Court ruled (on 24 February 2006) that the employer was found guilty for rape (sentenced to six years), for inflicting grave injuries on other persons (eight years), for confining or

depriving other persons of liberty (two years), altogether 26 years. Given that the evidence given by the defendant was found useful for the trial, the Court has reduced the sentences by one fourth and the imprisonment was reduced to 19 years and 12 months.

The defendant appealed on the same issues he had fought in the Lower Court and the Appeals Court ruled (on 1 December 2008) to acquit him of rape, but found him guilty for sexual molestation (six years of imprisonment), for inflicting grave injuries on other persons (eight years), for confining or depriving other persons of liberty (two years), altogether 16 years and it was reduced to 12 years and six months.

The verdict of the Appeals Court features several interesting points concerning the weighing of evidence such as;

The “co-plaintiff and victim 2 might not have been raped since the spot at which they should have been raped was too small and both were cuffed with the stair rail, which was very low. How could the co-plaintiff and victim 2 be lying face up and had their legs tied apart in such small space? How could their legs get cuffed to the stair rail when their hands were cuffed to the stair rail very close to the floor?”

“Victim 2 claimed she had been raped at the stair rail, but it did not appear that she had her legs tied apart and she could struggle to help herself. The defendant also did not attack her. So it is dubious as to how the defendant had raped victim 2.”

“That the plaintiff sustained bruises as a result of being tied up, or having both her wrists and ankles tied up, such circumstantial evidence pointed to the fact that the co-plaintiff had both her hands and feet tied up and as she tried to struggle against it, the bruises were sustained. Yet, the evidence was not enough to prove beyond reasonable doubt that the co-plaintiff and victim 2 had been raped by the defendant..”

“Before the rape, the co-plaintiff had gone unconscious as she had been subject to both punching and booting. When the co-plaintiff fell unconscious, why did the defendant not bring

her into the bedroom and rape her there which would have been more convenient than raping her on the floor and at the stair rail?”

For Orawan, as attorney, she has found the employer had shown weird symptoms and aggressive behavior. And that has prompted him to inflict injuries on “co-plaintiff” making her conscious and then raping her there by the stair rail where the space was cramped. It brought fetish to him and this could happen different from other normal persons.

On 15 June 2009, the Supreme Court confirmed the verdict (Dika no.9260/2556) of the Appeals Court to convict the defendant on the molestation against the co-plaintiff, the interpleader, and for causing bodily injuries, depriving another person of liberty and sentence him to twelve years and six months

♀ 2010 ♀

A path one is forced to walk

Owing to the destitute in her home country, Ae (not her real name) has opted to leave for Thailand, just like many people who believe it would bring them a better future.

Ae walked toward the Myawaddy-Mae Sot border pass. She came in along with her relatives and then they just separated to different jobs they took on. Ae was employed as a domestic worker in a Karen family in Mae Sot District. She had to get up since five o'clock in the morning to cook, wash, clean the home and toilets and to iron shirts. After completing household chores, she was supposed to help sell things at the shop and other work as assigned by her employer. Only after more than 17 had she got to have her back laid down to sleep, though it only earned her 500 baht a month.

Her “domestic worker” live was brought to an end three years ago. She was fired by the employer who believed she was the reason her husband had fallen ill. Then, she got to know “Nang Som” and was persuaded to take on another home work and the new employer was the person who had turned her life upside down ushering her into a ‘living hell’.

From August to October 2010, she started working as a domestic worker in Nang Som’s house. Her new employer had promised to give her a raise from what she used to earn at 500 baht. Three months after her working, she was still not paid a single baht.

“You’ve got to change to work as a masseur, then I would pay you every baht” replied Nang Som, when Ae asked about her payment.

The girl from Myanmar believed in what the employer said and given that she wanted to have her overdue pay, she agreed with the proposal without any doubt. Nang Som told her to not reveal this thing to anyone.

In one evening, Nang Som brought Ae to a house in Mae Sot. Ae only learned later that the house was a hub for Myanmar workers who wanted to get a ride to Bangkok. Everyone had to pay the driver (a Thai person) 16,000 baht each and for Ae, Nang Som paid the driver herself.

Then, the two pickup trucks drove off from Mae Sot toward the capital city of Thailand. Each was crammed by at least 30 Myanmar people. While women were sitting on top of each other, men had to lie down and stack up. The drivers put black canvass over to conceal them from the police.

Around one o'clock, the car pulled over and the driver asked everyone to get off and to stay in a hut. No one knew where they were. Four hours later, the travel was resumed. The car stopped from time to time, and there people were then asked to get off and hide themselves. Ae and other people had to hide and wait each time for one or two hours. Upon their arrival in Bangkok, Ae and other people were regrouped and two new pickup trucks came to fetch them.

Ae was picked up by Nang Som who took her to a traditional massage parlor in Saraburi. It was located in a four-story building, the first floor was for reception, second and third for massage and fourth for accommodation of the masseurs.

Ae started from learning how to massage from other workers. Each massage lasted around three hours and the client was charged 250 baht per hour according to the sign in front of the shop. Ae earned 250 baht for one client each day and she could handle around one or two of them per day. But after five days, she was forced by Nang Som to sell sex. Nang Som claimed that the earning from massage was not enough to pay off the fee paid to the agent that had brought her here. "I asked her if it was possible that I did not have to sleep (with client), she said no. She said my travel was very costly and I was supposed to pay off the debt. If I agreed to sleep with the client, I would earn enough to write off the debt. Also, I was so afraid of Nang Som."

Ae feared that she would have ended up like "Athai"

Her coworkers at the massage parlor told her that there used to be a worker from Myanmar and Mae Sot just like her and her name was Athai. Athai was dead. She recalled the name as she

overheard in a phone conversation between Nang Som and her sister in Karen language that if Athai refused to sell sex, she would be strangled. Eventually, Ae had to agree to sell sex while she was still working at the massage parlor.

Ae told us that she slept with clients five or six times. Each time, Nang Som would accompany and had someone drive her to the client who waited in the hotel or motel. The clients had to pay for the room and the service at 1,000 baht per time. She got 500 baht and Nang Som got the other half, which she claimed to be ‘deducted from agent fee’. “I did not want to sleep with the clients. Every time, they forced me to have sex with them. They did not physically abused me, though. Every client was a Thai person from the age of 30- 60 years.”

During the entire time working there, Ae was prohibited from going anywhere by herself. Nang Som would get along with her every time, including when taking her home to Mae Sot.

“I asked to return home in Mae Sot, but Nang Som claimed I had not paid off the debt and I could not go. But after one month, Nang Som suddenly told me to return home. Upon arrival in Mae Sot, Nang Som told me to return to Myanmar, but not to see my aunt. I lied to her that I could not remember how to get to my home as I had been in Mae Sot since young. After we separated, I have decided to visit my aunt.”

Then, she was taken by her relatives to the Mae Sot Labour Law Clinic operated by the Human Rights and Development Foundation (HRDF). Ms. Jirarat Moonsiri, HRDF attorney, has been giving her counseling and legal support to sue Nang Som for trafficking in person and prostitution per the Anti-Trafficking in Persons Act B.E 2551 (2008) and for procuring a child older than 15, but not yet 18 years for prostitution, and for confining and depriving other person of liberty per the Penal Code and asked for compensation.

“The litigation to hold Nang Som to account was rather complicated since she was quite a prominent figure in Mae Sot. Our attorney had to do much work in terms of coordination from bringing the victim to identify the crime scenes, to give evidence to the officers, etc. The police

claimed trafficking in person was not an offence under their jurisdiction, so we had to bring Ae to report the case to the authorities in Bangkok. There was some delay before the Court had issued the warrant, too.”

Eventually, the immigration police had made the arrest of Nang Som during the traditional event at the Friendship Bridge in October 2012. She was bailed out after placing 30,000 baht as bail bond.

Then, both the victim and the attorney were asked for withdraw the case.

Nevertheless, with help from the Mae Sot Labour Law Clinic and the Anti Human Trafficking in Labour Project (ALT), Ae insisted on pursuing legal action against Nang Som through to the end. Attorney Jirarat and other staff members have been coordinating with the police and the public prosecutor to ensure that evidence was heard during the trial.

After five years, the Lower Court found Nang Som guilty for the charges and sentenced her to 11 years and ordered her to provide 110,000 baht as compensation to Ae.

♀ 2013 ♀

Air's wounds

Late January 2013, just outside her house outside the city of Kamphaeng Phet, an elderly woman spotted a skinny young girl who appeared to look for something. Upon inquiry, she learned the little girl could not speak Thai. So she asked a Karen who was a hired worker around there to help interpret. It was found out that the girl was Air (not her real name) and she was looking for a cat belonging to her employer. It had climbed up the wall outside.

From her observation, the elderly woman could see how the girl's body was dirty and she sustained many wounds, particularly on her face which was severely swollen. Her arm appeared to sustain an injury from boiling water. She asked the girl to take a bath and fed her. Her neighbors said they used to see Air riding on the back of a motorcycle driven by Mrs. Rattanakorn, daughter of Mrs. Ladda, her employer as Air was supposed to help in a dog grooming shop in the city.

Everyone was stunned upon seeing Air when changing her clothes. Her back was filled with wounds appearing to stem from getting exposed to boiling water as well as one her left chest from the breast down to both her ribs. Being asked for more detail, Air said that they were caused by her being beaten by the employer. Every villager there assumed the girl must be a victim of the cruel treatment by the employer and decided to report the case to the police. The police then contacted a shelter for children and families in Kamphaeng Phet to pick her up.

The Karen girl and her wounds

From the account of the shelter for children and families's staff as told from that they had heard from Air.

Air recalled that while she was playing about in front of the shelter of workers, Mrs. Ladda pulled over her car and asked her to come into it. Air agreed to ride with Mrs. Ladda since they

knew each other. Prior to that, her parents used to get hired to harvest sugar cane for Mrs. Ladda and then quitted for a new employer.

Upon arriving at home, Mrs. Ladda forced Air to stay and even threatened to call police. Air was forced to do home work and help Mrs. Rattanakorn, her daughter including feeding dogs and cats and to help at the dog grooming shop in the city as well.

It was living hell for five years. Air was frequently beaten and abused by Mrs. Rattanakorn every time she did something wrong, or even simply because it did not ‘please’ her. Air was badly hit by Mrs. Rattanakorn. Sometimes, she was hit from her ankle up to her bottom. Mrs. Rattanakorn would hit at her leg with a broom, hit at her face using shoe causing her to sustain bruises on her mouth. She would grab Air’s head and hit it with the wall, clipped her left ear apart using scissor for dog grooming. In many instances, Air would be put into dog cage and to be fed with dogs.

Air dared not cry for help as she was threatened that it would bring her more punishment. She used to run away from the home once, and was brought to the police who simply brought her back. That has gotten her more beating. She decided then to keep working patiently at the employer’s house. Of late, when she was kept in a dog cage with other dogs, Mrs. Rattanakorn’s husband, Mr. Nathee, soaked her body with hot water and forced her to sleep in the same cage with dogs all night long. The next day, she was forced to apply saline solution to her wounds.

Being exposed to boiling water caused permanent damage on Air’s left arm as she could not straighten her arm fully. Given a lack of proper treatment since the beginning, the burn injury from her wrist down has caused scleroderma making her unable to move her arm properly.

The day the elderly woman stumbled on Air was when she secretly climbed over the fence to look for Mrs. Rattanakorn’s cat. She feared that when her employer came and could not find the cat, she would blame it on her and hit her.

While rehabilitating at the shelter for children and families, a Karen woman, Tai (not her real

name) asked to see Air as she suspected Air might be her missing daughter.

According to Tai, she and her husband had entered Thailand to look for jobs since 2000 starting from working in a sugar cane plantation in Kamphaeng Phet when her child, the second one born in Thailand, had gone missing. She delivered the baby at Thung Poh Thalay Hospital (located in Tambon Nikom Thung Poh Thalay, Muang District, Kamphaeng Phet).

Around 2008, in one evening, she had gone out to the plantation and then found her daughter had gone missing. She kept looking for her and asked the owner of the plantation for help. She even asked for help from the Village Headman, but the search had gone futile. Tai used to look for Air at Mrs. Ladda's home since she and her husband used to work in Mrs. Ladda's plantation and used to live in her house. After moving on to a new job, they had left the house. The day Tai and her husband had gone to Mrs. Ladda's house and asked to see inside, Mrs. Ladda threatened that if they could not find Air, she would sue them for damages. Tai dared not get inside the house then.

She and her husband kept looking for their daughter. She even hired a fellow worker from Myanmar who knew many people in Kamphaeng Phet to help in the search and promised to pay the person 10,000 baht. But there has never been any good news. Nevertheless, she even stopped looking for her child,

When Air first came out to meet her, Tai was not sure as she could not instantly recognize the girl. But Air called her "mom".

Tai was shocked. Air's face was severely swollen and bruised which has made it difficult for her to recognize her own child. Getting to see wrinkles on the skin and burned injuries plus the twisted arm of Air ..."I want to ask the person, how could you have done this to my child? Why would you have done it to her? She is a person, she is a human being!"

Tai decided to press ahead with legal action to hold Mrs. Ladda, the employer and her daughter and son in law to account and to face justice as to what they had done.

The beginning of the remedy

Air was transferred to Ramathibodi Hospital for treatment since 18 March 2013 and was there for four months. She was then transferred back to the children's home in Kamphaeng Phet and had another operation which yielded a satisfactory result.

Meanwhile, the story and pictures of Air were circulated widely through news networks. Upon learning about the case, the Human Rights and Development Foundation (HRDF) first found the news dissemination had done a disservice to Air and decided to issue an open letter to the news network and the Thai Journalists Association (TJA) to ask them to review the dissemination of the story and pictures. Some pictures were then deleted and information corrected. Also, HRDF and its attorney asked for permission to visit and inquire about legal process of Air's case. That was how we have got involved to provide legal representation as co-plaintiff in this case.

The perpetrators, the couple, Mr. Nathee and Mrs. Rattanakorn were pressed with seven charges from complicit in committing bodily harm, and thereby causing the victim to receive grievous bodily harm by employing torture or acts of cruelty; detaining or confining the other person and thereby causing the person to sustain grievous bodily harm, detaining or confining the other person and thereby compelling the person to act for the perpetrator or others, causing a person to be in the position similar to the slave, complicit in bringing the person from somewhere or detaining or confining the person and the act has been committed against a child not exceeding fifteen years of age and as a result of which the child has sustained grievous bodily harm, complicit in kidnapping a child not exceeding fifteen years of age and complicit in trafficking in person.

During the investigation of the police, the couple denied that they had committed any bodily harm to Air and placed 350,000 baht in cash each to bail themselves out. The police asked the couple to come and meet on 18 February 2013, but they jumped the bail and could not be found at home. So they have run.

The police set a bounty of 100,000 baht for anyone who could give a clue to their whereabouts and have gone to areas there they could be hiding themselves including in Prachinburi where the alleged offenders had a kin. They could find no one. The bank accounts of the fugitives were also frozen. And Mrs. Ladda, 63 years, mother of Mrs. Rattanakorn, was pressed with charges concerning kidnapping a child not exceeding fifteen years of age from their parents and she was held in custody. Mrs. Ladda applied for bail to defend herself.

In this case, the Rights and Liberties Protection Department has intervened to provide for 30,000 baht as help per the Act for the Granting of Compensation to Aggrieved Parties and the Accused in Criminal Cases B.E. 2544 (2001). As to damages claim, the police said that the public prosecutor might bring the case to the Court as a civil proceeding relating to a criminal proceeding (according to the Criminal Procedure Code's Sections 41-42). But HRDF's attorneys deemed that by bringing a civil suit relating to a criminal proceeding, it might simply cause procrastination to damages claim since they had to wait until the criminal proceeding was completed before embarking on a civil proceeding. That would make it harder to track down properties to provide for indemnities to the girl. It would be a better idea to file for a civil proceeding in parallel to a criminal proceeding.

Orawan Wimolrangkharat, the attorney in charge of Air case, gave more opinion that by filing a civil suit in parallel to a criminal suit, it would help to quicken the proceedings without having to wait for the result of the criminal suit first since one proceeding could take a long time, particularly this case. And right now, the defendants, the couple, were on the run, by filing a civil suit in parallel to that might yield a better result.

On 17 September 2013, HRDF and the attorneys have filed the case against the two employers for damages claim stemming from the infliction of bodily harm.

On 30 June 2014, the Provincial Court of Kamphaeng Phet was set to read the verdict.

Pecuniary damages*

To compensate for the loss, partial or total, of the ability to work at the present and in the future, the Court has awarded proportionate to the gravity of the crime as follows;

- (1) Actual medical expense at the amount of 303,233 baht per the receipts issued by the Ramathibodi Hospital
- (2) Future medical expenses at the amount of 800,000 baht
- (3) Damages for a disability to work at least 50 years at the amount of 1,000,000 baht

Non-pecuniary damages**

Damages for suffering uncured during the ailment, a loss of reproductive ability, a loss of beauty of Air. And the plaintiff is entitled to demand the following damages regardless if the plaintiff shall be able to work or not including;

- Suffering incurred during the ailment: 600,000 baht
- A loss of reproductive ability: 700,000 baht
- A loss of beauty of the plaintiff: 700,000 baht

The Court also ordered the defendants to provide for transportation expenses needed when the plaintiff travels to receive the treatment at the Ramathibodi Hospital, for the amount of 500,000 baht.

Altogether, the damages the two defendants have to provide for the plaintiff are 4,603,233 baht

*Per Section 444, Civil and Commercial Code

**Section 446, Civil and Commercial Code

But how Air's family would be compensated, it will depend on the legal execution to acquire properties from the two defendants to provide for indemnities per the verdict of the Court. Our attorney has found Air's employers owned a house in Kamphaeng Phet and has thus pursued the legal execution. Even after the Office of Legal Execution has put on public auction the properties, Air has still not received the compensation since the house had been mortgaged with the bank, so revenue from the sale of the house would first go to the bank. And the revenue from the house sale was not enough to write off the debt they owed to the bank.

The attorney has found out later that there was a care in court for have Mr. Nathee's properties transferred to Mrs. Rattanakorn's brother by using the judgement to substitute a declaration of intention since after Mrs. Rattanakorn was indicted and run away, the police have seized her properties. Any transaction regarding the properties could not be done without informing the police. As Mrs. Rattanakorn's relatives could not make the transfer, they have resorted to ask for a judgement of the Court to substitute the declaration of intention by Mr. Nathee.

When the Court ruled that the transfer could be made, attorney Orawan has pleaded to the Court that the properties belonged to Mrs. Rattanakorn, defendant no.1 in the case that the Provincial Court of Kamphaeng Phet had made a ruling and the properties were to be transferred after the criminal offense had been made. She asked the Court to rescind the order and to suspend the transfer as well as to rule that it should belong to the defendant as before. Then, it would be possible to seize the defendant's property and put on public auction. The Court then ruled on 20 January 2015 to annul the sale and purchase contract. At present, the defendant has appealed the verdict and the Appeals Court would rule in January 2017.

♀ 2015 ♀

The undelivered remedies

Anyone who runs into Som (not her real name), a Karen girl with small build might be familiar with her rather cover-up dresses. Som would rather always wear arm socks and long sleeves. It was not because of her sense of beauty. But she wanted to hide burned injuries and the scorching pain that would emerged every time her rather thin skin was exposed to the sun.

Som was a child of people who had fled from wars in Myanmar. Born and bred in a temporary shelter in Mae Sot District, Tak, she has decided to run from home to work in a tangerine plantation in Pitsanuloke. After a while, she was persuaded to work in Bangkok. Someone wanted to hire a domestic worker and promised her 8,000 baht per month.

She agreed with the deal given the amount she would earn. And it worked out as promised when she started working. Her life was getting on very well. Unfortunately, her working life was cut short much before and it was ended in that early morning.

15 February 2015, while Som was tending to her work in the kitchen as usual, something horribly unexpected happened. The gas tank she normally used for cooking exploded and her body and another domestic worker's were engulfed in flames. Not one could made the escape. Both were sent to the Police General Hospital for treatment immediately.

How unlucky was she. The doctor found 37% of her body skin was severely burned, particularly her upper abdomen. Her fellow worker was luckier.

Som recalled that the employer's mother came to visit her at the hospital and promised to look after her well. She offered to pay for all medical costs. But that was the only time and the last time, Som got to see someone coming on behalf of the employer. After that, she could not get hold of the employer again.

Som was hospitalized for nearly one month, after which the doctor allowed her to return home and rehabilitate there. But Som never got to her home. Instead, while still patched with bandages, she was brought by the police to the police station where she was pressed with charges for being an alien and working without permission, an offence against the Working of Alien Act BE 2551 (2008)'s Section 51. It imposes imprisonment up to five years or a fine from 2,000 to 100,000 baht, or both. She was brought to the Court for remand hearing as well.

Som was confident that her work permit had not expired. But the inquiry official told her that the employer she used to work for in Pitsanuloke had already revoked the employment and had not contacted the registrar again since Som had left for a new job in Bangkok. The Court denied her bail and she was brought straight into the prison immediately with her body heavily bandaged.

“The custodian officer was shocked and asked me why did I have to go to jail and how could you live in here with so many bandages on your body? They feared that I would get infected there.” Som recalled the first instant she step her feet into the prison for the first time in her life through help of an interpreter. Som was not allowed to sleep separately at the infirmary room. Instead, she had to sleep with other inmates and had to help fill up water bottles, mop the floor and other chores as required in the prison. She burst out in tears form the trauma she faced while being incarcerated.

“I have done nothing wrong. Why did I have to go to jail? I could not contact my employer and he took no responsibilities” Som said while weeping when asked about her living in the prison.

During that time, the Human Rights and Development Foundation (HRDF) has tried to give Som help starting from submitting a letter of petition to the public prosecutor claiming that there was some deviation of facts during the investigation of the police. In fact, after our verification, Som's work permit was still valid, but she had landed on a job different from what was specified therein and she had changed her employer without permission. According to the law, she should just be fined (not more than 20,000 baht per Section 26 of the Working of Alien Act).

Give the evidence, the public prosecutor decided to not “indict” the case stating that Som had been working legally. Even though the previous employer had revoked the employment, but it did not have annulled her permit.

“The treatment of the inquiry official toward Som to have her remanded while she was rehabilitating was rather inhumane. Meanwhile, that the remand in custody was granted without considering her physical condition and how she needed the treatment rather than incarceration. It should have been realized how unsanitary it was in the prison and that might have given rise to infection of her wounds” said Janjira Janpaew, the attorney in charge of the case.

As a result, even after over one year, Som’s right arm cannot be put to normal use. She still feel the restrain of the wounds and it pains her often. She could not put it to full strength. Nowadays, she only earn 250 baht per day from her work in factory.

Attorney Janjira also noted another important point of the case since when there is a change of employer, the employer should also be held liable as well, not just the employee themselves. In addition, it is important that the inquiry official has good understanding about the law and ‘interpret’ it more ‘in favor’ of the employee. Most importantly, it has become a practice for inquiry officials to press them with charge concerning working without permission on top of others.

“As to Som, if there was no intervention, she would have been incarcerated on exceeding what is provided for as to the alleged offence. That would be an infringement on her rights. As to the Court, which is a further step in the judicial procedure and supposed to screen the information, it should have perform its duties to its fullest strength and to place more importance on the issue. Most of the migrant workers have to be incarcerated longer that what was required according to the charges against them. This has happened as a result of a lack of screening of information by either the public prosecutor or the Court and it has failed to serve their interest.”

“Though the Thai judicial process is based on an accusatorial system and the worker is supposed to make their own defense. But it is not fair to say because the Thai Court does not

adopt an inquisitorial system, and therefore it is not possible investigate and acquire the truth. It does not matter whichever system the Court works on, when having to handle a case, the public prosecutor, the Court and personnel in the justice process are obliged to establish the truth and to ensure that it serves the interest of justice. The judgement should not be made based on documentary evidence only. That is not justice based on facts.”

This could have stemmed from the ‘label’ imposed of them as migrant workers who have caused troubles for the country.

“Personnel in the labour justice process tend to treat it as a social problem and an illegal migration. It is east to notice, look at the stamp in labour cases, for example, the South Bangkok Criminal Court would stamp on it as a ‘grave criminal offence’ or the Court would opine that given that the migrant workers has no permanent address, therefore they shall ‘not be temporarily released’ fearing a flight risk and having them remanded in custody. All these reflect well the negative views hidden in steps of the justice process.”

Attorney Janjira insisted that for an attorney, it does not matter what kind of case is there, we are supposed to perform our duties to ensue justice in society.”

“Whether it is a business case, a human rights case, or whatsoever cases, an attorney is obliged to perform their duties to assure society that they can still look forward to justice. And it does not matter if they are a rich person, a poor person or a foreigner, all of them should be entitled to their legal rights and have equal access to justice.”

That is the reason that has prompted this young female attorney to continue performing her duties to defend the rights of migrant workers since she believes that she can be part of the effort to help engender understanding about migrant workers among personnel in the justice process and it should help to an improvement of the standards and protection of the rights of these people.

As to damages claim, attorney Janjira has brought Som to complain with the Department of Labour Protection and Welfare to acquire all the outstanding wages the employer had not paid, about half a month or 4,000 baht. Also, she has complained to the Rights and Liberties Protection Department, Ministry of Justice, to demand compensation for “Som” who had been unnecessarily incarcerated for 49 days.

The investigation of the cause of gas explosion is another ongoing case. The inquiry official is corroborated evidence to see if it had happened as a result of a defect of the gas tanks or Som’s negligence. If for the former cause, Som would then be able to demand damages from the employer through a civil suit. But progress on this case has not been satisfactory.

Nowadays, Som still wakes up in the middle of the night being haunted by the flames that have engulfed her body. She still waits for the day the justice is served.

Emebet

In the afternoon of 8 March 2015, she made it as the last decision and determined to pursue it. In haste, she made her swift stride competing with the scorching sun that burned her face and the sweats that dropped down into her two eyes. It was hard for her to distinguish between her tears and her welling perspiration, though.

Emebet, her name, and as far as she could recall, she has been struggling to survive in his chaotic world

Emebet was born and grew up in Ethiopia, one of the most impoverished countries in the world. At five years of age, her father was suspiciously killed by the government of Ethiopia as a result of his dissent against the government; he refused to hand over to the government the land on which he to make his family survive. Three days after her father's passing, her mother also died from car accident. Without the strong family foundation, Emebet was adopted by her relatives.

If one can draw the destiny of one's life, one would rather choose to make it look beautiful without any vileness, and with rosy picture in every step of life. Emebet would have hoped so. After losing both parents and being adopted by her relatives, she looked forward to something not worse than what she had been through. She looked forward to studying, having a good job, and having a good family. But a dream was just a dream. In reality, she was not enrolled into school. Worse still, she was raped by a family member who had raised her up, until she got pregnant.

An unwanted daughter borne out of wedlock did not make her feel disgusting or accursed, though. She adored the tiny little living being and raising her daughter up with love and warmth. And with such immense love for her daughter, she was looking for a bright future for her. She

decided to work as a domestic worker in Thailand through the arrangement of an agent and she was supposed to serve in the residence of her employers, Dr. Yonas Tegegn Woldermariam and Mrs. Serkalem Guadi. Dr. Woldermariam was a World Health Organization's representative in Thailand

"I was in such an imperil situation. I was so scared of the persecution by my government. Yet, I have a child to raise. I want to raise her to the best I can. I do not want her to suffer. Therefore, I have decided to work for good money hoping it would bring me and my child out of the impoverishment. I have decided to work as a domestic worker for Mr. Woldermariam and Mrs. Guadi believing it was to land me and my child on a better future." Emebet recalled how she had decided to work as a domestic worker.

At first, the family of a WHO's representative in Thailand seemed to be an illuminating light and a bright hope for Emebet at the rate agreed verbally of 2,000 Ethiopian Birr or 3,229 baht plus a return air ticket and weekly holidays, Saturdays and Sundays. Mrs. Guadi promised her firmly that the work in Thailand would be light that has made Emebet not hesitate to grab the opportunity.

16 June 2013 was the first day at work for Emebet in this family. It was also the first day her bright and shining hope was trashed when she discovered how cruel working and living conditions in which she lived. She was forced to work 19-20 hours a day from five o'clock to midnight every day without a holiday. On certain days, she had to work until one o'clock in the morning. When she was working as a domestic worker in Ethiopia, she was supposed to work only for nine hours from six o'clock until three and enjoyed her weekends.

Having to work in a condition different from what had been agreed was just a prologue of the much cruelty she had yet to face. Her experience as a domestic worker in the family of Mr. Woldermariam and Mrs. Guadi left her a long lasting nightmare.

"In various instances, I was subject to verbal abuse by Mrs. Guadi who called me a 'mule', a 'stinky', a 'bitch'. I could not understand why I have to face such predicament. At least, I should

earn some respect and should be treated as a fellow human being. What I experienced in the house was just the opposite. Apart from having to work longer than what had been agreed, I was also subject to beating and torture in various forms. The first time I was physically abused was when Mr. Woldermariam's aunt and nephew came to visit and stay in the home. One day, both wanted coffee and I made it for them. After coffee, his nephew asked for tea, so I made him tea.

Then I was called upstairs by Mrs.Guadi who asked me why I had to serve them both tea and coffee. She then started to scold me and beat me up. I could not figure it out why Mrs. Guadi liked to beat me up. Once, Mrs.Guadi came from a party with her Ethiopian compatriots in Bangkok. She started to beat and physically abused me keeping saying that she had heard something about me.”

There were problems regarding dogs as well. “Mr. Woldermariam's family had pet dogs and when they barked too loud, Mrs.Guadi would blame it on me and would start beating me up. So many reasons seemed to prompt a physical abuse against me. One day, I had a painful toothache, so I warmed up water using microwave oven to water cleaned my teeth to reduce the pain. When Mrs.Guadi found this out, she was so upset and started beating me blaming me for using electricity wastefully.

If the cooking was not to the liking of Mrs.Guadi, that would land me on beating as well. One time, she hit my ear three or four times causing me to suffer temporary hearing loss and the hearing of some strange noise all the time. Mr. Woldermariam treated me with some medication and told me that next time if I got beaten up by Mrs.Guadi, I would better stay still and let his wife beat me up until it satisfies her. Otherwise, his wife would continue beating me until she saw blood from my body. I used to ask Mrs.Guadi why she had to get physical against me, she said it was none of my business. She could do anything to me. It was her house.” Emebet recounted the trauma she experienced to us.

Emebet was arranged to sleep with a dog. Every time, the dog urinated, she had to clean the bed sheet up to get to sleep again. When the dog barked or howled, Mrs. Guadi would ask her to walk it out to stop it from barking. That has definitely deprived Emebet's sleeping and rest time.

As to food, Emebet was given just plain rice to eat. Once, she was overcome by her hunger, so she took out flour from the cupboard to cook Ethiopian pizza. When Mrs. Guadi found this out, she was so mad and hit her so hard. One week after that, she continued to be beaten up and being slapped on her face and pounded on her back. In one week, Emebet was subject to physical abuse at least three times.

Throughout almost two years of work in Thailand, Emebet has never been paid and when she asked her employers about this, they kept making different excuses, i.e., the bank was closed, or that she would be paid once she got back to Ethiopia. Emebet had to work 19-20 hours every day with no breaks and was not allowed to have weekly holidays or to go outside and chat with people. She was even barred from calling her family. She could only leave the home when she walked the dogs. Otherwise, it would be the time she was punished and left outside the home during one or two o'clock in the morning when Mrs. Guadi was upset with something.

"I decided to call it quit and asked Mrs. Guadi to send me back to Ethiopia, but she said I had to stay on to pay up the debt I owed her including the plane ticket and other travel expenses." She said, just to pay off a one-way air ticket, I was supposed to work for free for this family at least ten months. "When I asked for my passport which had been withheld by Mrs. Guadi, she refused to give it to me" said the weeping Emebet.

Emebet also recalled that Mrs. Guadi used to threaten her that she would instruct the agent in Ethiopia to dispose her child off anywhere and anytime if she continue to upset her. She even warned Emebet about the cctv installed in the house and if she managed to escape, she would

call the housing project's security and the police who she claimed to take side on her to arrest Emebet. That has made Emebet so afraid and dare not run away.

The decision on n 8 March 2015 was therefore the last and the most important decision to make. After being beaten up and expelled from the home the last time by Mrs. Guadi, Emebet was determined to make it happen. The last and the most important decision she made was to take her own life at a lake inside Nitchada Villa to bring to an end all the sufferings she has been through until then.

But before it was too late to turn anything back, Emebet was rescued timely by a group of good neighbors of Mrs. Guadi. Upon hearing about the physical abuse and the unfair treatment Emebet had been receiving, they decided to help her by negotiating and convincing. Mr. Woldermariam and Mrs. Guadi to pay for the air ticket to bring Emebet back to Ethiopia and asked them to pay for her wages and to return her the passport. Both refused to act as pleaded by them.

As the negotiation had gone futile, they brought Emebet to the attention of the villa's security and report a criminal case. Then, they contacted the Foundation for Women (FFW) to help.

The path toward judicial remedies of Emebet has started once FFW received the complaint. Staff was dispatched there to collect information from her and they have found that the treatment of the employers against her was not just a violation of labour law, but a criminal law as well. It could be tantamount to an offence of trafficking in person as well. Therefore, FFW's staff brought Emebet to report the case to the police at the Pak Kred Police Station to press charges against Mr. Woldermariam and his wife for physical abuse, confinement, slavery and trafficking in person. They have reached out to the Lawyers Council of Thailand (LCT) and the Human Rights and Development Foundation (HRDF) for legal help. Miss Kohnwilai Teppunkoonngam and Miss Orawan Wimonrunkrut were then assigned as attorneys in this case.

Miss Kohnwilai recalled how she got involved in the effort to restore justice for Emebet that “after being appointed the attorney in this case, an attempt was made to negotiate and the family of Mr. Woldermariam was asked to provide Emebet all the damages, but the mediation failed. According to their lawyer, Mr. Woldermariam and his wife insisted that they had done nothing wrong and believed they enjoyed diplomatic immunity. Legally, it was not the case, though, since a diplomatic immunity would only be provided to the head of foreign missions in the country, not staff in international organizations. As to staff of international organizations, it is clearly stipulated in international law that they are obliged to respect and act according to the domestic laws of the country in which they are based. In particular, when the crime involves personal activities, not the functional immunity or the crime committed in his capacity as a WHO’s representative, therefore, they could be held to account accountable for their commission that violates Thai law. Miss Kohnwilai said.

Miss Kohnwilai further revealed that the position of Mr. Woldermariam was a challenge to the investigation in his case since he and his wife have control power over Emebet and influence law enforcement due to their socioeconomic status, Thus, when the action taken by law enforce officer against Mr. Woldermariam and his wife was not that strong and it affected the case’s impartiality. Such predicament has simply dampened the status of a victim like Emebet making her even more depressed and vulnerable to more violations and a lack of protection. Fortunately, due to the good governance of the World Health Organisation, staff had been sent to investigate the case since it became news and Mr. Woldermariam was suspended from his post during the investigation. That has made the legal action more feasible.

“There have been lots of problems with regard to impartiality and expertise of the investigation officers involved with the investigation of trafficking in person case against Emebet. Starting with the skill to handle trafficking in person case, we have tried to explain to the police

that what had happened to Emebet was culpable as an offence against trafficking in person, and not just physical abuse. The attempt has been made to deprive her of her liberty, to deprive her of her personal life, and the deprivation was overboard. It could constitute as the use of forced labour as well since the employee had no power to decide if she wanted to quit for other job and had no power to ask to quit the job.

“Even if she told her employers that she wanted to leave the job and asked if they could get her back home, the employers simply refused to do so. Eventually, she was contemplating on taking her own life. Still, the police were not convinced if the act could be an offence against trafficking in person. After we have given all the information to the police, they were supposed to investigate and corroborate evidence. Still, they failed to perform their duty. Worse, the police’s press interviews were always in favor of Mr. Woldermariam. A lack of impartiality of the police was another hindrance to the effort to restore justice for Emebet, according to Kohnwilai

Nevertheless, as the police were reluctant to press ahead with the investigation, Kohnwilai together with FFW staff had to take the lead to acquire evidence and to take the victim to have medical examination and to get psychological treatment. Thus, enough evidence could be acquired to seek legal remedies from them.

Miss Kohnwilai also mentioned about a lesson learned from problems concerning the case of Emebet which need to be addressed immediately to ensure victims in similar circumstances have access to justice that “In sum, apart from a lack of impartiality of the police regarding the investigation of Emebet case, another obvious problem that needs to be urgently addressed is the screening process to identify trafficking victims. The form used by Pak Kred police hardly covers information that indicates the signs of vulnerability as to exploitation stemming from trafficking in person. In comparison, the same screening forms used in other countries such as the United Kingdom, USA, etc., all indicators of human trafficking or forced labour are clearly provided

in the screening form such as information that the passport being withheld or wages denied by the employers. Of course, a single indicator may not sufficiently pin down the case as a case of trafficking in person, but at least it should be a guidance for the police to acquire further information from other witnesses and will lead to the holding to account of the perpetrators.

As to the expertise of officials in the screening process, and whether or not the screening process should be conducted by a special agency with specific skills such as what has been practiced in the United Kingdom. In the UK, though the screening in this case is conducted by the police, but it also involves the role of anti-trafficking organizations in the country to help in the screening and the prosecution. The input of such anti-trafficking organizations shall be included for further trial of the case as well. This is different from Thailand where the investigation power rests with the local authorities. And even though there are special agencies such as the Anti-Trafficking in Persons Division (ATPD) and even if ATPD comes to investigate the case and determines that it is a case of trafficking in person, if the local police does not agree and refuse to reach out for help from ATPD, ATPD has no jurisdictional power over the case.

Regarding the justice process, there is much room for improvement, particularly concerning the screening of trafficking victims, the beginning for the investigation. From there, it is the starting point at which a trafficking victim shall be accorded with protection, whether as protection for witness, or other social protection. Therefore, all agencies involved must give importance to this procedure and ensure that the process is implemented to restore justice for the victim. Should the local police have no expertise in such justice process, other agencies with better skills should be allowed to take charge of the case and civil society should have a role in the process as well.

“An effort should be made to ensure that it will get better, not worse. Given that there has been an increase in the number of victim, if we fail to enhance the process, we would simply allow those who violate the law to have more power and become richer. And these people can

do anything to harm justice or to disrupt the process to ensure that they benefit from the flawed and incompetent system. This will make it more unfair. Uneven and unfair income distribution will even get worse. Even though we are not the party directly affected by trafficking in person, the impact might fall on us indirectly and unconsciously as a result of the flawed social mechanisms.”

Miss Kohnwilai also added at the end that “The problem must be addressed at the systemic level. One person cannot solve it, but it requires several of us. Each has to see to it that they have done their best. The success in this case to restore justice for the victim could be attributed to collective help from various parties including the Foundation For Women, the Lawyers Council of Thailand (LCT), HRDF, ATPD, local police, DSI, reporters, the Criminal Court, the Labour Court, and most importantly the neighbors who refused to stay intolerant to the violence inflicted on the victim. The success could be attributed to all parties involved, when one party became weak, others could come in to fulfill the role. The victim herself after such ordeal would become more empowered and she has made it clear that she intends to help other people facing the same predicament. Apart from helping the victim individually, such an effort shall indirectly help society at large as we did not allow the flawed justice process to go on. We were there to fix it and to ensure that the process shall rest on transparency. Meanwhile, the victim got empowered and she would become part of the force to ensure a brighter future of the society” Kohnwilai said in the end.

As to the progress of the case, a settlement has been reached between her employers and Emebet, and an amount of money has been paid to Emebet to stop pursuing litigations in both the Labour Court and the Criminal Court!!!!

Khin Oo,

because she wants to make everything right

A picture is perfect when no dent has been made to it. Just like a legal case, justice shall arise when all facts are acquired and corroborated. It was a statement made by Mr. Preeda Nakpew, an attorney who works on this case. His client, Khin Oo, was a woman from Myanmar. She was alleged to have committed a crime she never did.

Khin Oo and her husband, Aung Su Myint, have entered Thailand to seek jobs. Both landed in a sewing factory in Thawee Watta, Bangkok and earned satisfactorily about 25.000 baht a month combined. It was just enough to meet their basic necessities. Part of the money was sent back to support their child care in Myanmar, another to help support Khin Oo's older mother who lived in Mae Sot District, Tak. The rest was spent for their daily expenses while living in Bangkok. Very little was left for savings.

On 10 March 2015, Khin Oo was arrested by the Tha Kham police allegedly for robbery and receiving a property obtained through the commission of an offence.

The story goes like this. One day prior to her arrest, just before Khin Oo went out to work as she usually did, she received a phone call from someone who introduced herself as Anong, sister in law of Susu who was married to her third brother, Thu Na Win. Both had not had contact for a long time.

Anong told Khin Oo that Thu Na Win was "a robber" and that he had stolen motorcycle, notebook computer, and television from her. Anong told her that if all the items could be brought back, she would not take any legal action against her brother.

Aggrieved by this, Khin Oo immediately contacted Thu Na Win, but could not reach him. So she asked Susu for a phone number of her brother's friend. Khin Oo left the message asking Thu Na Win to call her as soon as possible.

In that afternoon, Khin Oo got to talk with her brother about what had happened. According to Thu Na Win, he was having a brawl with Susu thinking that his wife ran away to the home of her brother who was married to Anong.

On 7 March 2015, he and four or five friends were having a drink at the house of Susu's brother and her sister in law in Bang Bon.

Before leaving for his home, Thu Na Win asked about Susu and pleaded to her brother and her sister in law to help talk with Susu to ask her to leave for home with him. But he was told that Susu was not in the home. Thu Na Win thus threatened that if Susu did not leave from there with him, he would take the belongings away. And he and his friends did that by taking the three properties from the home.

Khin Oo asked Thu Na Win to bring the items back, but he was terrified by the legal consequences since he had learned that Anong had reported the case to the police. Khin Oo decided to tell her brother to bring the items and leave them with her. She would bring them back to Anong by herself. Khin Oo called back Anong who admitted to having reported the case. She told the police to talk to Thu Na Win asking him to bring the properties back and she would not have him arrested and prosecuted. Khin Oo told Anong that as soon as she got hold of the items, she would contact Anong to bring them back.

The middle of the night, Thu Na Win and his friends brought the properties to the residence of Khin Oo. So she called up Anong asking her to pick them up after she came back from work tomorrow.

On 10 March, "Khin Oo" had gone to work as usual and she had revealed the story about her brother to two friends at work. Prior to leaving the factory, she even called Anong to confirm

the time for her to collect the items at 17.00 and asked Anong to call her when she got near her place so that she could meet her at the mouth of the Soi. Anong said she would drive a pickup truck there. During the phone conversation, the two friends of Khin Oo overheard what she said with Anong.

Since the Soi of Khin Oo's place was narrow and feeling that it might cause difficulty for Anong, after leaving from work, Aung Su Myint brought the properties to Khin Oo's friend's house close to the mouth of the Soi and left them there. Meanwhile, Khin Oo was standing waiting for Anong at the mouth of the Soi. She called Anong to keep her informed of the direction from time to time. As Khin Oo could not speak Thai that well, she asked a vendor selling fried chicken and another vendor selling noodles nearby to explain the direction to Anong. Upon her arrival, Anong was led by Khin Oo to her friend's house to retrieve the properties. But unexpectedly, four police officials suddenly turned up and Anong pointed her finger to Khin Oo claiming that she had received the properties that had been stolen from her.

The police thus made the arrest of Khin Oo, her husband and her other two friends. Khin Oo and her husband tried to explain to the police that her two friends had nothing to do with the case at all and they simply lived at the rendezvous place where the properties would be retrieved. Eventually, the police simply arrest her and her husband and took them to the Tha Kham Police Station, even though Khin Oo had tried to explain what had happened to them.

Around one o'clock in the morning, the police let her husband return home, though Khin Oo was still held in custody. The next morning, she was interviewed by the investigator and was asked to sign her name. Since she could not read Thai, the investigator explained to her very briefly that she was charged for receiving stolen property and the injured party had led the police to arrest her. She was then taken to the Thonburi Criminal Court (Black Case no. 768/2015) for a remand in custody (at the women's prison of the Thonburi Remand Prison) on 12 March 2015.

“According to the law, the inquiry official is obliged to acquire and corroborate evidence first to ensure justice. But in this case, since Khin Oo came from Myanmar and could only speak and read basic Thai. She was not 100% fluent in Thai. Therefore, the inquiry official should repeat the sentences and ensure that Khin Oo understand the meaning. She should be made known as to how compatible between the evidence she had given and what had been recorded by the official. We are talking about facts and when one should be found guilty or not should base on facts. Such practice should not have happened”, the attorney in this case, Preeda, reflected on the problems in this case.

What Preeda did immediately upon accepting to work in the case of Khin Oo was to visit her in the prison to collect all the information. After that, he would prepare for bail application. Meanwhile, he contacted with the inquiry official of Tha Kham Police Station to review all the information again. He pointed out to the official that according to Khin Oo and other witnesses including Anong, a party in dispute in this case, all of them confirmed that Khin Oo had said that her brother had stolen the items from Anong and she disagreed with that her brother had done and an appointment was made for Anong to retrieve all the stolen properties. It showed that Khin Oo had no role in the robbery and there was no intent for her to commit the crime. Therefore, the inquiry official could simply report the public prosecutor this information and propose to not prosecute the case.”

But Preeda was informed that the inquiry official would pursue the case based on the facts proposed by the attesting police. And he would be informed once the investigation report was sent to the public prosecutor.

After that, Preeda could not contact the inquiry official again.

As an experienced attorney, he contacted the public prosecutor of the Department of Thonburi Criminal Litigation on 24 April and thus was then informed that the inquiry official had already submitted the investigation report since 22 April and the public prosecutor in charge of

the case was preparing a motion of indictment to submit on 27 April since it was getting closer to the end of the four remand in custody on 28 April.

“Our goal then was to convince the public prosecutor to not “indict” the case, since if it got on to the trial, it would be harder to fight. I proposed to the public prosecutor that prior to submit the indictment motion, I asked for an opportunity to bring the alleged offender to meet him so that he could hear from another viewpoint. He was ready to listen, but asked that the view could be submitted in a letter to him within 27 April.”

It meant two days to submit a letter of petition to the public prosecutor. So it would be good that he could meet Khin Oo another time to collect more detail and to write the letter. He also needed a signature from her, but it was a weekend and no visitation could be made.

It dawned on him that “I’ve got to have access to my client soonest even though it was public holidays”. Of course, he did not have the arbitrary power with him and so he wrote to the Director of the prison asking to visit Khin Oo on Saturday 25 March.

The letter of petition could be prepared in time and submitted to the public prosecutor within the deadline. Still, the public prosecutor in charge of the case insisted on submitting an indictment motion tomorrow.

Not to surrender easily, on the same day, Preeda wrote to the Director General of the Attorney General Office attached with a briefing on the case to ask for leniency for his client.

A “criminal suit” rests essentially on “intent”. The case of Khin Oo essentially showed what her intent was and she had no intention to commit a criminal offence. All are equal before the law and despite of her being an alien, she should not be subject to discrimination in the justice process. After all, Khin Oo was just a migrant worker who was here to earn income to send back to her home in Myanmar. This was similar to many Thai people who worked abroad just to send money back to their families in Thailand. It does not matter where you are, everyone must be treated equally before the law.”

The AGO's Director General eventually summoned the chief public prosecutor in charge of the case for a talk and asked him to review the letter of petition by Khin Oo. Preeda was informed of the opinion of the AGO's Director General when an official told him that "The secretary of the Director General even asked this attorney has worked so hard on this case. It has never happened before."

The afternoon of 28 November, his endeavor bore fruit. The Court issued a writ to have the alleged offender released from jail as the public prosecutor decided not to indict the case.

"I think it is important that we work on every possible chance to help our clients. Supposing that I just sat and waited for the inquiry official to call me back as he had promised me without knowing that he had already submit the investigation report to the public prosecutor already, then it would be game over and the public prosecutor would definitely indict the case and the trial would commence. That would make it even more difficult."

Preeda gave much importance on this step. From his experience, the crux of the problem with regard to justice process lies at officials at the beginning of the justice process, namely, inquiry official and public prosecutor who are supposed to corroborate evidence and to prudently vet the case prior to propose it to the Court. But there are instances that something lousy could begin from there. According to him, it is a structural problem. Even though it is set as a rule for the investigation to be conducted independently, but in reality, the arresting officials and investigators work in the same police station. We have hardly seen any conflict of opinion between the two teams of law enforcement officials. That has prompted him to be cautious and to stay vigilant to any move of the inquiry official and the public prosecutor. "I think it is important that we never ignore this point. If we find the evidence is flawed and incomplete and that it might infringe on fundamental rights and an innocent person should not be convicted and sentenced, or a person who has committed very minor offence, but given the incomplete evidence, it was concluded that he had committed something much more grave than what had actually happened, and if

justice process begins based on such evidence it would have wasted human and financial resources and time unnecessarily.

This was part of the outstanding work by Preeda Nakpew, an attorney to help fill out a missing jigsaw in “Khin Oo” case making it a more complete picture. And it has helped to confirm that she had no intent to commit such crime and should be given another chance to restore her life.

Nuyi

It nearly cost Nuyi's liberty as a result of just one ring. Fortunately, she was determined to stand firm and fight for justice though it has dragged her into some vulnerabilities and quagmire. Most importantly, the incidence has become one of the worst experience she even has and it would be difficult to forget it. It was so bad that the 47 year old worker from Myanmar had decided to leave Thailand after working here for more than 13 years to suit herself after all the problems had been put to rest.

It stemmed from her latest work as domestic worker responsible for gardening, cooking and other miscellaneous chores for a family in Samut Sakhon. After working for three months, she found the work too hard, even though she got help from another Thai domestic worker hired by her employer. It seemed she was supposed to deal with any work available in the house. She had to work from six in the morning until eight in the evening to earn 7,500 baht per month. She decided to call it quit before the end of 2015, but was asked by her employer to stay on a little bit more since during the time the Thai domestic worker was absent to visit her family in the province. She was asked to hang in until the Thai domestic worker returned and she found it hard to refuse to do that.

Everything seemed fine until the employer's family had travelled to Ratchaburi for New Year vacation and Nuyi was asked to tag along to work there. The incidence happened after their return to Samut Sakhon on 31 December 2015. On the following day, the employer's mother found her ring missing so she asked Nuyi to come and look for it in her bedroom. Nuyi could not find anything, so she left to continue with her other home work.

Unfortunately, Nuyi became a suspect in the eye of the employer simply because she was asked to bring bags containing the ring and other belongings to the car before they had left from Ratchaburi on 31 December 2015. And in fact, it was the Thai domestic worker who unloaded the bags from the car and brought them to the bedroom while Nuyi simply brought the other stuff to the kitchen and to clean up.

Another reason that prompted the employer to suspect Nuyi was that evening, she walked up to the employer's mother's room to bring her bag down as the Thai domestic worker mistook it there. Nuyi explained that when she had gone up to collect her bag, the mother was in the room, too, so it would not be possible for her to steal anything then.

The employer also suspected Nuyi since she was present and could see when the employer's mother pack up her ring and other valuable items in the bags and hand carry bag. Nuyi told the police at Khok Kham Police Station on 1 January 2016, however, that she did not get to see when the mother packed her ring in the bag. She only brought the bag to the car and had no idea what was inside. And it was the last time she saw the bag when it was loaded into the car in Ratchaburi and she never saw it again.

The employer pressured Nuyi to admit to taking the ring away. When she insisted on not taking it, she was stripped naked for body search by the employer who even made a search in her bedroom. Having found nothing, the employer suspected that Nuyi had swallowed the ring. The employer's mother decided to have her swear that she had not taken it. She did swear believing in her innocence even though the word dictated by the employer for her to swear was very strong.

When she asked about quitting the job since the Thai domestic worker had already returned as promised, the employer kept saying that she could not resign then and even threatened her that she had to pay 80,000 baht for the missing ring before she could go even though she insisted that she had taken nothing. Nuyi said she had not that much money, the employer then offered a deal for her to work for seven months to write off the debt.

It was quite a havoc then as Nuyi decided not to leave her room to work fearing someone would plant the ring there and accused her of being the robber. She also refused to give the money or to work to pay off the money since she has not taken the ring away. She asked for the last time to leave, but the employer did not let her go and even confined her to a room. They even brought plainclothes police to threaten her and pressure her to confess to the charge. That prompted Nuyi to call her niece who lived nearby for help.

After getting all the information, her niece contacted the Human Rights and Development Foundation (HRDF) through Ae Mar Cho, the Coordinator of the Migrant Justice Program (MJP) in Samut Sakhon. She got to know the organization as she used to ask for some help just a while ago. It has led to a rescue to help bring Nuyi out of the employer's home.

It was not that easy, though. On 5 January 2016, after arriving at the housing project of the employer, Ae Mar Cho with her team could not contact Nuyi via her mobile phone as they used to. So they did not know which house she was in. They had to retreat and start it all over. The second time, HRDF had contacted the employer and asked to retrieve her on 6 January 2016. The rescue team was composed of Sun Mol, assistant to the coordinator on education and Aung Kyaw, deputy chairperson of the Migrant Workers Rights Network (MWRN).

Upon their arrival, they encountered with a plainclothes police official in the house. They had learned later that the police official was brought there by the employer to threaten and force Nuyi to admit to taking the ring away. At last, the HRDF and MWRN team has got to talk with the employer who eventually allowed us to take Nuyi away based on the condition that she be taken for an x-ray to see if the ring was in her stomach. Nuyi was willing to do that since she wanted to prove her innocence. Everyone decided to go to the Ekkachai Hospital on 6 January 2016.

The problem initially tended to get exacerbated since during the first x-ray, an opaque object was spotted in her abdominal cavity. The medical team at the hospital could not pin down that it was a ring, though. But given the account by the employer, the medical doctor might say

that it could be a ring judging from its shape and location. Nuyi insisted that it was not a ring and asked the doctor to operate on her instantly. But the doctor said to make sure, it would be better that she went for another x-ray since if it was a ring it would have slipped down her intestines. And if it was a ring, the shape of the object would be different depending on which direction the ring was placed to in the intestines.

Two days later, HRDF staff led by Acting Sub Lt. Wichan Thamrai, a legal officer of the MJP, has brought Nuyi for another x-ray. This time, it was clear cut from the result that it was not a ring, but a gallstone she had had for many years without treatment. Also, the opaque object remained at the same location and it turned out to be in an ovary shape, not circular.

Everything was pointing to a better direction. Nuyi was no longer a suspect and the employer had not intent to hold her accountable anymore. Nuyi eventually decided to leave for Myanmar a few days after even though she could just sue the employer for damage done to her reputation as a result of her being accused of stealing the ring and for the infringement on minimum wage regulation and work with no holidays. She could just sue for damages for that retrospectively. Though her niece urged her to file the case, but she wanted to return home fearing that the legal action would simply keep her there much longer.

For Ae Mar Cho, a lesson learned from this incidence was as a migrant worker, it is easy for one to be accused and blamed, especially when one works as a domestic worker. Prior to this, there was a case of an employer who was a nurse and her mother had lost her ring and asked her daughter to report the case against a migrant worker who worked as domestic worker. Eventually, they simply found the ring fallen just beside a jar in the bathroom. It fell down when the mother removed it from her finger and placed it there. In another case, the domestic worker was accused for stealing a watch and a ring valued about 450,000 baht in total. The worker was definitely not involved since one of the two items had been lost even before she started working for the employer.

But in that case, the attorney asked the worker to confess to the charge in order to get a reprieve. Doing so would land her in jail for a few years, but if she decided to fight the charge she could be remanded even longer than the actual sentence received since most the defendants who are migrant workers are often denied bail fear for their flight. Once the defendant's brother even offered to deposit 200,000 baht as bail bond, but the Court did not allow her to go. For a migrant worker, getting bail is quite a challenge. Apart from having to place high amount of bail bond, the Court often refuse to give them the bail.

In Ae Mar Cho's view, for a case with incomplete evidence, the arrest should not have been made and the police should stay impartial. In a case whereby an employee is accused of stealing, we have to think that it might be possible that they are just wrongly implicated. Not all the workers are good people. But the police have to find out the truth and to protect human rights. It is not right that whenever the employer makes an accusation, those workers should all be put in jail. And in this case, the attorney even convinced her to confess to the charge and it was an infringement of her rights. The workers are treated as someone deprived of any rights to defend themselves.

"Also, several interpreters have failed to stay impartial. Since the interpreters have been recruited by the police, they could do anything to the workers. The Koh Tao case is a prime example. The interpreter was recruited by the police, not someone neutral and such interpreter could do much disservice and could just turn the case upside down. An impartial interpreter would explain and ask if the person had really committed the crime. If not, you have the right to ask for a lawyer to defend yourself, or to ask for a lawyer even before you give evidence. And if you had not done it, you had every right to plead not guilty. Likewise, Nuyi told us she did not do it and we told her if you did not do it, you did not have to admit to doing it. You had to insist that you were innocent. It was clear to Nuyi that she did not do it. She even offered to have a doctor operate on her stomach. We need to keep the workers informed so that they can deal with such situation.

“There was a similar case the other day. The attorney asked the suspect to just confess to the charge, even the suspect was a Thai person. It was not right. Why did the police have to convince them to make the confession? You are a law enforcement official, you must stay impartial and try to dig out the truth. You have to make the best to investigate, not to rush to close the case. Even a not-for-profit organization like us, we cannot just rush to close the case. We need to focus on finding the truth and determine if the employee or the employer is wrongful. Such accusation should not have been levied on Nuyi. The police should not just blame it on her and it is not right that the employer asked the police to threaten her. That was how the police failed to stay impartial. The employer must be the first person to ask if he had seen when Nuyi had taken away the ring. If not, then she did not do it” said Ae Mar Cho.

As for Sun Mol, the assistance to the coordinator on education, it was reflected how important it is to educate the workers about their labour rights. As for Nuyi, she should have known that if she did not do it, she needed not confess. And she should be made aware of relevant laws and how to seek legal help and to defend herself in the court. Over 80% of the workers are unaware of such information. From her talking to the workers, she found that the workers had no idea where to complain if they are denied their wages, or where to seek remedies, if any accident happens. Such information is very important.

Acting Sub Lt. Wichacn reflected on the problems of migrant workers that bail bond is quite an issue for them since migrant workers have no permanent addresses and most of them have been denied bail. Many have opted for getting imprisoned knowing that it would have gone futile for them to fight the charges and it would just drag it on for a long time. In order to gain freedom quickly, it is just convenient for them to just plead guilty instead of defending themselves in the Court which would take a long time. The remedies they might receive from the Justice Fund for the wrongful conviction would not worth it.

“For domestic workers, there should be specific laws to provide for them. Human rights or

human dignity seem to be taken for granted in Thailand and people look at workers with prejudice. For Nuyi case, even though there was also another Thai domestic worker there, but that worker has never become a suspect. The worker had even asked to leave for home prior to that and it was clear if there was any investigation on her part. Thai people tend to harbor their biased view toward migrant workers and tend to disrespect their human dignity. Working as a domestic worker can incur intimate relationship with the family members, but unfortunately such relationships have been exploited so subtly” said Acting Sub Lt. Wichan.

An important lesson from Nuyi case was domestic workers are not protected by any specific law. Or though there are such laws, but the protection is not there and the domestic workers have never been entitled to such protection owing to different reasons including their lack of legal knowledge, their lack of language skill, and the relationships they have between employers and employees who have to live together day and night. They are not allowed to go anywhere like other kinds of workers. Hence, they are prone to rights violation.

A solution is keep both parties informed. On one hand, an employee should know of their rights and on the other the employer must be trained to know how to treat their workers. This should help them to live together happily and to prevent any problems in the future.

Female Migrant Workers in Thailand:

In Search of Human Dignity and Labour Rights through Justice System

Migrant workers or alien labour, two different terms that are used to refer to the same group of people who are non-Thai and have entered the country to find jobs or to set up their businesses. But to most people, the term migrant workers or alien labour (hereafter called migrant workers) is rather used to define young labourers, women and men, from neighboring countries including Myanmar, Lao and Cambodia.

For over a decade, these migrant workers have become the driving force to propel Thailand's developing economy. They have become a fundamental production factor for entrepreneurs, small and large scale including those exporting to the region and the world. Nevertheless, the benefits or profits engendered by migrant workers have been in stunning contrast to the level of legal protection accorded to them while living in Thailand.

Domestic work is another common form of employment, a test of perseverance of women migrant workers. They have chosen to live in the residence of the employers and a new form of employment has been created to provide a waiver to almost all their fundamental rights they are supposed to have under the labour protection law.

From 2005 to 2015, complaints received and cases receiving legal assistance from the Human Rights and Development Foundation (HRDF) have been brought to public attention. The HRDF realizes that by helping women migrant workers, or even girls, one after another to "enter justice process" in order to "serve the interest of justice", the HRDF is helping them as employees who have not only had their labour rights exploited, but many have become victims of discrimination

and inhuman and degrading treatment as a result of their gender, race, or lower social status. The existing state mechanisms to tackle crime and to provide labour protection have failed to prevent such violations. Worse, many of them has been re-victimized through the justice process; when the legal proceeding has failed to restore them justice.

The HRDF has been working for over ten years to promote and help migrant workers to have access to their rights through legal assistance and legal representation. We realize that the violations of the rights of women migrant workers as provided for by labour protection law and their being victims of murder, rape, physical assault, harassment, being falsely accused, etc. are a breach of both domestic laws and international obligations which Thailand as a state party has to respect, promote and protect. The stories of these women migrant workers provide the information that can be reflected upon and used to improve the laws to ensure that the legal provisions shall reflect the intent to protect and to prevent any denigration against their human dignity simply because they are domestic workers.

One of the most important international treaties providing for fundamental human rights for the humanity is the Universal Declarations of Human Rights (UDHR). It was ensued by two other international treaties which have been promulgated to expand the meaning of the UDHR including the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR).

Therefore, the rights and liberties of women migrant workers as a “human being” and an “employee” provided for by the treaties must be respected, protected, and promoted by Thailand as a state party without discrimination based on race, gender, language, legal status or territory to which the worker is affiliated.

It is not happening in the reality...

For some women migrant workers, their rights as a “human being” as provided for in the UDRH have been deprived of. Their hope to live and to attain freedom and personal security has been shattered. Some have been brought into servitude or forced to work so hard. Some have been subject to torture or inhuman and degrading punishment. They have even been arrested and held in custody for the crime they have never committed. For example;

“Ae, a women migrant worker from Myanmar and former domestic worker who had to endure hard work working at home and had latter been forced to sell sex in exchange for wages she was entitled to have anyway” (See Article 3, UDHR)

“Air, a daughter of Karen migrant workers, who was abducted by former employers of her parents and had been treated as slave labour for over five years simply because the employers were upset that her parents had quitted for another job. The couple and even their mother have forced Air to work like a slave and inflicted bodily harm on her, confined her and treated her so inhumanly. As a result, a girl as young as seven, had to suffer grave injuries and lost her fertility. The cruel treatment has left permanent painful scars she has to carry for all her live” (See Article 4, UDHR⁸)

“Mah Suu, a 17-year-old girl from Myanmar who has become a domestic worker for an employee who owned a furniture shop with her husband being an air force officer, a Group Captain. The couple has physically attacked her accusing her of stealing property from them. Instead of proving Mah Suu’s guilt through justice process, they took the law into their own hand and started to inflict her with physical abuse and burn her alive to force her to give a confession. Mah Suu could endure such grave pain and trauma from such cruel, inhuman and degrading

⁸ Article 4 No one shall be held in slavery or servitude; slavery and the slave trade shall be prohibited in all their forms.

punishment for only six days before she passed away” (See Article 5, UDHR⁹)

The deprivation of domestic workers’ rights and freedom has not been made possible by just the employers, but also flaws in the enforcement of the law by Thai officers such as;

“Som, a domestic worker who had proper and legal permit to work. Unfortunately, she was sent into prison simply because of the mistake committed by the inquiry official during their investigation and corroboration of evidence. Being accused of having invalid work permit, the heavily bandaged Som with burn injuries covering 37% of her skin as a result of fire explosion during cooking had to painfully live in a women’s prison for as long as 49 days before she was discharged as the public prosecutor decided to not indict her case.” (See Article 9, UDHR¹⁰)

Nevertheless, the international obligations simply require that Thailand as a state party has to review its own implementation and to submit report only. Legal provisions in the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 (1997), the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550 (2007) and Section 4 of the Constitution of the Kingdom of Thailand (Interim), B.E. 2557 (2014) which are the supreme laws of the land shall be a connection to materialize the rights provided for by the aforementioned treaties and to enable women migrant workers to have protection by organic laws, particularly statutory laws. It can also be cited as an assurance of one’s rights during the hearing in the Court as well.

⁹ Article 5 No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

¹⁰ Article 9 No one shall be subjected to arbitrary arrest, detention or exile.

As known, the Labour Protection Act B.E. 2541 (1998) is an organic law promulgated to uphold the rights of employees in all sectors, Thai and migrant. However, the domestic workers are exempted from protection in the Act as a result of the Ministerial Regulation (1998) issued by the virtue of Section 22 of the Labour Protection Act B.E. 2541 (1998) (2) on 19 August 1998. These domestic workers are not protected even for some fundamental rights such as minimum wage, weekly holiday, traditional holiday and annual holiday, etc. and the minimum age prohibition per the Labour Protection Act BE 2541 (1998).

The Ministerial Regulation has been put in force for over 13 years since 1998. Therefore, even though that Ae, a domestic worker, has been paid just 500 baht a month is not considered a breach to the Labour Protection Act B.E. 2541 (1998) since the Ministerial Regulation only provide for certain protections.

In addition, there are two other important laws pertinent to the protection of the rights of employees, albeit they are not enforceable for domestic workers including;

1. The Social Security Act B.E. 2533 (1990) which intends to protect the rights and benefits of employees in seven cases including work-related sickness or injury, child birth, disability, death, child assistance, old age and unemployment.
2. The Workmen's Compensation Fund Act B.E. 2537 (1994) which intends to protect employees who suffer from work-related sickness or injury in order that they can tap into compensation fund or from their employers in certain sectors.

Therefore, throughout over 17 years as a domestic worker, Nuyi or other migrant workers whose lives are recorded in this book or other workers, they are not even entitled to the rights and benefits from either the Social Security Fund or the Workmen's Compensation Fund, when falling ill, even though it has been caused by their work.

In 2012, Mr. Padermchai Sasomsap, the Minister of Labour, has issued the Ministerial Regulation no.14 by the virtue of the Labour Protection Act B.E. 2541 (1998) on 30 October 2012

to establish seven more rights for domestic workers including;

- To have weekly holiday at least one day a week (Section 28)
- The employer must allow traditional holiday, at least 13 days per annum including the Labour Day and if the traditional holiday takes place on the same day as weekly holiday, the employee can have another extra holiday (Section 29)
- The employee who has worked for at least one year shall be entitled to have not more than six absent days from work (Section 30)
- The employer must allow the employee to be absent from work as long as required by the sickness and if the absence is three days and longer, the employer can demand a doctor certificate from the employee. (Section 32)
- To prohibit the employment of a child younger than 15 years and the employer must make the payment directly to the child (Section 44 and the second paragraph of Section 51)
- The employee working on holiday must be paid at the rate of holiday work (Section 56)
- The employee is entitled to receive wages not more than 30 days during their sick leave (Section 57 first paragraph)

The employer is also prohibited from committing sexual harassment against women employee or underage employee.

Even though the Ministerial Regulation no. 14 cannot be applied retrospectively to domestic workers prior to 2012, but it has given rise to the rights of Air and Emebet, a domestic worker from Ethiopia, which they could exercise against their employers in the Court.

Nevertheless, the path to prove humanity and employee status in the justice process of both of them and other women migrant workers whose accounts are recorded in this book does not end just when they are made aware of their rights provided for in the international treaties or the Constitution of the Kingdom of Thailand, or the Labour Protection Act B.E. 2541 (1998) and the two Ministerial Regulations. When they actually exercised such rights, they were met with challenges within the judicial process involving police, public prosecutors, judges, and custodian officers. Such predicament can make them vulnerable again as an injured party, a witness or even as a plaintiff.

The attorneys, lawyers and staff members of each of the projects under the HRDF have become a major impetus that helps the domestic workers, as an injured party, to present their truth and to demand the attention of personnel in the justice process at different levels in order that their adjudication would restore justice for them.

The HRDF simply wants to raise some challenges in the justice process which have been experienced by these injured parties, particularly in the criminal proceeding in which the HRDF has found there should be an overhaul of the accusatorial system including;

How attorneys provide legal assistance In some cases in which the domestic worker has become an accused in a criminal proceeding, while the plaintiff is the employer or their family, the lawyer or attorney in charge of the case has often advised the employee to plead guilty in order to have a reduced sentence by a half. The HRDF deems that an attorney is not a state official and not part of the team to acquire and corroborate facts relating to the criminal proceeding. Instead, the attorney's direct role is to act on behalf of their client. One of their duties is to bring to the attention of personnel in the criminal justice process the facts their client wants to present. By advising them to plead guilty, particularly in cases that have been proved later that the accused had not committed the crime as alleged, it would be tantamount to committing a crime against an innocent person causing them to get punished. This issue must be immediately addressed.

Denying the report of crime or complaint¹¹ It has been known that reporting the case is a first step in a criminal justice proceeding. Therefore, if the police refuse to accept a complaint or report of a case without inquiring for the facts, it would be tantamount to depriving the chance of the injured party to proceed with the procedure. To illustrate, in the case of Mah Suu, when she was initially physically abused after having been confined to the home for five days, she could made an escape and asked for help from the police. Instead, the police had sent her back to the home of the employers. That had set the course through which she was later subject to cruel treatment and died later.

Suspects jumping bail during the pre-trial process¹² From the story of Air, after she had been rescued and received assistance from the Ministry of Social Development and Human Security (MSDHS), the officers and attorneys have accompanied her and her mother to report the case and to hold to account the couple or the employers and their mother. Although both spouses were pressed with charges on seven offences concerning the Penal Code and the Anti-Trafficking in Persons Act B.E 2551 (2008) and given so obvious evidence to confirm the commission of the crime including permanent wounds from torture, but as the couple denied the charges, they were granted bail by placing 350,000 baht each as security. They then jumped the bail and cannot be tracked down until now. As a result the criminal proceeding against them has to be put on hold.

Even though the permission to allow provisional release is subject to the discretion of both the inquiry official and the Court and it is held as a standard that restriction of the rights of suspect can be done only as necessary and as provided for by law. However, in the case of Air, since the two suspects could not be brought to the Court, that the Civil Court of Kamphaeng Phet awarded

¹¹ The Criminal Procedure Code's Section 2c coupled with Section 121

¹² The Criminal Procedure Code's Chapter 3 Provisional Release, Sections 106-109

Air the compensation of 4 million baht, the justice could not be realized after a protracted process with putting the defendant's properties on public auction since the two perpetrators are not longer here.

Limitations faced by the Appeals and the Supreme Courts to review evidence¹³ The Thai judicial system is divided into three tiers, the lower court, the appeals court and the supreme court (or the Dika court). Only in the lower court that witness examination has to be done in the presence of the judges. At the Appeals and the Dika levels, the justices simply adjudicate based on the evidence recorded by the Lower Court. For example, the case of two domestic workers who were brutally raped by the employer and one of them suffered grave injury so much so that her lower intestine has to be severed. Both have decided to bring to the attention of the Court their facts.

It took immense courage for them to become plaintiffs in a rape case. Therefore, apart from hoping to receive justice just for themselves, they also looked forward to stopping such cruel practice of the employer who had in fact committed such offence many a time.

Nevertheless, even though the Lower Court found the defendant guilty for raping the two injured parties, but the verdicts of the two higher courts were opposite. As the higher courts simply adjudicate based on the evidence recorded in documents, they have found "it incredible for the accused to rape the plaintiffs in a tiny space at the stair rail». Therefore, the accused was only convicted for sexual molestation by the higher courts.

To shortcut judicial proceeding by pursuing mediation At present, it is common that mediation has been used to end a judicial proceeding. It can happen in civil or criminal suit. In particular in labour dispute based on civil proceeding, mediation has been used not just to end the proceeding, but with the intent to encourage the employee and the employer to restore their

¹³ The Criminal Procedure Code's Title 4 Appeal and Dika, Sections 193-225

good relationships, or even to reinstate the worker. Like the case of Emebet, a domestic worker from Ethiopia, who had followed her employers, a couple, to work in Thailand, she had decided to end the legal proceeding in both civil and criminal suits as well as trafficking in person as a result of mediation. Even though prior to her rescue, she had been lured and subject to physical abuse so painfully that she nearly thought about taking her own life. Eventually, she decided to end the legal proceeding, even though it did not serve any of the purposes of mediation. It could have been out of her own wish to put the matter to rest, just like the thought that once compelled her to nearly take her own life.

The HRDF fervently hopes that the stories of some women migrant workers in this book shall encourage you to look deeper into the lives of fellow human beings who are called domestic workers. We are well aware that it is immensely important to successfully develop a set of laws and policies to effectively protect domestic workers and that will benefit both the employees and the employers. We also want to reiterate that any success for an organization working to provide legal assistance is not more valuable than our realization that everyone has the same equal human dignity and humanness.

With respect in freedom and human rights
Human Rights and Development Foundation (HRDF)

EPILOUGUE

Sunee Chairöse*

We have been aggrieved by the fact that Thai women workers have to struggle and go overseas in order to generate income to support their family. Particularly, some women are domestic workers living in employer's house in isolation from society. Some of them have to endure torture or sexual harassment as well as facing unfair charges; they go to prison, or even die.

These problems have driven workers to come together and collaborate with women workers in the same sector from different countries to collectively negotiate with their own governments to provide more assistance to them. Also, they collectively advocate towards the country where they are working in pursuit of improving laws and policies that protect workers. Whilst it is clear that all problems have not been solved, we would like to celebrate the fact that Thai women workers have acquired bargaining power to protect their rights, women rights and human values.

However, the stories of women migrant workers from neighbouring countries living in Thai society that are documented in this book are utterly disturbing. Currently, global society including Thailand is discussing about international mechanisms and international laws to prevent and suppress human trafficking. Besides, welfare arrangements that improve the quality of life of workers is relatively developed. Despite all of these, a number of women migrant workers still suffer pain posed by exploitation, torture, abuses, and sexual assault inflicted by the employer. As a result of this, some women have lost their lives although they lived in houses, factories, and houses of

* Director, Center for the Promotion of Equality and Justice, College of Social innovation, Rangsit University

wealthy people who are living around us. However, the mechanisms in Thai society could hardly help them. Worse, some of these mechanisms, particularly government officers and prolonged and complicated judicial proceeding, have even exacerbated the problems in many cases.

Thus, Thai society is obligated to take responsibility in this matter. We need to help develop mechanisms, at the national and ASEAN level, in protecting humanity as well as rights of migrant workers – men and women- throughout the world.

“Whether it is a business case, a human rights case, or whatsoever cases, an attorney is obliged to perform their duties to assure society that they can still look forward to justice. And it does not matter if they are a rich person, a poor person or a foreigner, all of them should be entitled to their legal rights and have equal access to justice.”

“ไม่ว่าจะเป็นคดีธุรกิจ คดีสิทธิ หรือ คดีอะไรก็ตาม การทำหน้าที่ของทนายความทำไปเพื่อให้ ความยุติธรรม มันยังเป็นที่พึงของคนในสังคมได้ ไม่ว่าคนนั้นจะรวย จน หรือต่างชาติ ก็ต้องได้รับสิทธิตามกฎหมาย เข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน”

Junjira Junpaew, lawyer

“All are equal before the law and despite of her being an alien, she should not be subject to discrimination in the justice process. After all, Khin Oo was just a migrant worker who was here to earn income to send back to her home in Myanmar. This was similar to many Thai people who worked abroad just to send money back to their families in Thailand. It does not matter where you are, everyone must be treated equally before the law.”

คนทุกคนจะต้องได้รับความเสมอภาคต่อหน้า กฎหมาย แม้เขาจะเป็นคนต่างด้าว กระบวนการยุติธรรมเราเลือกปฏิบัติไม่ได้ อีกอย่าง- คินอูเป็นแค่คนต่างด้าว คนหนึ่งที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อส่งเงินกลับไปที่บ้านที่พม่า ก็เหมือนกับคนไทยหลายคนที่เป็นแรงงาน ในต่างประเทศเพื่อส่งเงินกลับมาช่วยเหลือครอบครัวในประเทศไทย ไม่ว่าใครอยู่ที่ประเทศไหน ก็ล้วนแต่ต้องได้รับ ความยุติธรรม โดยเสมอภาค”

Preeda Nakpiuw, lawyer

